

Rīgas jezuītu kolēģijas annāli

1604. gads

Tēvs Gregorijs Tolsciks. No maija sākuma līdz decembra beigām. Uzklusēja vairāk nekā simt grēksūdžu.

Tēvs—ministrs Georgijs Sambogerijs. No augusta sākuma līdz decembra beigām. Uzklusēja 53 grēksūdzes. No tiem viens nebija gājis pie grēksūdzes astoņus gadus, vairāki – trīs gadus, citi – vienu gadu. Tika apturētas karavīru patvaļas, ko tie bija vērsuši pret nabadzīgajiem; dažādos veidos vardarbīgi atņemtā manta tika atgūta un atdota tās likumīgajiem īpašniekiem, sagādājot cietušajiem lielu mierinājumu un izpelnoties viņu dziļu pateicību.

Annāli

Kopienā bija 13 locekļi: septiņi priesteri un seši brāļi, no kuriem viens bija maģistrs, pieci – koadjutori. Šajā gadā misijas tika īstenotas daļēji Lietuvā, daļēji (un pat vēl biežāk) Livonijā. Pirmajā no tām muižniekiem un karavīriem tika sniegta garīgā aprūpe, sludinot sprediķus, celebrējot dievkalpojumus, uzklusot grēksūdzes un izdalot Vissvētākās Eiharistijas sakramentu; tas viss nesa lielus garīgus augļus. Savukārt Livonijā tika apmeklētas dažādas pils līdz pat 20 jūdžu attālumā, sniedzot garīgo palīdzību gan poļiem, gan vāciešiem. Tomēr īpaša uzmanība tika veltīta tiem nedaudzajiem latviešiem, kuri bija izdzīvojuši pēc bada, mēra un vēl joprojām plosošā kara; viņiem tika sniegts garīgais atbalsts. Tā kā viņi īpaši smagi cieta no karavīru laupīšanām un dažāda veida varmācības, mūsu priesteris, kurš visu gadu viņus apmeklēja dažādās vietās, viņus mierināja un atvieglāja viņu ciešanas. Arī šajā gadā citi mūsu priesteri bieži tika sūtīti uz kaimiņu pilīm un citām Livonijas vietām. Rūpējoties par dvēseļu pestīšanu, viņi guva ievērojamus panākumus, kurus atveda līdzī, atgriežoties rezidencē. Ne mazāk nozīmīgus augļus savā kalpošanā guva arī tie, kuri pilsētā mūsu trijās baznīcās izdalīja svētos sakramentus poļiem, vāciešiem un latviešiem.

Īpaši jāizceļ, ka aizvadītajā gadā mūsu priesteru pastorālās darbības rezultātā tika izlīgti augstdzimuši ļaudis – gan garīdznieki, gan laicīgās personas –, kuri savstarpēji bija dziļā naidā. Starp viņiem sevišķi sešpadsmit pāri tika no jauna cieši vienoti draudzības saitēm. Tāpat divi laulātie pāri, kuri bija vairākkārt centušies panākt laulības šķiršanu, bet vienā gadījumā vīrs pat bija izstrādājis dažādus nodomus nogalināt savu sievu, pilnībā atsacījās no savstarpējā naida un

atjaunoja savstarpējo saskaņu. Kāda dižciltīga sieviete tika atturēta no nodoma izdarīt pašnāvību. No konkubināta¹ tika novērsti 7 pāri, bet sešas personas atteicās no prostitūcijas.

Izcils darbs tika paveikts arī šajā smagajā kara laikā, kamēr turpinājās karš starp Sēdermanlandes hercogu Kārli² un Polijas karali³, aizstāvot nabadzīgos pavalstniekus⁴ gan no kolēģīgai piederošajiem īpašumiem, gan no kaimiņu apvidiem. Redzot, ka mūsu priesteru pūliņu dēļ viņi tiek pasargāti no karavīru patvaļas un viņiem tiek atdota ar varu atņemtā manta, viņi bieži ar lielu prieku izteica savu pateicību. Auglīgs darbs tika veikts arī Viņa Karaliskās Majestātes augsti godājamā ģenerālkomisāra Livonijā un visa karaspēka virspavēlnieka galmā⁵. Šis darbs nesa tik ievērojamus augļus, ka pats augsti godājamais komisārs un viņa augstdzimusī dzīvesbiedre⁶, kuri iepriekš bija visai atsvešinājušies no Jēzus Sadraudzības, tagad pret to izjuta tik lielu cieņu, ka paši atzina: mūsu priesteru klātbūtnē viņu galmā ir skaidri vērojamas tikumu pārmaiņas uz labo pusi, bet viņu prombūtnē – tikumu pagrimums. Viņu labvēlību pret Jēzus Sadraudzību apliecina ne vien vēstules, ko viņi sūtījuši mūsu tēviem, bet arī tas, ka viss galms ar īpašu dedzību vērsās pie mūsu priesteriem, lai izsūdzētu grēkus, ikreiz, kad radās iespēja satikt kādu no viņiem. Pats augsti godājamais Hodkevičs, šajā gadā vairākkārt apmeklēja kolēģiju. Arī augustā, dodoties karagājienā pret ienaidnieku Baltā Akmens⁷ virzienā no Rīgas, pirms ceļa, ievērojamas muižniecības pavadībā, viņš vispirms iegriezās kolēģijā, lai atvadītos un uzticētu sevi mūsu tēvu lūgšanām. Kad mūsu priesteris bija teicis īsu svētības un laba vēlējumu lūgšanu, viņš, apskaujot ikvienu un ar lielu sirsnību uzticēdamus mūsu tēviem savu nodomu un karagājienu, devās prom. Pēc viņa aizbraukšanas, klātesot viņa augstdzimušajai dzīvesbiedrei, kolēģijas baznīcā Vissvētākās Dievmātes Dēla godam tika svinēta Četrdesmit stundu adorācija. Gandrīz tajā pašā laikā tika izlūgta ievērojama uzvara pār ienaidnieku, kurā apmēram divi tūkstoši karavīru sakāva septiņus tūkstošus ienaidnieku.⁸ Pats Hodkevičs savās vēstulēs apliecināja, ka šo uzvaru viņš piedēvē vienīgi šīs pašas Dievmātes aizbildniecībai, jo sestdienā, kas veltīta Vissvētākajai

¹ Vēsturiski nozīmē ilgstošu kopdzīvi starp vīrieti un sievieti bez likumīgas laulības.

² *Carolus Dux Sudermanniae* jeb Zviedrijas karalis Kārlis IX (1550–1611).

³ Sigismunds III Vāsa (poļu: *Zygmunt III Waza*, 1566 – 1632).

⁴ Zemnieki.

⁵ Jans Karols Hodkevičs (*Jan Karol Chodkiewicz*, ?-1621).

⁶ Zofija Mielecka (*Zofia z Mieleckich Chodkiewiczowa*, 1567–1618).

⁷ Aprakstīta Jana Karola Hodkeviča 1604. gada uzvara pār zviedriem pie Baltā akmens (Weissenstein, tagad Paide Igaunijā).

⁸ Tas atbilst vēsturiskajai situācijai pie Baltā Akmens (Paides) 1604. gadā: Hodkeviča rīcībā bija aptuveni 2000 karavīru, bet zviedru spēki bija ievērojami lielāki (dažādos avotos 6000–8000).

Jaunavai Marijai, gandrīz brīnumainā kārtā vienas stundas laikā tika sakauti vairāk nekā trīs tūkstoši tik liela un labi sagatavota karaspēka karavīru, bet pārējos pārņēma tik liels izbailes, ka viņi, pametuši ieročus un drēbes, metās bēgt un tikai ar grūtībām izglāba dzīvību. To veicināja arī laba karavadoņa apdomība, jo viņš aizliedza saviem karavīriem vajāt bēgošos tālāk par vienu jūdzi. Pēc izcīnītās uzvaras, pateicībā Dievam viņi mūsu Svētā Jēkaba baznīcai dāvināja greznu liturģisko kazulu ar visiem tai piederīgajiem piederumiem⁹, kā arī altāra priekšsegu no dārga balta zīda, izšūtu ar sudraba diegiem. Kad viņa augstdzimusī dzīvesbiedre neilgi pēc tam laimīgi pārcieta bīstamas dzemdības, viņš nekavējoties rakstīja vēstuli kolēģijas rektoram, lai dalītos ar mums savā priekā un paziņotu labo vēsti, šo labvēlību piedēvējot Jēzus Sadraudzības lūgšanām.

Septembrī Rīgā arī ieradās Pomerānijas hercogs¹⁰. Lai gan viņš bija luterānis, viņš tomēr apmeklēja mūsu kolēģiju. Mūsu priesteri kopā ar rektoru viņu laipni uzņēma, izrādīja svarīgākās kolēģijas telpas un baznīcu. Pēc apskates viņš apmierināts devās prom.

Šajā gadā pie mūsu priesteriem grēksūdžē savus grēkus izlīdzināja 4018 cilvēki; no tiem 3192 saņēma Svēto Komūniju. 796 pusmūža un gados vecāki cilvēki pirmo reizi savā mūžā izsūdēja grēkus. Savukārt 59 cilvēki bija atgriezušies pie grēksūdzes pēc 14, 8 vai vairāku gadu pārtraukuma. 98 cilvēki, atsakoties no ķecerības, atgriezās Katoļu Baznīcas klēpī; viņu vidū bija arī divi ievērojami muižnieki. 12 shizmatīķi¹¹ tika atgriezti Baznīcas vienībā. Viņu vidū bija kāds cilvēks, kurš, noklausījies mūsu priesteri skaidrojumu par Iestiprināšanas sakramentu, iedegās tik lielā vēlmē to saņemt, ka meklēja ikvienu iespēju to iegūt. Turklāt dažādās vietās Lielā gavēņa laikā tika sludināti sprediķi. Papildus grēksūdžu uzklaušīšanai un bērnu, kā arī citu ticības pamatos maz izglītotu cilvēku katehizācijai tika gūti dažādi garīgi augļi. Laulības sakramenta svētība tika piešķirta 132 laulātajiem pāriem. Viņu vidū bija kāds vīrs, kurš 18 gadus kopā ar savu sievu bija dzīvojis ķecerībā, neievērojot Baznīcas laulības svētību. Viņš tika pārliecināts gan atteikties no ķecerības, gan saņemt mūsu priesteri sniegto Baznīcas laulības svētību, un šī svētība tika piešķirta arī viņu četriem dēliem un divām meitām, kas atradās zem mātes apmetņa. Arī kāds muižnieks, pārliecinājies savu nākamo sievu, kas bija ķecere, pieņemt Baznīcas laulības svētību no mūsu priesteri, bet piedzīvoja lielas grūtības. Līgavas radinieki darīja visu iespējamo, lai abus novestu

⁹ Tas ir raksturīgs agrīno jauno laiku katoļu pateicības (votīva) prakses piemērs.

¹⁰ Visdrīzāk tas ir Filips Jūlijs Pomerānijas–Volgastes hercogs (*Philipp Julius, Herzog von Pommern-Wolgast, 1584–1625*).

¹¹ Pareizticīgie.

pie ķeceru garīdzniekiem. Rīgas pilsētas pilsoņi atteica viņiem iespēju svinēt kāzas pilsētā un rīkot tradicionālo līgavas pavadīšanas ceremoniju, bet pati līgavas māte atteicās dot pūru. Tomēr, pateicoties viņa nelokāmajai stājai un Viņa Karaliskās Majestātes Livonijas ģenerālkomisāra, augsti godājamā Karola Hodkeviča, autoritātei, ķeceru centieni izrādījās veltīgi. Pēc tam, kad laulību bija svētījis mūsu priesteris, radās cerība, ka arī viņa sieva¹² tiks uzņemta Katoļu Baznīcā. Kā pirmo apliecinājumu tam viņa drīz pēc tam uzdāvināja baznīcai altāra segu, solot arī turpmāk sniegt citus ziedojumus. Šajā gadā tika iegremdēti svētajā kristības avotā – 237. Tāpat divas ievērojamas personas, pateicoties mūsu tēvu darbībai, tika pamudinātas ar lielu garīgu labumu iziet mūsu svētā tēva Ignācija¹³ Garīgos vingrinājumus. Tika papildināts arī baznīcas inventārs. Papildus iepriekš minētajai kazulai kāda dižciltīga sieviete dāvināja vēl vienu kazulu ar visiem tai piederīgajiem piederumiem, kā arī vairākus vērtīgus altāra galdautus. Turklāt kolēģija saņēma ziedojumus vairāk nekā 200 florīnu apmērā no poļu karavīriem un vairākiem muižniekiem.

1605. gads

Tēvs–ministrs Georgijs Sambogerijs. No janvāra sākuma līdz Baltajai svētdienai¹⁴. Laulībā tika salaulāti pieci pāri. Kristīti tika 26 cilvēki. Panākts izlīgums starp poļu karavīriem un vāciešiem nopietnā konfliktā, kurā pieci ievainotie poļi jau bija sapulcinājuši aptuveni trīs simtus vīru, lai atriebtos. Grēksūdzi izsūdēja 300 cilvēki. No tiem aptuveni 30 bija shizmatīki. 10 cilvēki nebija gājuši pie grēksūdzes desmit vai astoņus gadus. Tikpat daudz bija jau nobriedušie cilvēki, kuri iepriekš nekad mūžā nebija bijuši pie grēksūdzes. Savukārt vēl vairāki nebija gājuši pie grēksūdzes četrus gadus vai īsāku laiku. Septiņi dižciltīgi ķecerī atgriezās Katoļu Baznīcā. Divi pāri pārtrauca laulības pārkāpšanā balstītas attiecības, bet divas personas atteicās no prostitūcijas. Savukārt trīs laulātie pāri tika samierināti. No Baltās svētdienas līdz oktobra sākumam. Kristīti tika 28 cilvēki, no kuriem viens bija septiņus gadus vecs bērns. 95 cilvēki izsūdēja grēkus un saņēma Svēto Komūniju. No tiem divi iepriekš nekad nebija bijuši pie grēksūdzes. Kāda dižciltīga persona atgriezās Katoļu Baznīcā. Daudzi pēc vairāku gadu pārtraukuma atjaunoja grēksūdzes praksi. Viens cilvēks saņēma Baznīcas svētību. Viens pāris atteicās no netiklas kopdzīves. Tika samierināts viens laulātais pāris. Kādai atraitnei, pateicoties

¹² Tas nozīme, ka jaunlaulāta pirms laulības sakramenta netika konvertēta.

¹³ Jezuītu ordena dibinātājs.

¹⁴ Pirmā svētdiena pēc Lieldienām.

mūsu tēvu aizbildniecībai, tika ievērojami samazināts naudas parāds. Aplenkuma laikā Žemaitijā katrā svētdienā un svētku dienā tika sludināti sprediķi. Tika salaulāti divi pāri.

Tēvs Jānis Stribingijs. No janvāra sākuma līdz Baltajai svētdienai. Grēksūdzi izsūdzēja 1076 cilvēki. No tiem 623 saņēma Svēto Komūniju, 23 atgriezās no ķecerības, 303 cilvēki pirmo reizi mūžā izsūdzēja grēksūdzi, bet 60 nebija bijuši pie grēksūdzes astoņus vai deviņus gadus. Kristīti tika 26 cilvēki. Salaulāti tika 18 pāri. Viens shizmatīķis tika pievērst katoļticībai. Tika samierināti septiņi laulātie pāri, no kuriem trīs bija trūcīgu pilsētnieku un poļu ģimenes. Septiņi pāri pārtrauca ārlaulības attiecības¹⁵. Pieci pāri tika šķirti no konkubināta¹⁶. Kāda sieviete, kuru uzskatīja par burvi un kura ar burvestībām un maģiskiem vārdojumiem bija nonāvējusi daudzus zīdaiņus, izsūdzēja grēksūdzi un, zvērēdama, kā arī ar daudzām asarām, nožēloja un nosodīja savu noziegumu. Kāda laulības pārkāpēja, kura ar savām rokām bija nogalinājusi savu vīru un piecus bērnus, pēc desmit gadiem beidzot ar lielām pūlēm izsūdzēja grēksūdzi. Četri atkritēji no katoļticības izsūdzēja grēksūdzi. To vidū bija kāda sieviete, kas bija pārgājusi luterānismā un kura pēc daudziem pārbaudījumiem un pamudinājumiem — gan publiskiem sprediķiem, gan privātām pamācībām — Svētajās Lieldienās kopā ar savu vīru, kalpu un kalponi izsūdzēja grēksūdzi.

Tēvs Ertmans Tolgsdorfs. No janvāra sākuma līdz Baltajai svētdienai. Grēksūdzi izsūdzēja 349 cilvēki. No tiem 309 saņēma Svēto Komūniju. Četri tika atbrīvoti no herēzes, proti, uzņemti atpakaļ Katoļu Baznīcā. Trīs cilvēki pēc daudzu gadu pārtraukuma atjaunoja grēksūdzes praksi. Četri izsūdzēja grēkus par visu mūžu. Kristīti tika 15 cilvēki. Salaulāti tika 14 pāri. No Baltās svētdienas līdz oktobra sākumam. Grēksūdzi izsūdzēja 254 cilvēki. No tiem 245 saņēma Svēto Komūniju. Četri no protestantisma atgriezās Katoļu Baznīcā. Četri cilvēki, kurus bija skārušas burvestības, ar Baznīcas lūgšanām, grēksūdzi, Svēto Komūniju un *Agnus Dei* nēsāšanu¹⁷ tika no tām atbrīvoti. Kristīti tika 26 cilvēki. Salaulāti tika 16 pāri. Līdz gada beigām grēksūdzi izsūdzēja 193 cilvēki.

Tēvs Gregors Tolsciks. No janvāra sākuma līdz Baltajai svētdienai. Rīgā tika uzklautas 37 grēksūdzes. Lietuvā 115 cilvēki grēksūdzē attīrīja savu sirdsapziņu. Kristīti tika 25 cilvēki. Salaulāti tika divi pāri. Viens cilvēks tika atbrīvots no herēzes. No Baltās svētdienas līdz oktobrim

¹⁵ Salaulājās.

¹⁶ Kādam no laulātajam bija ārlaulības sakari.

¹⁷ Domāts konsekrēts vaska medaljons ar Dieva Jēra attēlu, kurā nereti bija ievietotas relikvijas; 16.–17. gs. tas tika uzskatīts par spēcīgu sakramentāliju aizsardzībai pret ļauno.

grēksūdzi izsūdzēja 225 cilvēki. Kāds vīrs ar sievu, kuri vairāk nekā divus gadus bija dzīvojuši kopā bez priesteru svētības, piedzīvoja smagas dēmoniskas mocības. Tās bija tik smagas, ka dēmons dienas laikā mātes klēpī nožņaudza vienu nekristītu zīdāini, bet otru iemeta akā, no kuras tas tika izcelts jau miris. Visbeidzot, pēc grēksūdzes un viņu mājas svētīšanas viņi tika atbrīvoti no visām burvestībām. Tika uzklautas 22 visas dzīves grēksūdzes.

Tēvs Andrejs Volurans uzklautāja 62 cilvēku grēksūdzes. No tiem bija viens, kas atteicās no ķecerības, viens izsūdzēja visas dzīves grēksūdzes, viņš turklāt septiņus gadus nebija bijis pie grēksūdzes, viens, kurš četrus gadus nebija bijis pie grēksūdzes, un divi, kuri nebija to darījuši trīs gadus. Viņš piešķīra grēku piedošanu arī kādai sievietei, kura divās grēksūdzēs bija noklusējusi smagu grēku. Kristīja divus cilvēkus. No novembra līdz 1. janvārim. Viņš piešķīra grēku piedošanu vienam cilvēkam, kurš atkārtoti izsūdzēja grēkus, jo divdesmit gadus viņa grēksūdzes bija bijušas nederīgas. Viņš atbrīvoja vienu cilvēku no shizmas un vienu – no luterānisma. Viņš uzklautāja vēl 54 cilvēku grēksūdzes; no tām divas bija visas dzīves grēksūdzes, viena – pēc 29 gadu pārtraukuma.

Tēvs Jānis Stribingijs. No Baltās svētdienas līdz Vissvētākās Jaunavas Marijas Apmeklēšanas svētkiem. Kopumā grēksūdzes izsūdzēja 406 cilvēki. No tiem astoņi atteicās no ķecerības. 152 cilvēki iepriekš nekad nebija bijuši pie grēksūdzes. 210 saņēma Svēto Komūniju. Kristīti tika 24 cilvēki. Salaulāti tika 30 pāri. Trīs shizmatiki tika pievērsti katoļticībai. No Vissvētākās Jaunavas Marijas Apmeklēšanas svētkiem līdz Svētā Mārtiņa svētkiem. Grēksūdzes izsūdzēja 716 cilvēki. No tiem 390 iepriekš nekad nebija bijuši pie grēksūdzes. 76 pēc atteikšanās no ķecerības atgriezās Baznīcā. 300 saņēma Svēto Komūniju. Salaulāti tika 40 pāri. Kristīti tika 30 cilvēki.

Tēvs Fēlikss Līdigs. No iepriekšējā gada līdz 1605. gada 11. decembrim. Viņš uzklautāja aptuveni 300 grēksūdzes. Kristīti tika apmēram 50 vai vairāk cilvēku. Salaulāti tika aptuveni 40 pāri. Tika samierināti divi karavīri, kuri bija nolēmuši izdarīt pašnāvību. Grēksūdzes izsūdzēja četri kalvinisti, viens vācietis un viena vāciete.

Tēvs-ministrs Georgs Sambogerijs. Šīs misijas laikā Ziemassvētku svinībās viņš uzklautāja aptuveni 50 grēksūdzes. Daži no šiem cilvēkiem iepriekš nekad nebija bijuši pie grēksūdzes, bet vairāki citi tai bija piegājuši tikai pēc gada vai vēl ilgāka pārtraukuma. Divi cilvēki atteicās no ārtaulības attiecībām, bet vairāki citi – no netiklības. Aptuveni 40 cilvēki un vēl daži citi saņēma Svēto Komūniju. Kristīti tika 15 bērni, bet pieci pāri tika salaulāti.

Tēvs Jānis Stribingijs. No Adventa līdz Triju Ķēniņu svētkiem. Grēksūdzi izsūdzēja 566 cilvēki. No tiem pieci iepriekš nekad nebija bijuši pie grēksūdzes. 11 atteicās no ķecerības; viņu vidū bija arī kāds skotu kapteinis. 524 cilvēki saņēma Svēto Komūniju. Salaulāti tika 32 pāri. Kristīti tika 26 cilvēki. Deviņi pāri atteicās no ārlaulības attiecībām, bet 20 – no netiklības. Tika samierināti septiņi laulātie pāri. Kāds cilvēks bada laikā bija apēdis trīs cilvēkus, kurus pats bija nogalinājis. Beidzot, pēc tam, kad viņš ne vienu reizi vien viltīgi bija izvairījies no priesterā, viņš izsūdzēja grēksūdzi un ar lielu dievbijību saņēma Svēto Komūniju. Kāds vācietis, kurš bija atkritis no katoļticības, tika atvests atpakaļ Baznīcas klēpī.

Annāli

Šajā gadā kolēģijā bija 14 jezuīti: septiņi priesteri un tikpat daudz brāļu; no tiem divi bija maģistri, bet pieci – koadjutori. Dažādās misijās Ķemaitijā un Livonijā tika veikta Jēzus Sadraudzības kalpošana dvēseļu pestīšanas labā, gūstot ievērojamus garīgos augļus. Garīgā palīdzība tika sniegta gan dižciltīgajiem, gan citiem visu kārtu cilvēkiem, bet jo īpaši nabadzīgajiem latviešiem, kuri bija izdzīvojuši mēri, badu un karu. Tā kā visā Livonijā gandrīz pilnībā trūka priesteru, pestīšanai nepieciešamā aprūpe tika nodrošināta gan Rīgas apkārtnē, gan attālākās vietās. Īpaši jāatzīmē, ka no iepriekš minētajiem 5021 cilvēks ar pestījošo grēksūdzi šķīstīja savas dvēseles no grēku traipiem. Svēto Komūniju saņēma 3703 cilvēki. No tiem 900 bija jau nobriedušie cilvēki, kuri pirmo reizi mūžā tika atvesti pie grēksūdzes. 87 cilvēki vairākus gadus nebija bijuši pie grēksūdzes. 30 cilvēki izsūdzēja visas savas iepriekšējās dzīves grēkus. Vēl daudzi tika pamudināti izdarīt pilnīgu grēksūdzi, jo vairākus gadus bija noklusējuši smagus noziegumus. Īpaši jāpiemin kāda sieviete, kuru uzskatīja par burvi un kura jau sen bija nodarbojusies ar burvestībām un maģiskiem vārdojumiem, nogalinot arī daudzus zīdaiņus. Mūsu priesteris panāca, ka viņa, ar daudzām asarām izsūdzējusi savu bezdievību un to apliecinājusi arī ar zvērestu, atgriezās pie veselīga prāta. Tāpat arī kāda cita sieviete, kura desmit gadus bija dzīvojusi laulības pārkāpšanā un ar noziedzīgu roku bija nogalinājusi savu likumīgo vīru un piecus bērnus, pēc ilgām pūlēm tika atvesta pie grēksūdzes un patiesas grēku nožēlas. Trešā no šīm sievietēm bija dziļi pārņemta ar luterānismu. Pēc ilgiem un neatlaidīgiem pūliņiem viņa beidzot kopā ar savu vīru un visu ģimeni atteicās no luterānisma un, izsūdzējusi pestījošo grēksūdzi, tika uzņemta Baznīcas klēpī. Kāds cilvēks, kura pestīšana ilgstoši un ar dažādiem līdzekļiem tika neatlaidīgi meklēta, pirms četriem gadiem, kad Livonijā valdīja īpaši smags bads un cilvēki cits

citu nogalināja pārtikai — tik lielā mērā, ka ne bērni nesaudzēja savus vecākus, ne vecāki bērnus, ne arī laulātais savu dzīvesbiedru —, arī pats bija apēdis trīs cilvēkus, kurus bija nogalinājis ar savu roku. Beidzot viņš ar grēku nožēlu un Kristus Miesas Svētās Komūnijas saņemšanu izpirka savus grēkus. Kāds vīrs ar sievu, kuri vairākus gadus bija dzīvojuši laulībā bez priesteru svētības, piedzīvoja smagas velna uzmācšanās. To laikā viens vēl nekrīstīts zīdains tika nonāvēts mātes klēpī, bet otrs iekrita akā, no kuras tika izcelts miris. Viņi nespēja cerēt uz savu nelaimju galu, līdz pēc tam, kad pie mūsu priesteru bija izsūdzējuši grēkus grēksūdzē un viņu mājai tika dots Baznīcas svētījums un veikts eksorcisms. Arī daudzi citi, kurus mocīja velna viltības: vienus naktīs izbiedēja šausmu pilni sapņi, citi bija zaudējuši prāta skaidrību, bet vēl citus ar burvestībām smagi mocīja slimība, kas līdzinājās krītamajai kaitei. Ar Grēksūdzes un Eiharistijas sakramentu spēku, kā arī ar eksorcismiem un Baznīcas lūgšanām, nēsājot pie kakla svētītu *Agnus Dei*, viņi tika atbrīvoti no minētajām velna uzmācšanām.

No ķecerības šajā gadā atteicās 101 cilvēks — gan muižnieki, gan vienkāršie ļaudis. No šizmas Baznīcas kopībā atgriezās 35 cilvēki. Ar Kristības sakramentu tika kristīti 380 cilvēki. Laulībā tika salaulāti 298 pāri. No prostitūcijas tika atturēti 68 cilvēki, bet no laulības pārkāpšanas — 34. Tika izlīgti un ar mīlestības saitēm samierināti 20 cilvēku pāri, starp kuriem valdīja dziļš naidis — gan muižnieku, gan pilsētnieku, gan laulāto vidū.

Liela rūpība tika veltīta arī Dieva labvēlības izlūgšanai, jo šajā vasarā ienaidnieks Kārlis, Sēdermanlandes hercogs, atkal no Zviedrijas devās uz Livoniju ar lielu karaspēku — aptuveni 50 kara kuģiem un vairākiem citiem kuģiem. Viņu vilināja cerība pakļaut savai varai visu Livoniju, jo Livonijā atradās tikai nelieli Polijas karaspēka spēki. Kad iepriekš minētais ienaidnieks, nenojauzdams gaidāmo iznākumu, sākumā naidīgi nodedzināja visu Rīgas apkārtni līdz pat Gaujai, bet augusta beigās un septembra sākumā aplenca Rīgu, nocietināja savas pozīcijas ar vaļņiem un grāvjiem un visapkārt izvietoja 1400 karavīru, katru dienu gan kolēģijā tās iemītnieki, gan Svētā Jēkaba baznīcā studenti un citi katoļi noturēja privātas un publiskas lūgšanas. Studenti organizēja gandarīšanas procesijas, tika noturēta Četrdesmit stundu adorācija, un tas viss tika upurēts Dievam. Šīm lūgšanām pievienojās arī neskaitāmas dievbijības izpausmes no dievbijīgiem cilvēkiem visā Polijas karalistē. Tādējādi taisnīgās Dieva dusmas tika remdētas. Kad 25. septembrī mūsu karavadonis ar Polijas karaspēku pietuvojās Rīgai un apmetās nometnē pie Kirholmas¹⁸,

¹⁸ Salaspils.

divu jūdžu attālumā no pilsētas, — vietā, kur pirms četriem simtiem gadu Brēmenes garīdznieks Meinards, uzceļot tur pirmo kristiešu baznīcu, aizsāka kristīgās ticības izplatīšanu, kur pēc tam notika pirmā kauja ar pagāniem un kristieši guva savu pirmo uzvaru, pakļaujot kristīgajai ticībai visu Livoniju, — Sēdermanlandes hercogs Kārlis, paļaudamies uz savu lielo karaspēku un kļūdams vēl pārdrošāks mūsu nelielā karaspēka dēļ, naktī izveda visu savu karaspēku no Rīgas uz Kirholmu. Tā notika, ka 27. septembrī, Svētā Staņislava, Polijas aizbildņa, relikviju pārceļšanas svētkos, augstprātīgais ienaidnieks gaišā dienas laikā uzbruka mūsu karaspēkam, kurā bija tikai 3000 vīru. Mūsu karavīri, skaļās balsīs piesaukdami vissvētākos Jēzus un Marijas vārdus un aizstāvēdamies pret ienaidnieku, vienas stundas laikā piespieda bēgt 14 000 ienaidnieku un tos vajāja tik nežēlīgi, ka no kaujas vietas līdz kolēģīgai piederošajai Blumendāles muižai¹⁹ gulēja ap 10 000 kritušo. Pats ienaidnieks, zviedrs Kārlis, tik tikko paguva pēc bēgšanas sasniegt savus kuģus, kas viņu gaidīja Daugavā. Pārējie, bēgdami Pērnavas virzienā, izklīda vienas jūdzes platumā un gandrīz visi, ievainoti, ar lielām grūtībām izglābās.

No mūsu karaspēka krita tikai 50 karavīri, bet ievainoti tika nedaudz vairāk par 40. Nākamajā dienā mūsu karavadonis triumfāli iegāja Rīgā un, kā Dievam pateicīgs uzvarētājs, 29. septembrī ieradās Svētā Jēkaba baznīcā. Tur pēc nodziedātā *Te Deum laudamus* un pateicības Svētās Mises noklausījās godājamā tēva rektora apsveikuma runu. Klātesot augstākajiem karaspēka virsniekiem, viņš tika sveikts, taču šo brīnumaino uzvaru piedēvēja nevis sev, bet Dievam un dievbijīgo cilvēku lūgšanām. Tā kā šajās pašās dienās tika svinēta mūsu Svētākā Kunga pāvesta Pāvila V izsludinātā jubileja, trīs dienas notika svinīgi aizlūgumi. Šajās procesijās izcilais karavadonis piedalījās visas trīs dienas, un, vēlēdamies saņemt Jubilejas atlaides²⁰, arī pats kopā ar lielu daļu sava karaspēka izsūdēja grēkus grēksūdē, saņēma Eiharistiju un tā pienācīgi pateicās Dievam. 30. septembrī ar vislielāko svinīgumu tika apbedīti četrpadsmit dižciltīgie karavīri, kuri bija drosmīgi krituši, aizstāvēt Dieva Baznīcu un katoļu ticību. Saskaņā ar ierasto kārtību tika noturētas bērū ceremonijas, bet taures un bungas piepildīja visu apkārtni ar skaņām. Apbedīšanā piedalījās arī karavadonis kopā ar lielāko daļu karaspēka. Tāpat žēlsirdības darbi tika sniegti ievainotajiem karavīriem, kuri bija izmitināti dažādās pilsētas patversmēs. Mūsu priesteri viņus apmeklēja ik dienu, stiprināja ar Baznīcas sakramentiem un dažādos veidos mierināja.

¹⁹ Mazā Jumpravmuiža.

²⁰ Pilnīgu indulgenci.

Šajā gadā mūsu attiecības ar pilsētniekiem bija mierīgākas, jo viņi paši bija aizņemti ar savstarpējām nesaskaņām un dziļu naidu, baidīdamies, ka viņu lietas karaļa priekšā varētu tikt izskatītas viņiem nelabvēlīgi. Jāpiebilst arī, ka dievbijīgo cilvēku mīlestība pret Dievu un mūsu Sadraudzību pamudināja viņus kara laikā, kad karaspēks visur postīja un izlaupīja apkārtni, sniegt palīdzību kolēģijas vajadzībām ar ziedojumiem. Lielākā daļa no tiem bija novēlējumi testamentā, kuru kopējā vērtība sasniedza 250 florīnus.

1606. gads

Tēvs Ertmans Tolgsdorfs. No janvāra sākuma līdz aprīļa sākumam izsūdzējās 509 cilvēki, Svēto Komūniju saņēma 288, ar Baznīcu tika izlīdzināti 15, 40 cilvēki pirmo reizi mūžā izsūdzēja grēkus, kristīti 15, bet 5 cilvēki pēc daudzu gadu pārtraukuma atgriezās pie grēksūdzes. No aprīļa sākuma līdz jūnija sākumam izsūdzējās 411 cilvēki, Svēto Komūniju saņēma 353, ar Baznīcu tika izlīdzināti 10, kristīts 1 cilvēks un salaulāti 6 pāri. No jūlija sākuma līdz novembra sākumam izsūdzējās 176 cilvēki, kuri visi saņēma arī Svēto Komūniju. Kāds Volmāras²¹ iedzīvotājs tika izglābts no laupītāja, kas viņam uzbruka. Tēvs Jānis²² bija spiest bēgt no Volmāras.

Tēvs-ministrs Matīss Dombrovski. No janvāra sākuma līdz aprīļa sākumam Lieldienu misijā pie grēksūdzes bija 70 cilvēki. Daudzi pēc ilgstoša pārtraukuma atgriezās pie gandarīšanas sakramenta. Kāda augstdzimusi luterāņu sieviete atgriezās Baznīcā. Divi ievērojami cilvēki tika atgriezti pie patiesās ticības un atstāti ar labām cerībām uz turpmāku pievēršanos. Divi cilvēki tika atturēti no laulības pārkāpšanas. Starp diviem muižniekiem tika izbeigts nāvīgs naidis, un viņi tika atjaunoti iepriekšējā draudzībā un savstarpējā labvēlībā. Kristīti aptuveni 40 bērni. Salaulāts ievērojams skaits pāru.

Tēvs Jānis Stribingijs. No janvāra sākuma līdz aprīļa sākumam. Pie grēksūdzes bija 875 cilvēki. No tiem no kalvinisma ķecerības atgriezās divi poļu muižnieki, no kuriem viens piederēja pie ievērojamas dzimtas Krievzemē. Pārējie atgriezās no luterāņu ķecerības; viņu vidū bija divi vācieši un vienpadsmit vienkāršās kārtas cilvēki. 321 cilvēks iepriekš nekad nebija gājis pie grēksūdzes. No tiem, kuri grēksūdzi nebija veikuši 6 vai 7 gadus, bija 30 cilvēki; 8, 9 vai 10 gadus – 123 cilvēki; 20 līdz 24 gadus – aptuveni 34 cilvēki. Gandrīz visi no viņiem bija karavīri. Tāpat kāds poļu muižnieks–karavīrs, kurš 38 gadus bija turējies pie luterāņu ķecerības, Lielās

²¹ Valmieras.

²² Domats Jānis Stribingijs.

piektdienas dienā, redzēdams citu cilvēku izcilo dievbijību un gandarīšanu, Dieva žēlastības aizkustināts, ar lielām asarām grēksūdzē atteicās no savas ķecerības. Četri shizmatiki tika pievienoti katoļu Baznīcas vienībai. No publiskas laulības pārkāpšanas tika novērsts viens cilvēks, no slepenas laulības pārkāpšanas – deviņi. No publiskas netiklības tika atturēti 12 cilvēki; viņi arī pārtrauca attiecības ar savām līdzdalībniecēm. No slepenas netiklības tika atturēti 32 cilvēki. Kristīti 46 bērni, starp kuriem divi bija pusotra gada veci. Salaulāti 32 pāri. No grēksūdzi izsūdzējušajiem pie Svētās Komūnijas piegāja 566 cilvēki.\

Kāds Livonijas pils pārvaldnieks lika saviem padotajiem strādāt pašos Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētkos. Mūsu priesteris viņu pamācīja, lai viņš pavēlētu pārtraukt darbus. Tomēr par šo labo pamācību priesteris saņēma vārdus, kas bija aizvainojoši gan viņam pašam, gan arī Vissvētākajai Jaunavai Marijai, turklāt izteiktus ķeceriem raksturīgā zaimojošā veidā. Taču šie apvainojumi nepalika bez soda. Neilgi pēc tam, tas ir, pēc aptuveni divām nedēļām, no debesīm sūtīts zibens gandrīz pilnībā iznīcināja visas šī pils labības sējas un lielāko daļu viņa padoto ražas, pārvēršot to niekos. Kad tas pats priesteris pēc pusgada atkal tur ieradās, pārvaldnieks, dziļi satriekts un ar lielām dvēseles sāpēm atceroties notikušo, apsoliya, ka nekad vairs neļaus pārkāpt svētku dienu svinēšanu, īpaši Vissvētākās Jaunavas Marijas svētkus.

Kāds no mūsu priesteriem Gavēņa laikā devās misijas braucienā līdz pat Maskavijas robežām. Visvairāk Rozitenē²³ un Lucīnā²⁴, kur dzīvo lotavi²⁵, kuri vēl joprojām bez Dieva atziņas nožēlojamā veidā seko savu senču paražām un dodas pazušānā. Viņi ir elku pielūdzēji, godā kokus un tiem ir svētbirzis, kurās noteiktos gadalaikos, proti, ap Lieldienām un ap svētā Miķeļa svētkiem, viņi upurē dažāda veida dāvanas. Daudzu dienu garumā ar lielām pūlēm un grūtībām tika strādāts ar kādu šīs apkaimes deviņdesmit gadus vecu vīru, lai viņš izsūdzētu grēkus, ko viņš beidzot arī izdarīja. Viņš noraidīja visu vainu par savu elkdievību, sakot, ka tā viņu mācījuši viņa senči un ka tādēļ uzskatījis, ka viņiem kā vecākajiem jātic. Pēc tam viņš kopā ar vēl diviem veciem vīriem sīki izstāstīja viņu rituālus un aprakstīja upurus, ko tie nesa kokiem. Pēc grēksūdzes viņam jautāja, kādas ceremonijas viņi veic svētbirzīs, kādas dāvanas tur upurē un kādam nolūkam tās nes. Viņš atbildēja: "Mēs, nelaimīgie cilvēki, būdami pilnīgi atstāti bez Dieva vārda un priesteriem, lai gan bijām dzirdējuši, ka citās vietās ticīgajiem ir palīdzība, savās vajadzībās bijām spiesti meklēt

²³ Rēzekne.

²⁴ Ludza.

²⁵ Lothavi.

palīdzību paši. Kad dzirdējām, ka mūsu senči godājuši īpašus kokus un, nesot tiem noteiktas dāvanas, saņēmuši palīdzību, tikuši izdziedināti no savām slimībām un apveltīti ar visādiem labumiem, arī mēs rīkojāmies tāpat, jo citādi, šķita, būtu gājuši bojā." Kad viņam jautāja, cik dievu viņiem ir, viņš atbildēja, ka atkarībā no vietām, cilvēkiem un vajadzībām dievu ir dažādi. Viņš sacīja: "Mums ir Dievs, kas rūpējas par debesīm, un ir arī dievs, kas valda pār zemi. Šis, būdams augstākais uz zemes, savā pakļautībā tur dažādus mazākus dievus." Viņiem ir arī dievs, kas dod zivis, ir dievs, kas dod medījumu, ir labības, tīrumu, dārzu un mājlopu dievs, proti, zirgu, govju un dažādu citu dzīvnieku dievs. Upuri, ko viņi šiem dieviem nes, ir dažādi: dažiem dieviem tiek pienesti lielāki upuri, citiem mazāki – atbilstoši dievu skaitam un nozīmībai. Visas šīs dāvanas viņi nes kokiem un svētbirzīm, kurās aug koki, ko viņi sauc par svētajiem kokiem. Daži upurē lielu maizes klaipu, kas veidota čūskas izskatā – ar atvērtu muti un garu asti. Citi nes mazāku maizes gabalu, kas veidota suņa vai cūkas izskatā. Dažiem ir divi īpaši koki: viens ir ozols, otrs – liepa. Ozolu viņi sauc par vīrieti, un noteiktos laikos zem tā noliek divas olas. Liepu viņi sauc par sievieti, un tai upurē sviestu, pienu, sieru un taukus, lūdzot veselību un labklājību sev un saviem bērniem. Kad viņi saslimst, viņi tūlīt sūta pie kokiem kādu vecāko, kurš vēršas pie kokiem ar pārmetumu, jautādam, kādēļ tie pieļāvuši, ka viņi saslimst, lai gan tiem pienākošie upuri ir pienesti. Ja slimnieks tūlīt neatveseļojas, kokiem tiek nests divkārtš daudzums iepriekš minēto upuru, un tādējādi viņš tiek izdziedināts. Zirgu dievam, ko viņi sauc par *Dewing Uschinge*, katrs upurē divus solidus, divas maizes un tauku gabalu, ko pēc tam sadedzina ugunī. Govju dievam, ko viņi sauc par *Moschel*, upurē sviestu, pienu un sieru; ja saslimst kāda govs, viņi tūlīt dodas pie kokiem un nes šos upurus, pēc kā govs izveseļojas. Lauku un labības dievam, ko viņi sauc par *Dewing Cerehling*, noteiktos laikos upurē melnu vērsi, melnu vistu, melnu sivēnu un vairākas mucas alus; atkarībā no tā, cik ļoti viņi vēlas pielabināt šo dievu, mežā tiek nests lielāks vai mazāks upuris. Šīs dāvanas kokiem tiek pienestas šādā kārtībā. Kāds vecākais kopā ar citiem vecajiem, skaitot iegaumētas formulas un murminot vārdus, pasniedz un upurē dāvanas. Pēc tam daži pienāk klāt un paceļ augstu alus mucu. Pirms viņi sāk dzert, vecākais no liepas paņem zaru, kas kalpo par slacināmo, un apslaksta visus klātesošos. Pēc tam vairākās vietās tiek iekurti ugunskuri, un daļu no upurētā – taukus un citas dāvanas – sadedzina sārtā. Viņi ir pārliecināti, ka dievi nekad neuzklausa viņus bez alus upura. Pēc tam viņi sāk dzīres, dejo ap kokiem un dzied.

Kāds cits man pastāstīja, ka kopā ar savu tēvu devies uz šo vietu zvejojot. Tā atradās apmēram četrpadsmit jūdžu attālumā no viņu mājām. Kad viņi pirmajā un arī otrajā reizē ziemā

neko nebija noķēruši, vecākais viņus pamudināja pienest dievam pienācīgu upuri, jo, kā viņš teica, viņi esot dievu aizvainojuši. Kad viņi jautāja, ko dievs vēlas, vecākais atbildēja: "Trīs mucas alus." Kāds svešinieks zemnieks, kurš bija atvedis alu no mājām, lai, to pārdodot, nopirktu zivis, atdeva šīs trīs mucas. Visi, atstājuši tīklus ezerā, steidzās uz mājām un sasauca savas ģimenes, lai kopīgi izlīdzinātu dievu. Kad viņi bija sakūruši vairākus uguns-kurus un izdzēruši alu, viņi atgriezās zvejā un noķēra tik daudz dažādu zivju, ka piepildīja daudzus ratus. Šis svešais zemnieks, piekrāvis visus savus ratus, aizbrauca, citiem par to neko nezinot (jo viņam vēl bija jāsamaksā par alu). Neilgi pēc tam viens no šiem elkdievjiem sekojošajiem vecajiem devās pie šā zemnieka, apraka viņa tīrumā divas olas un nolādēja viņu. Tajā pašā vasarā visa šā zemnieka labības raža gāja bojā. Šie ļaudis pieder saduķēju maldiem, jo netic mirušo augšāmcelšanās iespējai. Kad mūsu priesteris par to sludināja, kāds publiski iebilda: "Manu tēvu saplosīja vilki. Kā gan viņš varēs atkal kļūt dzīvs?" Ja kāds zemnieks vēlas nodarīt ļaunumu citam, viņš saaicina divus vai trīs kaimiņus, kuriem atklāj savu slepeno nodomu. Viņš uz galda noliek trauku ar alu un ap to izvieto apmēram divdesmit vaska sveces. Pēc tam viņš satver nazi, iegriež virsmu virs galda un pēc tam nazi pamet zem galda, sacīdams: "Lai viņš salauž roku, kāju, vai viņa sieva, vai meita, vai zirgs, vai govys..." Ja kādam ir ienaidnieks, kurš viņu apsūdzējis sava kunga priekšā, viņš tūlīt dodas pie dievkoka un paņem no tā divas olas, kuras iepriekš tam bija upurējis, sacīdams: "Redzi, noteiktos laikos esmu tev pienesis tev pienākošās dāvanas, bet tu mani esi atstājis. Tādēļ es tev šīs olas neatdošu, kamēr tu manam ienaidniekam neizdarīsi to, ko es vēlos." Tad šim ienaidniekam nomirst vai nu bērns, vai govys, vai zirgs, un tamlīdzīgi. Tāpat viņi lej alu ugunī kā upuri savam dievam. Pirms paši sāk ēst, pirmo maizes gabalu viņi iemet ugunī. Tāpat viņi lej alu uz pirts krāsns akmeņiem, lūgdami, lai uguns nekaitētu ne viņu laukiem, ne pirtij. Ja kādam saslimst bērns, zirgs vai cits dzīvnieks, viņš tūlīt dodas pie vecākā un jautā, kas ir slimības cēlonis. Tas atbild, ka dievs vēlas upuri. Tad ar lozes palīdzību noskaidro, kādu upuri dievs pieprasa. Loze norāda: melnu vistu, āzi, olas, maizi vai mucu alus. Pēc tam slimais izveseļojas. Viņu bērns paražas. Bērns viņi ievēro šādas paražas. Pirmkārt, viņi sadedzina mirušā drēbes un gultu, kurā viņš nomiris. Otrkārt, kapā pie mirušā galvas noliek vienu maizi, domādami, ka tā viņam būs vajadzīga garajā ceļā. Treškārt, labajā rokā viņi ieliek otru maizi, lai mirušais to dotu Cerberam, kurš, piesiets pie paradīzes, ļauj cilvēkiem netraucēti ieiet. Ceturtkārt, kreisajā rokā ieliek divus solidus samaksai pārcēlājam pāri upei. Piektkārt, ziemā uz kapa uzliek vezumu malkas, lai dvēsele varētu sasildīties. Mirušo piemiņas dienā, kad vispirms ir sagatavots mielasts, viņi piesauc savu mirušo dvēseles, katru nosaucot

vārdā, un sāk tām pārmet un tās apsūdzēt par to, ka tās nav sargājušas un aizstāvējušas viņus, viņu zirgus un lopus no vilkiem un slimībām, lai gan viņi šīm dvēselēm ik gadu bija pienesuši tām pienākošos upurus, sacīdami apmēram tā: "Jūs pieļāvēt, ka nobeidzas mūsu lopi, peles aprija mūsu labību, zibens nopostīja laukus," un tamlīdzīgi. Pēc tam viņi lūdz mirušo dvēseles (par kurām viņi uzskata, ka tās pārvēršas daļēji vilkos, daļēji lāčos, bet daļēji arī dievos), sacīdami: "Ivan, vai mana vismīļākā māte, atcerieties savus bērnus! Ēdiet no šī trauka un dzeriet, cik vien vēlaties, tikai neaizmirstiet arī mūs." Tikmēr uz galda noliek maizi, kuru pēc tam iemet ugunī. Viņi paņem alu un to izlej vai nu uz zemes, vai ugunī. Visbeidzot viņi iztīra pirts krāsni un izdzen dvēseles no pirts. Cits paņem cirvi un četros ēkas stūros iecērt sienās, tādējādi padzenot dvēseles, lai tās nepaliktu tur uzturēties. Kad tas viss bija uzklauts, viņi tika katehizēti, viņiem tika sludināta kristīgās ticības patiesība, un tika apsolīts, ka nākamajā ziemā, ar Dieva žēlastību, es atkal atgriezīšos. Viņi to uzklautāja ar lielu prieku. Priesteru viņiem nav tuvāk par trīsdesmit jūdžiem. Viņu vecākais kristī bērnus. Lielākā daļa dzīvo bez baznīcas laulības. Ļoti rets ir tas, kurš zina lūgšanas "Tēvs mūsu", "Esi sveicināta, Marija" vai "Credo". Pie grēksūdzes viņi nekad nav bijuši.

Tēvs Andreass Volurans. No janvāra sākuma līdz aprīļa sākumam. Pie Svētās Komūnijas piegāja 15 cilvēki. Grēksūdzi izsūdzēja 137. No tiem viens tika atbrīvots no luterāņu ķecerības, bet viens no šķeltņiekiem, kurš turklāt bija atkārtoti kristīts. No viņiem viena sieviete agrāk nekad nebija bijusi pie grēksūdzes. Divas smagi slimas sievietes izsūdzēja grēkus. Vienam bija jāizsūdz grēki par pēdējiem sešiem gadiem. Divi tika nostiprināti ticībā, kuras dēļ viņiem nācās ciest vajāšanas. Viens tika atturēts no slepenas netiklības. Viens sešus gadus nebija saņēmis Gandarīšanas sakramentu, viens — desmit gadus, bet trīs — trīs gadus. Izlīgums tika panākts starp trim pāriem. Viens tika atbrīvots no cietuma, bet otrs — no nāvessoda un cita smaga soda, kas viņam vēl draudēja arī pēc atbrīvošanas. Diviem ievainotiem un trūcumā nonākušiem karavīriem tika sagādāta žēlastības dāvana, bet vienam īpaši daudz. Tika arī panākts, ka kāda dižciltīga kundze gādāja par viņu pārvietošanu uz piemērotāku vietu. Kad šī dievbijīgā sieviete viņu apmeklēja, viņš gulēja ķeceru hospitālī un atradās vislielākajā trūcumā, turklāt arī bija apdraudēta viņa dzīvība. Kad visiem nabagiem bija izdalīts žēlastības dāvinājums, arī viņš saņēma vairāk nekā pārējie. Divi cilvēki tika nopietni pamācīti, lai neļautu kādam dižciltīgam jauneklim apmeklēt krogus, dzīres un azartspēles, bet gan viņu no tā novērstu. Viņi bija gatavi šim aizrādījumam paklausīt. Tika pamācīts arī pats jauneklis, lai atstātu vietu, kur viņam bija iespēja krist ļaunumā. Viņš to bez vilcināšanās izdarīja. Turklāt kādam šīs vietas uzraugam tika uzdots viņam visos iespēamos

veidos palīdzēt. Tika panākts arī tas, ka kāds dižciltīgs jauneklis, saņēmis sava tēva piekrišanu, atkal sāka apmeklēt mūsu kolēģijas skolu, atsakoties no ķecerības.

Tēvs Feliks Līdigks. No janvāra sākuma līdz aprīļa sākumam. Grēksūdzi izsūdzēja vairāk nekā trīs simti cilvēku. Divi tika atbrīvoti no ķecerības. Kristīti vairāk nekā 60 cilvēki. Salaulāti 4 pāri.

Tēvs Jānis Stribingijs. No aprīļa sākuma līdz jūlija sākumam. Kopumā grēksūdzi izsūdzēja 1385 cilvēki. No tiem 386 iepriekš nekad nebija bijuši pie grēksūdzes. No ķecerības atgriezās 46 cilvēki. Četri, kas agrāk bija atkrituši no katoļticības un pievērsušies ķecerībai, tika atgriezti Baznīcā. Pie Svētās Komūnijas piegāja 936 cilvēki. Salaulāti 24 pāri. Kristīti 38 cilvēki.

Tēvs Andreass Volurans. No aprīļa sākuma līdz jūlija sākumam. Pieņēma grēksūdzi 33 bērniem un vienam pieaugušajam, kurš agrāk nekad nebija bijis pie grēksūdzes. Viens tika atbrīvots no shizmas, bet viens — no luterānisma. Pie Svētās Komūnijas piegāja 13 cilvēki. No jūlija sākuma līdz novembra sākumam. P. Andreass uzklausa 150 grēksūdzes. No tiem viens pirmo reizi dzīvē izsūdzēja grēkus; trīs iepriekš nekad nebija bijuši pie grēksūdzes; divi nebija gājuši pie grēksūdzes 15 gadus; viens — 10 gadus; viens — 9 gadus; viens — 8 gadus; viens — 7 gadus; divi — 5 gadus; divi — 4 gadus; četri — 3 gadus; pieci — 2 gadus. Diviem nācās atkārtot grēksūdzi, jo iepriekšējā bija nederīga smagu grēku noklusēšanas dēļ. Viena sieviete tika novērsta no konkubināta. Septiņi cilvēki pēc grēksūdzes tika vesti uz soda izpildi; no tiem diviem nocirta galvu, bet pārējie ar citu cilvēku aizbildniecību tika atbrīvoti no soda izpildes. Divi tika atgriezti no luterāņu maldiem, bet divi — no shizmas. Viens grēksūdzē atteicās no nodoma atriebties, tādējādi atsakoties arī no nodoma nogalināt savu pretinieku. Kāds bija zvērējis sakropļot citu cilvēku, viņš reti apmeklēja baznīcu un neprata pareizi lūgties. Būdams vienkāršs cilvēks, viņš tika brīnumainā kārtā noskaņots uz labumu un grēksūdzes rezultātā atbrīvojās no šī nodoma. Pie Svētās Komūnijas piegāja 63 cilvēki. Kāda sieviete, kuru cita bija aizvainojusi, tika samierināta ar savu pāridarītāju; savukārt vainīgā atzina savu vainu, noskūpstīja aizvainoto un bija gatava viņai kalpot tik ilgi, cik tā vēlētos. Viena sieviete tika nostiprināta apņēmībā palikt laulībā, lai gan cita persona viņu mudināja pamest vīru. Sieva tika samierināta ar vīru, kuru tas bija nodomājis atstāt. Tika panākts, ka viņš viņu atkal pieņēma, un kopš tā laika viņi vairs nedzīvoja šķirti. Kristīts viens cilvēks. Tika apmeklēti slimnieki, kuriem tika sniegti arī Gandarīšanas un Eiharistijas sakramenti. Tika apmeklētas arī kājnieku karaspēka nometnes, un tas nesa labus augļus. Viena sieviete apsoltāja pilnībā atgriezties pie sava pirmā vīra, atstājot otro.

Tēvs Jānis Stribingijs. No jūlija sākuma līdz decembra sākumam. Grēksūdzi izsūdzēja 406 cilvēki. No tiem 236 iepriekš nekad nebija bijuši pie grēksūdzes. Pie Svētās Komūnijas piegāja 270 cilvēki. No ķecerības tika atgriezti 8 cilvēki. Salaulāti 32 pāri. Kristīti 38 cilvēki.

Annāli

Šā gada dažādās misijās, kas notika Livonijā un Žemaitijā, tika gūti ievērojami panākumi, jo ar grēksūdzi savas dvēseles grēku traipus šķīstīja 4487 cilvēki. No tiem 1009, daļēji jau cienījamā vecumā, daļēji pieaugušie cilvēki, savā mūžā nekad agrāk nebija bijuši pie grēksūdzes. Savukārt 224 cilvēki grēksūdzi nebija veikuši daudzus gadus. Citi tika pamudināti atkārtot agrākās grēksūdzes, jo tās nebija bijušas pilnīgas. Ar Svētās Komūnijas sakramentu tika stiprināti 2694 cilvēki. No ķecerības atgriezās un Baznīcas kopībā tika uzņemti 110 cilvēki, bet no shizmas – 8. Ar Kristības sakramentu tika kristīti 250 cilvēki. Ar laulības saitēm tika savienoti 144 pāri. No laulības pārkāpšanas tika atturēti 12 cilvēki, bet no netiklības – 45. Starp desmit cilvēkiem – daļēji muižniekiem, daļēji citām augsta stāvokļa personām – tika novērsts smags savstarpējais naidis un viņu starpā atjaunots miers un satiecība. Vairākas personas, kuras smagu nesaskaņu dēļ bija sarāvušas laulības saites, tika samierinātas un atjaunotas savstarpējā saskaņā. Daudzi tika atturēti no pārmērīgas krogu apmeklēšanas, dzeršanām un citām iespējām izdarīt smagus noziegumus. Ar kristīgās mīlestības darbiem tika palīdzēti slimajiem, ieslodzītajiem un arī tiem, kuriem bija piespriests nāvessods. Daudzi, kas bija sazvērējušies nogalināt savus pretiniekus (daži no viņiem pat vairs neapmeklēja baznīcu, lai tikai netiktu atrunāti no šā briesmīgā nozieguma), pēc grēksūdzes, šķīstīdami savu grēku traipus, naidu pārvērtā kristīgā mīlestībā. Kāds no mūsu priesteriem ilgi un vairākkārt centās pārliecināt kādas Livonijas pils pārvaldnieku nelikt ļaudīm Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētkos strādāt. (Visa Livonija, arī ķeceru valdīšanas laikā, bija ļoti uzticīga Vissvētākajai Jaunavai Marijai, jo no saviem senčiem bija saņēmusi tradīciju saukt Livoniju par Marijas zemi, kas agrāk baudījusi visu labumu pārpilnību Marijas aizgādībā.) Taču pārvaldnieks par šiem aizrādījumiem neatbildēja ne ar ko citu kā vien ar apvainojumiem. Drīz viņš skaidri izjuta Dieva dusmas, kas atriebās par apvainojumu, kas bija nodarīts Vissvētākajai Dievmātei. Nepagāja pat divas nedēļas, kad zibens no debesīm pilnībā iznīcināja gan minētā pārvaldnieka, gan viņa padoto labības laukus. Šī brīnumainā notikuma satriekts, pārvaldnieks beidzot apsolīja mūsu priesterim, ka turpmāk nekad vairs nespiedīs cilvēkus strādāt Vissvētākās Jaunavas svētku dienās. Tajos pašos svētkos pirms dažiem gadiem

kāds muižnieks (Šīrstets, viņam kļūstot par valsts nodevēju, īpašums ir uzdāvināts kolēģijai), neļāva saviem padotajiem doties uz *Ubnerā*²⁶ esošo Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētkiem veltīto baznīcu, bet piespieda viņus strādāt. Tad, lai gan debesis iepriekš bija pilnīgi skaidras, pēkšņi sabiezēja tumši mākoņi, sākās vētra un pērkons. Zibens trāpīja viņa namā un iespēra arī istabā, kur minētais muižnieks pusdienlaikā atpūtās. Ugunsgrēku gan izdevās nodzēst ar svaigu pienu, taču pats muižnieks palika nekustīgs kā miris, piekalts pie gultas, un tikai pēc vairākām nedēļām ar grūtībām spēja piecelties. Tāpat arī kāda dižciltīga sieviete, kas tajā pašā Vissvētākās Jaunavas svētku dienā bija izteikusi briesmīgus zaimus pret godājamo Dievmāti, saslima ar lūpu slimību. Neviena līdzeklis viņai nespēja palīdzēt, līdz beidzot lūpas tika pilnīgi saēstas, zobu palika atsegti, un viņa, vēlēdamās apslēpt šo dievišķo sodu ar drānu, bija spiesta to nēsāt kā neizdziedināmu kaiti. Visu šo, kā apliecināja mūsu priesteris, redzējuši un apstiprinājuši uzticami liecinieki.

Vasarā viens no mūsu priesteriem apceļoja apvidus ap Rēzekni un Ludzu, kas atrodas gandrīz pie pašām Maskavijas robežām. Šajās vietās, kuras aptuveni 15 jūdžu rādiusā blīvo mežu un plašo purvu dēļ ir gandrīz nepieejamas, kopš seniem laikiem dzīvo ļaudis, kuri nodevušies elkdievībai un burvestībām. Viņi, atkarībā no dažādām radībām, godina dažādus dievus noteiktos kokos, īpaši ozolā un liepā, kurus uzskata par svētiem. Ozolu viņi dēvē par vīrieti, bet liepu – par sievieti. Viņi atzīst vienu debesu dievu un otru zemes dievu, kam pakļauti citi dievi, piemēram, zivju, lauku, labības, dārzeņu, lopu, zirgu un govju dievi, kā arī citu vajadzību dievības. Zirgu dievu viņi sauc par *Usching*, govju dievu – par *Moschel*, bet lauku un labības dievu – par *Cereklicing*. Šiem dieviem viņi svētbirzīs mēdz pienest dažādus upurus. Vieniem viņi upurē lielu maizes klaipu čūskas veidā ar atvērtu muti un izstieptu asti, citiem – mazāku maizi suņa, cūkas vai cita dzīvnieka veidolā. Citi noteiktos laikos noliek divas olas zem ozola, citi upurē sviestu, pienu, sieru vai taukus, kurus sadedzina ugunī, vēl citi – melnu vērsi, melnu vistu, melnu sivēnu vai melnu āzi. Lotaviem ir vairāki upurpriesteri – veci vīri. Viens no viņiem pirmais pienes minētos upurus, pieaicinājis sev divus citus vecākos, murminādams iegaumētās formulas klusākā balsī, un noliek tos zem kāda no svētajiem kokiem. Pēc tam pienāk citi, paceļ augstu alus mucu un ar liepas zaru, iemērktu tajā, apslaksta ļaudis. Tad tiek iekurti vairāki uguns kuri, kuros sadedzina taukus (bez tiem viņi neuzskata nevienu upuri par pilnīgu), un, dejojot ap svētajiem kokiem, dziedādami un

²⁶ Ubbenorm – Limbaži.

dzerot alu līdz pat reibumam (bez kura, viņuprāt, nekad nevar pienācīgi godināt dievus), viņi svin rituālu, dzīvodami gluži kā epikūrieši, jo netic mirušo augšāmcelšanai. To visu un vēl daudz ko citu kāds vecs viņu upurpriesteris atklāja mūsu priesterim, kurš viņus katehizēja. Viņš visu vainu par tik lielu nezināšanu un elkdievību attiecināja uz priesteru trūkumu, jo šajās vietās septiņdesmit gadu laikā viņi bija redzējuši mūsu priesterus tikai trīs reizes. Nemaz nerunājot par citām mānīcībām, ko viņi ievēro attiecībā uz saviem mirušajiem: apbedījot mirušo, viņi noliek vienu maizi pie galvas kā līdzekli pret nākotnes badu, otru ieliek rokā, lai to varētu dot Cerberam, kas piesiets pie paradīzes ieejas, un vēl pieliek divus solidus, lai samaksātu tam, kas viņus pārved pāri upei. Ziemā viņi uz kapa uzliek vezumu malkas, lai dvēsele varētu sasildīties. Dvēseļu piemiņas dienā viņi savās mājās piesauc savu mirušo dvēseles, saukdami katru vārdā, un sagatavo tām mielastu. Viņi pārmet mirušajiem, ka tie neesot viņus pasargājuši no zvēriem, pērkonā negaisiem un citām nelaimēm. Pēc tam uz galda noliek maizi un alu, it kā neredzamās dvēseles to baudītu. Beigās šos ēdienus un dzērienus iemet vai izlej ugunī. Tad ar slotām izslauka māju no visām pusēm, it kā izdzenot no tās dvēseles, un pēc tam ar cirvi sit pa sienām, lai neviena dvēsele nepaliktu paslēpusies kādā vietā. Kad, viņuprāt, dvēseles tādējādi ir padzītas, viņi paši bez mēra nododas dzīrēm pēc pagānu paražas. Mūsu priesteris ieguva cerību vēlāk viņus atkal apmeklēt un pilnīgāk iepazīstināt ar kristīgo mācību. Viņi paši izteica lielu prieku un apbrīnu par dzirdēto.

Tajā pašā rudenī, kad zviedri ieņēma Valmieru un dažus citus mazākus cietokšņus (tieši tajā pašā svētdienā, kad mūsu priesteris vēlējās izsludināt pāvesta Pāvila V jubilejas atlaides, viņš tik tikko spēja kopā ar biedru izbēgt no ienaidnieka, kurš no visām pusēm bija aplencis Valmieru. Pārceldamies pāri Gaujai, viņš ar vienu zirgu izglābās, atstādamas ratus ar mantām. Ienaidnieks viņu meklēja tik dedzīgi, ka viņu karavadonis Mansfelds²⁷ apsolīja 100 talerus tam, kurš jezuītu sagūstītu un atvestu pie viņa, taču velti), tikmēr Valmieras iedzīvotāji, zaudējuši gandrīz visu savu mantu, kopā ar bērniem gandrīz kaili devās trimdā uz Rīgu. Tā kā viņi bija katoļi un ķecerīgajā pilsētā nevarēja sagaidīt nekādu līdzjūtību, viņi tika uzņemti mūsu kapsētas iežogotajā teritorijā, kur vairākas nedēļas tika uzturēti ar kristīgas mīlestības palīdzību, līdz Lietuvas karaspēka virspavēlnieks²⁸, atgriezies ar svaigiem spēkiem, no jauna atkaroja ienaidnieka ieņemtos cietokšņus. Šajā darbā mūsu priesteris kopā ar savu biedru, uzklausiņdami karavīru grēksūdzes, ļoti stiprināja viņu garu, lai viņi drosmīgi un sekmīgi paveiktu savu uzdevumu, kā tas arī notika.

²⁷ Mansfelds ir zviedru karavadonis Joahims Ernsts fon Mansfelds, kas 1605. gadā vadīja zviedru spēkus Vidzemē.

²⁸ Hodkevičs.

Tādējādi visa šā gada gaitā mūsējie bieži veica garīgo aprūpi. Viņi aizstāvēja nabagos pret karavīru laupīšanām, pasargāja karavīrus no patvaļīgas vardarbības, kūtrajos katoļos atjaunoja ticības dedzību, daudzus, kurus bija samaitājusi maldu ķeceru mācība (daži no viņiem pat bija inficējušies ar mēri), noveda atpakaļ Baznīcā un guva daudzveidīgus augļus dvēseļu pestīšanā. Dievbijīgo ziedojumi baznīcai un kolēģijai šajā gadā pieauga un sasniedza gandrīz 70 florīnus. Baznīca saņēma arī lielisku dāvanu no dižciltīgā kunga Jāņa Karola Hodkeviča Lietuvas karaspēka virspavēlnieka un karaļa komisāra Livonijā. Kad viņš Ziemassvētku naktī kopā ar mums uzturējās kolēģijā (apmierinādamies ar rektora tēva istabu), lai kopīgi svinētu Kristus dzimšanas svētkus, viņš aiz dievbijības mūsu baznīcai uzdāvināja greznu turku audumu ar baltu pamatu, kas bija izšūts ar sarkanām rozēm zelta diegā.

1607. gads

Tēvs Ertmans Tolgsdorfs. No 1. janvāra līdz Baltajai svētdienai. Pie grēksūdzes bija 338 cilvēki. Svēto Komūniju saņēma 320. Viens cilvēks septiņus gadus bija atstājis novārtā grēksūdzi. Baznīcas kopībā tika atjaunoti 300. No Baltās svētdienas līdz oktobra sākumam. Pie grēksūdzes bija 325 cilvēki. Svēto Komūniju saņēma 300. Baznīcas kopībā tika atjaunoti 7 cilvēki. Laulātie tika pamudināti saņemt laulības svētību. Kāds cilvēks jau agrāk bija atvests pie grēksūdzes un Komūnijas, tomēr vēlāk atkal sāka svārstīties ticībā. Lai gan viņš tika pamācīts, viņš no visas sirds neatgriezās. Smagi saslimis, viņš visu nakti atcerējās priesteru aizrādījumus un apsoliņumu, ko bija devis. Negaidot mūsu priesteru ierašanos, viņš pats devās četras jūdzes līdz Rīgai, izsūdzēja grēkus un saņēma Komūniju. No oktobra sākuma līdz decembra beigām. Pie grēksūdzes bija 194 cilvēki. Divi savstarpēji samierināti. Kristīti. Salaulāti.

Tēvs Andreass Volurans. No 1. janvāra līdz aprīļa beigām. Pie grēksūdzes bija 230 cilvēki. No tiem: 10 pirmo reizi mūžā; 92 iepriekš nekad nebija bijuši pie grēksūdzes. Viens tika atgriezts no luterisma maldiem un viens – no shizmas maldiem. Divi nebija gājuši pie grēksūdzes 20 gadus, daudzi citi – ilgāku vai īsāku laiku. Viens bija nolēmis ievainot trīs cilvēkus, taču pilnīgi mainīja savu nodomu. Viens, saņēmis grēku piedošanu, nolēma pamest savu konkubīni. Viens pameta konkubīni un atteicās no attiecībām ar cita vīra sievu. Viens apsoliņa pie pirmās izdevības atgriezties pie sievas, kuru bija pametis. No laulības pārkāpšanas tika atturēti trīs cilvēki. Viens apsoliņa tuvākajā laikā apprecēt savu konkubīni. Komūniju saņēma 81. Kristīts viens.

Tēvs Matīss Paulī. No septembra līdz janvārim. Pieņēma 43 grēksūdzes. Viens cilvēks deviņpadsmit gadus bija slēpis kādu grēku un jau četrus gadus bija pārstājis saņemt Gandarīšanas sakramentu. Vairāki citi iepriekš minēto iemeslu dēļ nebija gājuši pie grēksūdzes trīs un vairāk gadus; tā kā viņus nebija iespējams citādi pārliecināt, viņiem lika atkārtot iepriekšējās grēksūdzes. Viens kalvinists tika atbrīvots no ķecerības, kurā bija dzīvojis veselus divdesmit gadus, lai gan iepriekš bija bijis katolis.

Tēvs-ministrs Matīss Dombrovski. Augusta beigās devās misijā uz Lietuvas un Žemaitijas pierobežu dvēseļu aprūpes nolūkā. Pieņēma apmēram 100 grēksūdzes. Viņam bija sešas vai septiņas vecas sievietes, kuras nekad agrāk nebija bijušas pie grēksūdzes. Daudzi tika iemācīti pārkrustīties un apgūt citas vienkāršākās, bet kristīgajai dzīvei nepieciešamās lietas. Viņam bija 16 grēku nožēlotāji, kuri nebija bijuši pie grēksūdzes 6, 7, 12 vai pat 15 gadus. Divas sievietes pameta dzīvi konkubinātā. Trīs nosodīja savstarpēji nodarītos smagos apvainojumus. Pēc diviem, trim vai pat vairāk gadiem kopdzīvē dzīvojušie 13 pāri beidzot saņēma laulības sakramentu. Daži bērni tika kristīti. Daudzi uz Vissvētākās Jaunavas Marijas Dzimšanas svētkiem kājām mēroja 4–5 jūdžu garu ceļu, lai mani satiktu, tāpat arī uz Jāņiem. Tur man bija apmēram 50 grēku nožēlotāji; to būtu bijis vēl vairāk, ja vien es būtu apguvis lietuviešu valodu.

Tēvs Jānis Stribingijs. No 1. janvāra līdz aprīļa beigām. Ziemassvētku laikā pie grēksūdzes bija 306 cilvēki. No tiem 36 nekad agrāk nebija bijuši pie grēksūdzes. Komūniju saņēma 260. Kristīti 33. Salaulāti 15 pāri. Lieldienu laikā kopumā pie grēksūdzes bija 1048 cilvēki. No tiem 164 nekad agrāk nebija bijuši pie grēksūdzes. No luterāņu ķecerības atgriezti 9 vācieši. No shizmas atgriezti 4. No kalvinisma ķecerības atgriezti 5. No luterisma atgriezti 6 lothavu zemnieki. Lieldienās Komūniju saņēma 907 cilvēki. Kristīti 31. Salaulāti 12 pāri.

No maija līdz oktobra beigām Kopumā tika uzklautas 1229 grēksūdzes. No tiem 363 cilvēki iepriekš nekad nebija bijuši pie grēksūdzes. No luterāņu ķecerības tika atgriezti 5, bet no kalvinisma – 2. Svēto Komūniju saņēma 520 cilvēki. Kristīti 82 bērni. Salaulāti 36 pāri. Starp tiem bija divi muižnieki, no kuriem viens 11 gadus, bet otrs 7 gadus bija dzīvojis konkubinātā. Kādu slimnieku apmeklēja mūsu priesteris. Pēc ilgas vilcināšanās viņš, beidzot izsūdzot grēkus, atteicās no luterāņu ķecerības. Nakts vidū viņš ieraudzīja dēmona parādību sava rūcošā suņa izskatā, kas šķita grasāmieš sagraut visu māju. Taču, tiklīdz viņš pārmeta krusta zīmi un piesauca vissvētāko Jēzus vārdu, rēgs pazuda un pēc tam, kad viņš pieņēma Vissvētāko Sakramentu, vairs neparādījās. Kāda sieviete, kas 18 gadus nebija kārtīgi izsūdzējusi grēkus, beidzot "izvēma nāvējošo indi", tas

ir, pilnībā izsūdzēja noklusētos grēkus. Cita to izdarīja pēc 14 gadiem, trešā – pēc 8 gadiem. Kāda sieviete, kura ar burvestībām bija izraisījusi piecu bērnu abortus, ar Baznīcas lūgšanām, svētītā ūdens un sāls lietošanu, grēksūdzi un Komūniju tika atbrīvota no ļaunuma, un pēc ilgstošas gaidīšanas dzemdēja savu pirmo dzīvo bērnu. Kāds muižnieks tika pārliecināts piedot savam ienaidniekam, kuru līdz tam tik ļoti ienīda, ka bija gatavs viņu nogalināt vai nošaut ar lodi. No publiskas laulības pārkāpšanas tika atturēti 2 cilvēki, no slepenas – 6, bet no netiklības – vairāki. Kāds zemnieks nicināja priesteru pamudinājumu iet pie grēksūdzes. Trešajā dienā pēc šīs nepateicības viņu piemeklēja sods – zibens iespēra ne tikai viņam, bet arī vēl četriem cilvēkiem. Viņš pats atzina, ka tā ir dievišķās atmaksas izpausme. Īpaši jāatzīmē kāda nesen no ķecerības atgriezušās personas izcilā dievbijība. Kad viņš uzzināja par ienaidnieka tuvošanos, viņš nekavējoties sūtīja pēc biktstēva 18 jūdžu attālumā, lai, saņemot grēksūdzi un Svēto Komūniju, kopā ar savu saimi sagatavotos iespējamai nāvei.

Tēvs Andreass Volurans. Pie grēksūdzes bija 55 cilvēki. Daži no viņiem ikgadējo grēksūdzi bija atlikuši vairākus gadus. Kāds laulības pārkāpējs tika pārliecināts pamest savu konkubīni un tādējādi tika atbrīvots no grēka. Kādam karavīram tika iestāstīts, ka pirms pieiet pie Svētā Vakarēdiena viņam jāsamierinās ar savu pretinieku, jo tas bija viņu smagi ievainojis, un cietušais nekādi nevēlējās izlīgt. Beidzot viņš piekrita samierināties. Kristīti 3 cilvēki. Viens pāris tika salaulāts. Kādu sievieti atrunāja no nodoma apprecēties ar citu vīrieti, pirms viņa būtu droši pārliecinājusies, ka iepriekšējais vīrs ir miris. Viņa par viņa nāvi vēl neko nebija dzirdējusi, tomēr jau bija noskaņojusies slēgt laulību ar citu. Kāda jaunava labāk izvēlējās pārciest smagu slimību un gulēt piekalta gultai, nekā pakļauties kārdinājumam uz kādu nešķīstības veidu. Kad viņa jau spēja piecelties no gultas, lai gan vēl nebija pilnīgi vesela, viņa ieradās baznīcā pie viena no mūsu priesteriem un pilnīgi atklāja viņam savu dvēseli ar nolūku, lai caur sakramentu tiktu atbrīvota no šī ļaunuma. Pēc grēksūdzes viņa sajuta tik lielu atvieglojumu, ka šķita it kā būtu piedzimusi no jauna. Tā viņa pati vēlāk pastāstīja savā otrajā grēksūdzē.

Tēvs Jānis Stribingijs. Pie grēksūdzes bija 384 cilvēki. No tiem 206 nekad iepriekš nebija gājuši pie grēksūdzes. No kalvinisma ķecerības atgriezās 3 cilvēki. Svēto Komūniju saņēma 136. Kristīti 39. Salaulāti 49 pāri. Kāds skotu tirgotājs, kas bija inficēts ar kalvinisma maldiem, tik ļoti ienīda mūsējos, ka nereti mēdza sacīt, ka labāk savā namā uzņemtu pašu iemiesotu velnu nekā jezuītu. Taču savas slimības laikā viņš tika atvests pie grēksūdzes un pēc nāves tika apglabāts mūsu baznīcā. Cits cilvēks (tas bija kāds muižnieks) četrus gadus bija atlicis grēksūdzi, jo ar

zvērestu bija apsolījis, ka nekad neizsūdzēs grēkus jezuītiem. Tomēr jau pirmajā sarunā viņš tika aizkustināts līdz patiesai grēku nožēlai, un nākamajā dienā izsūdzēja grēkus, apsolīdams vismaz līdz gada beigām to turpināt darīt. Kāds vīrs, lai gan viņa pirmā sieva vēl bija dzīva, bija grasījis stāties otrā laulībā, savukārt viņa pirmā sieva jau bija apprecējusies ar citu vīru. Ar mūsu priesteru palīdzību šīs nelikumīgās savienības tika šķirtas. Vīrs tika piespiests atgriezties pie savas pirmās sievas, bet sieva — pie sava likumīgā vīra, un viņi tika no jauna savienoti laulībā, savukārt līdzdalībnieks (tas, ar kuru bija noslēgta nelikumīgā savienība) tika atstādināts, viņam piešķirot dāvanu.

Tēvs Feliks Līdigs. Lai gan augstdzimušais karavadonis jau iepriekš no citiem bija dzirdējis par mani un bija zvērējis, ka nekad nelūgs mūsu palīdzību garīgās lietās, tomēr, kad devās uz Valmieru, viņš lūdza, lai es dotos kopā ar viņu. Visa ceļojuma laikā viņš izrādīja man lielu labvēlību un bieži apsprieda ar mani garīgus jautājumus. Viņš stāstīja arī dažādus svēto dzīvesstāstus un pieminēja vairākus Jēzus Sadraudzības locekļus, saukdams viņus par svētiem. Viņš sacīja, ka arī mūsu ordenis esot paraugs citām reliģiskajām kopienām. Kad viņu nomāca bažas un viņš nespēja saņemt padomu no saviem virsniekiem par to, vai doties uzbrukumā, viņš sacīja, ka cilvēku vidū vairs neredz nekādu padomu un atliek vienīgi gaidīt Dieva gribu lūgšanā. Viņš sāka apspriesties ar mani. Es teicu, ka Kungs vada valdnieku sirdis un ka viņam jārtokojas tā, kā šķiet pareizi, uzticot sevi Dievam. Viņš ar lielām rūpēm lūdza mani darīt to pašu arī ar karavīriem, mudinot viņus uz drosmi. Tāpēc lielu daļu laika es veltīju viņu pamācīšanai, apsolut tiem Dieva palīdzību un sakot, ka neviens neaizies bojā, ja patiesi nožēlos savus grēkus. Tad, nometušies ceļos, mēs kopā piecas reizes noskaitījām "Tēvs mūsu" un "Esi sveicināta, Marija", un es pamudināju viņus uz vispārēju grēksūdzi. Pēc tam viņi devās uzbrukumā. Dievs izrādījās tik labvēlīgs, ka, neskatoties uz milzīgo lielgabalu un bombardu apšaudi, neviens no mūsu karavīriem negāja bojā, lai gan daudzi pretinieki krita. Tā pilsēta tika laimīgi ieņemta bez jebkādiem nopietniem zaudējumiem mūsu pusē; tikai trīs tika smagi ievainoti, bet arī tie izveseļojās. Pats karavadonis tieši pirms uzbrukuma kopā ar mani skaitīja Vissvētākās Jaunavas Marijas litāniju, uzticot viņai sevi un visu savu karaspēku. Arī vairāki augstmaņi, to vidū trīs īpaši ievērojami, četrus gadus nebija gājuši pie grēksūdzes. Kad viņus nekādi citādi nevarēja pārliecināt, pēdējo no viņiem paša karavadoņa un citu klātbūtnē burtiski satvēru aiz rokas un aizvedu mežā, kur visi ar patiesu grēku nožēlu izsūdzēja grēkus. Tam bija ļoti piemērots brīdis, jo mēs kavējāmies pie pārceļtuves. Viņi paši atzina, ka pēc grēksūdzes vairs nejūt nogurumu un karstumu, lai gan

iepriekš ļoti cieta no tā. Viņu piemēram tūlīt sekoja daudzi citi, apsolīdami, ka arī darīs tāpat; citus uz to pamudināja redzētais piemērs. Tā gandrīz četras jūdzes nepārtraukti, pārsēžoties no viena zirga uz otru, es pieņēmu grēksūdzes jāšus. Kāds muižnieks bija zvērējis nogalināt cilvēku, kuru tiesa bija atzinusi par nevainīgu. Daudzi augstmaņi, pat pats karavadonis, centās viņu atrunāt, taču neko nespēja panākt. Arī es ilgi ar viņu runāju bez panākumiem. Beidzot es Kristus mīlestības dēļ lūdzu viņu atteikties no šī nodoma, jo citādi viņš tūlīt metīsoties virsū savam pretiniekam. Viņš pats atzina, ka katra pieminēšana vien vēl vairāk pastiprina viņa vēlmi atriebties. Viņam bija jādodas uz Poliju. Es viņu mudināju, kamēr viņš vēl atradās nometnē, satikties ar to cilvēku, jo otrs ļoti vēlējās izlīgumu. Ar lielām grūtībām man izdevās viņu pārliecināt. Beidzot, kad šķita, ka nekas vairs nav iespējams, es sacīju: "Redzi, Kunga svētība nebūs ar tevi." Notika tā, ka viņš nekādi nespēja šķērsot Daugavu un bija spiests atgriezties. Kad bija veicis vienpadsmit jūdzes, viņš beidzot viegli piekrita izlīgumam, izsūdzēja grēkus, pieņēma Svēto Komūniju un laimīgi turpināja savu ceļu. Tāpat vēl četri citi tika samierināti, kuri bija dziļa naida sašķelti. Pie grēksūdzes bija apmēram 100 cilvēku. No ķecerības atteicās 6 vai 7. Kristīti apmēram 60. Salaulāti apmēram 30 pāri.

Kāds augstdzimis karavīrs kādu dienu pastaigājās pie upes netālu no savas muižas. Pēkšņi kāds putniņš sāka viņam sekot un nekādā ziņā negribēja aizlidot. Tas valdzināja viņu ar savu patīkamo dziedāšanu un arvien tālāk vilināja prom no mājām. Kad viņš tam bija sekojis diezgan ilgi, putniņš apstājās. Tad viņš izdzirdēja balsi: "Apžēlojies! Apžēlojies!" Izbijies viņš atgriezās mājās. Taču tas pats putniņš ielidoja pa logu istabā, nostājās telpas vidū un daļēji dziedāja, daļēji izrunāja vārdus: "Apžēlojies!" Pēc tam tas pazuda. Tūlīt tam sekoja sievietes izskata parādība jeb drīzāk precētas sievietes tēls, kas arī bija tikai rēgs. Tas viņam nedeļa ne mirkli miera. Viņš sasauca savu saimi, kā arī minēto sievieti kopā ar viņas vīru. Viņš tai pārmeta un draudēja, prasīdams, vai tā viņu nav nobūrusi vai izdarījusi ko tamlīdzīgu. Viņa to noliedza. Tikmēr muižnieks, nāvīgi pārbijies, lika viņas vīram ar četru zirgu pajūgu nekavējoties doties pakalā priesterim, kuru viņš domāja atrodamiem mūsu muižā. Kad viņu tur neatrada, viņš aizbrauca uz Rīgu un lūdza kungus pēc iespējas ātrāk nosūtīt priesteri. Tikmēr viņam rādījās dažādi rēgi. Visa istaba bija pilna ar lāčiem, vilkiem, vardēm, čūskām, skorpioniem un visdažādākajiem dzīvniekiem, kas rāpoja pa soliem, sienām un pat pa gultu. Tika paņemta psalmu grāmata. Viņš kopā ar visu saimi dziedāja psalmus un skaitīja litānijas, taču nekas nelīdzēja. Beidzot šie zvēri metās viņam rīklē, ausīs, mutē un citās ķermeņa daļās. Viņš aizsargājās ar krusta zīmi, taču rēgi

draudēja viņu nosmacēt, ja vien viņš nepārstās sevi sargāt ar krusta zīmi un pārtrauks dziedāt litānijas un psalmus. Dienu un nakti viņš nemitīgi staigāja pa māju, un no šīm ciešanām svīda kā pirtī. Visa saime viņu žēloja un raudāja. Tikmēr atkal atlidoja trīs putniņi. Tie uzrunāja viņu, nosaucot vārdā trīs sievietes, un apsolīja mieru un atbrīvošanu, ja viņš ziedos žēlsirdības dāvanas. Viņš apsolīja. Tie norādīja vietu. Viņš nolika tur naudu. Taču tie prasīja arvien vairāk, līdz pat tik daudz, ka vajadzētu doties uz Ungāriju pēc naudas. Viņš aizgāja no tās vietas un, atgriezies, naudu vairs neatrada. Atkal parādījās dažādi rēgi. Viņš kopā ar visu ģimeni lūdzās. Atkal tie paši putni prasīja naudu. Viņš to nolika. Šī cīņa ar rēgiem un putniem ilga piecas vai sešas dienas. Turklāt viņš dzirdēja trīs balsis: "Apžēlojies, apžēlojies, dod žēlsirdības dāvanu; mēs lūdzam atbrīvošanu triju sieviešu dvēselēm..." Šīs sievietes tika nosauktas katra savā vārdā. Beidzot viņam parādījās kāda kareivja dvēsele, kuru viņš pazina un kuru nesa vēl trīs citi. Tā nepārtraukti sauca: "Žēlsirdības dāvanas! Svētās Mises!" No tā laika viņam nebija miera ne dienu, ne nakti. Pat atrodoties savā istabā, viņš nepārtraukti dzirdēja šīs balsis gaisā. Bieži viņam rādījās rēgs lāča izskatā virs viņa gultas, un nepārtraukti parādījās arī minētās sievietes tēls. Beidzot es atnācu. Viņš man visu izstāstīja. Un atkal, man klātesot, viss notika tāpat kā iepriekš: viņam rādījās tās pašas parādības, un visu, ko viņš tikai nodomāja, tās tūlīt atkārtoja un atbildēja. Es izmeklēju viņa dzīvi. Viņš visu man atklāja. Viņš tika sagatavots vispārējai grēksūdzei, un tika veikti eksorcisms. Šīs parādības viņu nepārtraukti mocīja, pieprasot žēlsirdības dāvanas un Svētās Mises. Es viņam sacīju, ka viņš kļūdījies, dodot tiem naudu. Tie apsolīja, ka nauda tikšot atdota un jau esot nolikta lādītē. Kad lādi atnesa, izrādījās, ka tas bija mēli. Pašas grēksūdzes laikā viņš izjuta tik spēcīgus uzbrukumus, ka bija viss slapjš sviedros. Es viņam uzliku *Agnus Dei* ar relikvijām, apslacīju mājas sienas ar svētīto ūdeni un novietoju Krucifiksa un Vissvētākās Jaunavas Marijas attēlus. Viņš jutās nedaudz labāk. Tā kā daudzas dienas viņš nebija ne ēdis, ne gulējis, viņš apsēdās pie galda. Viņš sāka ēst, taču arī tad viņu nelika mierā: pa soliem un sienām rāpoja dažādi zvēri, gaisā kļiedza rēgi un man tika draudēts, ka āda tikšot noplēsta no manas galvas. Pēc tam viņš devās gulēt. Es paliku gulēt tajā pašā telpā kopā ar viņu. Pēc litāniju un dažādu lūgšanu noskaitīšanas šis cilvēks pirmo reizi pēc ilgāka laika mierīgi aizmiga, lai gan iepriekš nespēja pat uz mirkli aizvērt acis. Tomēr mani pašu atkal mocīja galvassāpes. Es mudināju viņu iet pie otrās grēksūdzes. Rēgi viņam draudēja, ka, ja viņš to darīs, salauzīs viņam kaklu, bet, ja viņš uzdrošināsies pieņemt Vissvētāko Eiharistiju, viņu nosmacēs. Tomēr viņš devās pie grēksūdzes un pieņēma Svēto Komūniju. Pēc

tam viņš jutās daudz labāk. Lai gan viņš vēl arvien dzirdēja gaisā kliegzienus, tie vairs viņu tik ļoti nemocīja. Kad viņš tos sāka nicināt, tie drīz vien atkāpās.

Tēvs Andreass Volurans. No septembra līdz janvāra sākumam. Viņš uzklaušīja 80 grēksūdzes, pie Komūnijas pielaida 57 cilvēkus. Viņš atrunāja vienu cilvēku no mānīcīgas paražas. Ziemassvētku vigīlijā tas mēdza izklāt kādā vietā drēbes, kas piederējušas slimam cilvēkam, bet citā vietā uzbērt ap tām apli no sāls, lai, nākamajā rītā atnākot, pēc zīmēm (kas bija pilnīgi ķecerīgas mānīcības izpausmes) noteiktu, vai nākamajā gadā viņš mirs vai paliks dzīvs. Viņš uzklaušīja kāda cilvēka grēksūdzi, kurš bija izmisis un šaubījās, vai viņam vispār vēl drīkst atzīties grēkos. Iemesls bija tas, ka kāds priesteris agrāk bija izpaudis viņa un vēl trīs citu cilvēku grēksūdzes viņu kungam, kurš visus četrus bija nolēmis nogalināt. Kad kungs caur priesteri uzzināja par viņu nodomiem, viņš visus iemeta cietumā. Diviem nocirta galvu, bet pārējos divus bargi nopēra. Viens no nopērtajiem bija šis cilvēks, kurš tagad šaubījās, vai drīkst vēlreiz iet pie grēksūdzes. Beidzot, pēc sarunas ar mūsu tēva biedru, kuram viņš bija izstāstījis visu notikumu gaitu, viņš nomierinājās un nāca pie grēksūdzes. Viņš uzklaušīja kāda jaunekļa grēksūdzi, kura rokas un kājas bija savilkta un kura veselība šķita ļoti slikta. Grēksūdzes laikā priesteris pats sajūtās savādi un pārdomāja, no kurienes šim jaunietim varētu būt tāda nervu slimība. Drīz vien viņš saprata, ka, iespējams, jaunekļa māsa (tēvs jau bija miris, bet smags bads valdīja viņu mājās) bija nodomājusi viņu nogalināt bērnībā. Viņš atgriezās no shizmas četrus cilvēkus. Viens no tiem, dzīvodams starp rutēņiem, bija pieņēmis rutēņu ticību, bet starp katoļiem atkal bija kļuvis par katoli. Viņš uzklaušīja 12 grēksūdzes no cilvēkiem, kuri nekad agrāk nebija gājuši pie grēksūdzes. Vienu cilvēku, kurš bija smagi ievainojis citu cilvēku un nogalinājis otru, viņš pārliecināja pilnīgi mainīt savu dzīvi. Kādu sievieti viņš pārliecināja atteikties no atreibības, ko tā bija iecerējusi īstenot ar cita cilvēka palīdzību — proti, ar kareivja, kurš būtu nogalinājis viņas ienaidnieku, vai cita cilvēka, kas viņa māju būtu nodedzinājis. Viņš kristīja 7 cilvēkus. Salaulāja vienu pāri. Viņš uzklaušīja daudzu cilvēku grēksūdzes; daži nebija sūdzējušies daudzus gadus, citi — vairākus gadus. Gandrīz viss iepriekš minētais tika paveikts vienas misijas laikā.

Tēvs-ministrs Matīss Dombrovskis. Ziemassvētku laikā, vienas misijas laikā, viņš uzklaušīja 65 grēksūdzes. Trīs cilvēki atteicās no ķecerības un atgriezās Baznīcas kopībā: viens bija kalvinists, divi — luterāņi. Viņš kristīja 7 cilvēkus. Par spēkā esošām atzina 5 laulības.

Annāli

Šajā gadā kopienā bija 14 locekļi: 7 priesteri, 2 maģistri un 5 koadjutori. Šajā gadā netrūka darba, vedot dvēseles pie Dieva un atgriežot tās Baznīcā. Viens no mūsu priesteriem kopā ar biedru lielāko gada daļu pavadīja nepārtrauktās misijās. Viņi kalpoja galvenokārt lotaviku ļaudīm, kā arī piļu pārvaldniekiem un karavīriem. Cits priesteris trīs reizes tika nosūtīts uz Žemaitiju, kur guva ievērojamus panākumus. Arī pārējie priesteri Rīgas apkārtnē centās palīdzēt ļaudīm, kuriem trūka priesteru aprūpes. Lai gan pati Rīga, būdama luteriska, nepieļāva mūsu darbību kā "garīgo dziedniecību", tomēr darbs nebija neauglīgs. Pie mums nāca poļi, lotavi un vācieši. Īpaši jāpiemin vairāki jaunieši, kurus, it kā izrautus no Sadomas, mēs nosūtījām mācīties mūsu skolās. Kopumā, lai gan šis gads laukos bija mazražīgs, garīgā darba augļi bija ievērojami. Šajā gadā 5859 cilvēki šķīstīja savas dvēseles grēksūdzē. No tiem 4730 saņēma Svēto Komūniju. No šiem cilvēkiem 798, daļa jau cienījamā vecumā, daļa ļoti veci, visu savu dzīvi nekad iepriekš nebija veikuši vispārējo grēksūdzi, un ar tās palīdzību tika samierināti ar Dievu. Vēl 16 cilvēki, kuri vairāk nekā divdesmit gadu bija bieži sūdzējušies grēkos, bet slēpuši īpaši smagus grēkus, beidzot ar patiesu nožēlu "izvēma" (t. i., pilnībā atzinās) šo ilgi slēpto vainu. 108 cilvēki, kuri 20, 19, 10 un vairāk gadus bija atstājuši novārtā ieradumu iet pie grēksūdzes, ne bez pūlēm tika atgriezti pie regulāras grēksūdzes. 82 cilvēki tika atvesti atpakaļ katoļu Baznīcas klēpī: 16 no kalvinisma, 57 no luterānisma, 9 no rutēņu shizmas. Kristībā tika uzņemti 279 cilvēki. Svētība tika dota 353 laulībām. No laulības pārkāpšanas tika atturēti vai likumīgā laulībā atgriezti 96 cilvēki. No netiklības vai konkubināta tika izrauti 50 cilvēki. Tika izbeigti smagi konflikti un atjaunots savstarpējs miers un saticība 24 cilvēkiem — daļa no tiem bija augstdzimuši muižnieki, daļa cienījami sabiedrības locekļi.

Kāds cilvēks, kuru iepriekšējā gadā mūsu priesteris bija izvedis no ķecerības, tika pamudināts atkārtot grēksūdzi, jo tā nebija bijusi pilnīga. Taču viņš sāka svārstīties ticībā un neievēroja priesteru pamācības. Kādu nakti viņam parādījās ļoti vecs vīrs, kurš bargi draudēja un biedēja viņu ar visdažādākajām nelaimēm, ja vien viņš neizpildīs priesterim doto solījumu. Lai gan priesteris vēl nebija atgriezies, tiklīdz slimības smagums mazliet mazinājās, viņš pats, nogājis 4 jūdzes līdz Rīgai, ieradās, atzina savu nepateicību, izsūdzēja grēkus un, stiprināts ar Svēto Komūniju, guva cerību kļūt stiprs ticībā un labot savu dzīvi. Pēc tam viņš, izlīdzis ar Dievu, atgriezās mājās. Cits bija Žemaitijas muižnieks, kurš kopš bērnības bija audzināts kalvinismā.

Līdz pat sirmam vecumam viņš savu dzīvi bija pavadījis jokos, izsmieklā un tukšās izpriecās, tā ka ar to bija pazīstams visā apkārtnē. Taču, kad mūsu priesteris beidzot ieradās šajā vietā, viņš pēkšņi tik ļoti pārvērtās, it kā būtu kļuvis par citu cilvēku. Viņa nopietnība, klusēšana, nopūtas par agrāk grēcīgi nodzīvoto dzīvi un gandarīšana visus pārsteidza un lika brīnīties. Cilvēki bieži jautāja mūsu priesterim, ko viņš ar šo cilvēku ir darījis, redzot tik pēkšņu pārmaiņu. Tas, kurš agrāk bija pavisam un nepārtraukti mētājās ar jokiem un izsmieklu, pēc samierināšanās ar Dievu caur sakramentiem uzsāka pavisam citu, daudz labāku dzīvi.

Kad kļuva zināms, ka 4–5 jūdžu attālumā ieradies kāds no mūsu ordeņa tēviem, daudzi, neraugoties uz vissmagāko vētru, devās pie viņa kājām, lai izliktu savas sirdsapziņas nastas. Starp viņiem bija kāda augstdzimusi ķecerīga kundze. Uzzinājusi, ka ieradies mūsu tēvs, viņa, kopā ar sava vīru katoļi, nolēma doties uz Baznīcu. Viņa dedzīgi vēlējās kaut vienu reizi noklausīties jezuītu sludinām Dieva vārdu. Tas viņai tik ļoti iepatikās, ka priesteris mudināja viņu atgriezties arvien biežāk un iedvesa cerību, ka tādējādi viņa kļūs par Baznīcas locekli. Kāds kareivis, jau gados un gandrīz zaudējis cerību uz pestīšanu, trīsdesmit gadus bija pilnīgi atstājis novārtā grēksūdzi, jo agrāk bija veicis nepilnīgu grēksūdzi. Mūsu priesteris viņu pārliecināja izsūdzēt visas dzīves grēkus. To izdarījis, viņš ar lielu mierinājumu atguva cerību uz pestīšanu. Mūsu priesteris apmeklēja kādu slimnieku Rīgas priekšpilsētā un, pēc tam kad tas atteicās no ķecerības, sagatavoja viņu grēksūdzei. Nākamajā naktī viņa mājai uzbruka dēmoni, kas rūca kā cūkas un ar tādu spēku dauzījās pa ēkas ārpusi, ka šķita, ka māja tūlīt sabruks. No šīs apsēstības viņš beidzot tika atbrīvots pēc tam, kad: tika lietota krusta zīme, piesaukts Jēzus vārds, māja apslacīta ar svētīto ūdeni, viņš pieņēma Vissvētākās Eiharistijas hostiju. Kāda sieviete bija tik ļoti cietusi no burvestībām, ka viņai nekad nedzima dzīvi bērni — visi piedzima miruši. Pēc tam kad tika izmantotas Baznīcas lūgšanas, svētītais sāls un svētītais ūdens, un viņa bija izsūdzējusi grēkus un pieņēmusi Svēto Komūniju, tajā pašā gadā — pēc pieciem iepriekšējiem spontāniem abortiem vai nedzīvi dzimušiem bērniem — viņa laida pasaulē dzīvu un veselu bērnu. Pēc kāda laika viņa atgriezās pie mūsu priesteri un sirsnīgi pateicās. Kāds cits cilvēks nicināja mūsu priesteri pamudinājumus biežāk iet pie grēksūdzes. Neilgi pēc tam zibens iesita viņa mājā. Lai gan ēka neaizdegās, uguns izplatījās pa telpām tā, ka visi mājnieki bija dziļi satrikti. Pats šis cilvēks, kurš bija nicinājis priesteri brīdinājumus, drīz pēc tam nomira, tā samaksādams sodu par savu grēku. Kādu augstdzimušu karaspēka komandieri mūsu priesteris iedvesmoja ar tik lielām rūpēm par savu dvēseli un savu karavīru pestīšanu, ka viņš, lai gan ienaidnieks atradās pavisam tuvu, nosūtīja 18

jūdžu attālumā uz Rīgu pēc mūsu priesterā. Kad tam bija atklājis savas sirdsapziņas noslēpumus un kopā ar vairākiem saviem karavīriem pieņēmis Vissvētāko Eiharistiju, viņš pilnīgi nicināja visus ienaidnieka draudus un pēc tam vairākus viņu uzbrukumus ar spožu uzvaru atsita. Kāds skotu tirgotājs, kas bija inficēts ar kalvinisma ķecerību, bija tik ļoti aizspriedumains, ka bieži publiski apgalvoja, ka labprātāk uzņemtu savā mājā pašu velnu nekā kādu no mūsu ordeņa locekļiem. Vendenes²⁹ ieņemšanas laikā zviedri viņu sašāva, un ievainoto nogādāja Rīgā. Mūsu priesteris viņu apmeklēja. Pēc grēksūdzes viņš atteicās no ķecerības un vēlējās, lai pēc nāves viņa ķermenis tiktu apglabāts mūsu baznīcā. Tā tas, kurš vesels būdams bija liedzis mūsu ļaudīm viesmīlību, miršot pats no tiem saņēma viesmīlību un cienīgu apbedīšanu. Kāds cietokšņa komandants, augstdzimis vīrs, lai gan bija katolis, tomēr tik ļoti baidījās no mūsu priesteriem, ka bija zvērējis viņiem nekad neizpaust savas sirdsapziņas grēkus. Tādēļ viņš četrus gadus nebija gājis pie grēksūdzes. Kad zviedri ieņēma viņa cietoksni, viņš trīs dienas bez ēdiena slēpās kādā sabrukušas velves slepenā nišā. Pēc tam viņš, devis solījumu Čenstohovas Vissvētākajai Jaunavai Marijai, brīnumainā kārtā izvairījās no ienaidnieka rokām, lai gan tie viņu vairākkārt meklēja. Atgriezies Rīgā, viņš vispirms pie viena mūsu priesterā izsūdzēja grēkus, bet pēc neilga laika cita priesterā mudināts atkārtoja to pilnīgāk. Pēc tam kopā ar savu sievu, no kuras jau divus gadus bija atsvešinājies, mūsu baznīcā dievbijīgi pieņēma Svēto Eiharistiju. No tā laika viņš bieži apmeklēja mūsu baznīcu un kļuva par uzticamu mūsu darbu atbalstītāju. Kāds kareivis ļoti baidījās no grēksūdzes tādēļ, ka bija dzirdējis, ka pie kāda laicīga priesterā grēksūdzē atklātie noslēpumi kļuvuši zināmi, un šīs atklāsmes dēļ diviem viņa biedriem, kuri bija līdzdalībnieki noziegumā, nocirta galvas, bet viņš pats tik tikko izglābās, saņēmis smagu miesas sodu. Kad viņš jau gandrīz bija kritis izmisumā, viņam sniedza mierinājumu un pamudināja doties pie grēksūdzes. Viņš izsūdzēja visus savus agrākos grēkus. Kādu jaunavu vajāja netiklības kārdinājumi. Viņa izvēlējās labāk paciest slimību, kuras dēļ bija piesieta pie gultas, nekā piekrist grēkam. Kad mūsu priesteris ieradās viņu apciemot, viņa, cik vien to atļāva nespēks, piecēlās un steidzās viņam pretī. Izstāstījusi savas dvēseles grūtības un izsūdzējusies, viņa sajuta tik lielu atvieglojumu, ka pēc otrās grēksūdzes apliecināja, ka jūtas it kā būtu no jauna piedzimis. Starp diviem augstdzimušiem cilvēkiem valdīja dziļš naidis. Mūsu priesteris centās viņus samierināt, taču viens no viņiem bija tik stūrgalvīgs, ka nekādi negribēja piedot aizvainojumu. Kad priesteris devās prom, viņš sludināja

²⁹ Cēsis.

Dieva sodu par atreibības kāri. Rezultātā šis cilvēks, lai gan atradās 11 jūdžu attālumā aiz Daugavas, atgriezās, noslēdza mieru ar pretinieku, izsūdzēja grēkus, pieņēma Svēto Komūniju un laimīgi turpināja savu ceļu. Kāds cilvēks bija pārliecināts par vecu māņticību. Viņš uzskatīja, ka Ziemassvētku naktī, izklājot kādā vietā apgērba gabalu un citur novietojot sāls apli, pēc noteiktām zīmēm iespējams uzzināt, vai nākamajā gadā viņš mirs. Mūsu priesteris viņu no šīs māņticības novērsa. Viņš tika nostiprināts ar grēksūdzi un Vissvētāko Eiharistiju. Kādu augstdzimušu vīru viņa paša mājā smagi mocīja briesmīgi gari, kas viņam rādījās sieviešu, putnu, lāču, vilku, čūsku, skorpionu un citu zvēru izskatā. Tie viņam sekoja visur, kur vien viņš gāja, gulēja uz soliēm, pie sienām un uz viņa gultas. Reizēm tie nepārtraukti atkārtoja žēlabaino saucienu "Apžēlojies!" Starp šīm parādībām viņam parādījās arī kāda sen miruša kareivja dvēsele, kuru pa gaisu nesa trīs gari. Tie prasīja, lai viņa vārdā tiktu dotas žēlsirdības dāvanas nabagiem, un lika naudu nolikt vietā, kuru paši norādīja. Tomēr, jo bagātīgākas dāvanas viņš sniedza, jo vairāk tās pieprasīja. Kad pēc vairāku dienu ilgām mokām viņš beidzot aicināja mūsu priesteri, gari viņam draudēja noplēst ādu no galvas, nožņaut viņu un, lidojot pie viņa kakla, biedēja viņu ar nāvi. Tomēr viņš izdarīja vispārējo grēksūdzi, pieņēma Vissvētāko Eiharistiju, tika pār viņu veikti eksorcismi, viņš tika apslacīts ar svētīto ūdeni, un viņam tika piekārts svētīts vaska priekšmets. Ar Dieva palīdzību viņš tika atbrīvots no šīm apsēstībām.

Lielākoties arī šajā gadā darbs tika veltīts nabadzīgajiem un mazizglītajiem bērniem, kuriem tika mācīts katehisms. Tika apmeklēti arī kolēģijai pakļautie ciemi, kuru iedzīvotāji tika pamācīti kristīgajā ticībā un iepazīstināti ar sakramentu lietošanu, īpaši ar Grēksūdzes un Eiharistijas sakramentiem. Viņi tika mudināti tos pieņemt biežāk un iedvesmoti lielākai dievbijībai. Divi laulātie pāri bija šķīrušies, un abu pušu locekļi jau bija noslēguši vai gatavojās noslēgt otras laulības. Ar mūsu priesteru pūlēm tika panākts, ka viņi atteicās no otrajām laulībām un atgriezās pie saviem pirmajiem laulātajiem draugiem. Otrās puses piekrita atkāpties, saņemušas noteiktu atlīdzību, ņemot vērā jau dzimušos bērnus. Tikmēr Rīgā, kā tas bija raksturīgi ķeceriem, izplatīja baumas, ka jezuīti atņemot sievas viņu vīriem un atdodot tās citiem.

Biedrības kalpojums tika veltīts arī poļu karavīriem. Kad mūsu priesteris viņus apmeklēja, viņi ar Dieva sakramentu palīdzību vēl ciešāk vienojās ar Dievu. Lai gan starp viņiem bija daži kungi, kas bija inficēti ar ķecerību, redzot, ka visa viņu saime tiek vesta pie sakramentiem, viņi ne tikai tam netraucēja, bet pat klusībā to atbalstīja. Kad viņi paši piegāja pie sakramentiem, šie kungi

viņus svētīja un pēc Svētās Komūnijas svinīgajā maltītē ierādīja viņiem pirmās vietas pie galda, paši apsēžoties zemākās vietās.

Visspožākais kungs Jans Karols Hodkevičs, karaspēka virspavēlnieks un mūsu ordeņa dedzīgs labvēlis, kuru godājamais viceprovinciālis kopā ar ievērojamākajiem kungiem un viņa mazo dēlu uzņēma pusdienās mūsu refektorijā, pēc tam sāka ļoti labvēlīgi izturēties pret mūsu ordeni un tam daudz labu darīt. Viņa cienījamā dzīvesbiedre mūsu baznīcai uzdāvināja dārgu baltā atlasa audumu ar zelta izšuvumu, kas bija paredzēts baznīcas vajadzībām.

Kāds Kurzemes augstmanis, kurš jau divus gadus iepriekš bija pārgājis katoļticībā, uzaicināja mūsu kolēģijas rektoru kristīt savu bērnu. Lai gan pats Kurzemes hercogs un gandrīz visa muižniecība šo soli ļoti nosodīja un viņam draudēja ar visai smagām vajāšanām tādēļ, ka viņš bija atzinis patiesās ticības gaismu, viņš ar stipru garu visu pārvarēja. Viņš pat uzdrošinājās kādā mielastā, kurā piedalījās gandrīz visa Kurzemes muižniecība, publiski aizstāvēt Romas Baznīcas ticību. To viņš darīja mierīgi un neatlaidīgi, līdz pretinieki apklusā. Turklāt pats hercogs apsolija turpmāk lasīt katoļu grāmatas. Viņš būtu to arī darījis, ja vien bezdievīgi padomnieki nebūtu šīs grāmatas pārķēruši, pirms tās nonāca viņa rokās, un kavējuši viņa nodomu.

1608. gads

Tēvs Ertmans Tolgsdorfs. No 1. janvāra līdz aprīļa beigām. Uzklaušīja 702 grēksūdzes. No tiem pie Svētās Komūnijas piegāja 567. No ķecerības pilnībā atteicās 20 cilvēki. 27 cilvēki pēc vairākiem gadiem atkal sāka iet pie grēksūdzes. Kristīti 5. Laulībā savienoti 6 pāri. Samierināti. Ar Baznīcas lūgšanām un Dieva Jēra palīdzību tika dziedināti 20 slimnieki, kuri cieta no krītošās kaites vai bija apburti. Viņš apmeklēja mājas visā apkārtnē. No aprīļa līdz gada beigām pie grēksūdzes un Svētās Komūnijas piegāja 467 cilvēki.

Tēvs-ministrs Matīss Dombrovskis. No 27. marta, kad viņš no Lietuvas ieradās pirms Lieldienām, līdz 8. aprīlim, bez sprediķiem un katehēzes, kas notika gandrīz katru dienu, pie viņa atnāca 72 izsūdzēt grēkus, un gandrīz tikpat daudz pieņēma Svēto Komūniju. Daudzi no tiem pēc daudzu gadu pārtraukuma atjaunoja grēksūdzi. Viens pilnībā atteicās no luterāņu ķecerības. Divi izlīga pēc ļoti smaga naida. Kristīti 8 bērni. Garīgie augļi būtu bijuši vēl lielāki, ja atkusnis un upju plūdi nebūtu kavējuši doties uz apkārtejiem muižnieku un bajāru ciemiem, kuri prata poļu valodu.

Tēvs Matīss Paulī. Uzklaušīja 82 grēksūdzes. Divi atteicās no shizmas. Kristīti 3 bērni.

Tēvs Fēlikss Līdigs. Salaulāja 50 vai vairāk pārus. Kristīja 70 vai vairāk bērnus. Uzklusēja vairāk nekā 300 grēksūdzes. No tām apmēram 10 bija visas dzīves grēksūdzes, un cilvēki, kas agrāk bija dzīvojuši ļoti smagos grēkos, bieži kaunējās tuvoties Svētajai Komūnijai. Tika izlīgti seši ļoti smagi naidi. Divi cilvēki, kuri bija kļuvuši naidīgi pret Jēzus Biedrību, tika samierināti. Viens no tiem bija zvērējis ne tikai nekad neiet pie grēksūdzes, bet arī nekad nepieņemt nevienu sakramentu no mūsu priesteriem. Tomēr viņš tika atvests pie grēksūdzes un atzina savu maldu. Daudzi karavīri, kuri iepriekš vairījās no grēksūdzes, tika pamudināti grēksūdzi izpildīt biežāk.

Tēvs Andreass Volurans. No 1. janvāra līdz Lieldienām. Uzklusēja 151 grēksūdzi. No tiem 16 cilvēki pirmo reizi dzīvē izsūdzēja visus savas dzīves grēkus. Daži no viņiem iepriekš pat nezināja un nebija dzirdējuši, ka kristietim pienākas iet pie grēksūdzes. Viens tika atgriezts no Maskavijas ticības uz katoļticību. Viņš nekad agrāk nebija gājis pie grēksūdzes un pat nebija dzirdējis par šo sakramentu. Viena sieviete tika atgriezta no luterānisma katoļticībā. Viņa bija uzaudzīnāta katoļu ticībā un daudzus gadus tajā dzīvojusi, taču katoļu priesteru trūkuma dēļ bija pievienojusies luterāņiem. Vēl viena sieviete tika novērsta no kalvinisma. Kāds cilvēks 18 gadus nebija gājis pie grēksūdzes. Viņa uzticība katoļu ticībai bija sākusi svārstīties, un viņš jau daļēji sliecās uz tā saukto evaņģēlisko ticību. Pēc nostiprināšanas katoļu ticībā viņš apliecināja, ka bez jebkādam šaubām tajā paliks. Viena persona 20 gadus nebija gājusi pie grēksūdzes, bet daudzi citi — vairākus gadus. Pie Svētās Komūnijas piegāja 97 cilvēki. Kristīti 9. Kāda jaunava, lai pēc noteiktām zīmēm uzzinātu, cik ilgi dzīvos, lēja vasku ūdenī. Viņai tika paskaidrots, ka turpmāk viņa vairs apzināti nedrīkst darīt to, ko iepriekš bija darījusi nezināšanas dēļ. Kādu vīrieti bija pavadinājusi precēta sieviete, lai viņš ar viņu aizbēgtu (pamestu savu dzīvesvietu kopā ar viņu). Kad viņš šo nodomu atklāja grēksūdzē, viņš ļoti pateicās, jo viņam tika parādīts, cik daudz ļauna no tā varētu izrietēt, jo līdz tam viņš nespēja to aptvert ar savu prātu. Un viņš apņēmās, ka nekādā gadījumā nepiekritīs tik negantam noziegumam. Viens vīrietis tika pamudināts pamest sievieti, ar kuru viņš piecus gadus bija dzīvojis netikumīgās attiecībās vienā mājā. Cits apsoltāja nekad vairs neatgriezties pie laulības pārkāpšanas, lai gan bija grēkojis ilgāk nekā piecus gadus. Turklāt viņš apsoltāja nodrošināt uzturlīdzekļus diviem bērniem, kas šajās attiecībās bija dzimuši. Arī vairāki citi tika novērsti no laulības pārkāpšanas.

Tēvs Jānis Stribingijs. No janvāra līdz aprīļa beigām. Uzklusēja 1696 grēksūdzes. No tām 385 bija cilvēki vai nu ļoti cienījamā vecumā, vai jau sirmgalvj, kuri nekad agrāk savā dzīvē nebija gājuši pie grēksūdzes. No luterāņu ķecerības atgriezās 12, no kalvinisma — 2. Četri cilvēki

nebija gājuši pie grēksūdzes 24 gadus, bet daudzi citi — 6, 8 vai 9 gadus. Pie Svētās Komūnijas piegāja 1080 cilvēki. Kristīti 100. Noslēgtas 82 laulības. Viņu vidū bija arī viens pāris, kas salaulāts aptuveni piecdesmit gadu vecumā, jau pēc tam, kad bija redzējuši savu bērnu bērnus. No netiklības tika atturēti pieci pāri. No publiskas laulības pārkāpšanas tika šķirti divi pāri. Kāds vīrietis divus gadus bija dzīvojis kopā ar kādu meiteni, pat nedomājot viņu ņemt par sievu. Tomēr priesteris viņam ieteica viņu nepamest bērna dēļ, un viņš tā arī izdarīja.

Šajā laikā tika veikti izbraukumi uz dažādām vietām un pilīm, īpaši uz Roziteni un Lucinu, visstiprākajos aukstumos, caur visbiezākajiem mežiem un visplašākajiem ezeriem, katehizējot, sludinot un lielākoties uzklāusot grēksūdzes zem atklātas debess, daļēji māju retuma un telpu šaurības dēļ, daļēji cilvēku neizglītības dēļ, kuri runāja tik klusi, ka viņus telpās bija grūti sadzirdēt. Starp citiem tika atrasts kāds zemnieks, kurš gandrīz septiņdesmit gadus bija kristījis neskaitāmus bērnus, taču nepareizi, jo lietoja šādu kristības formulu: "Jāni, pieņem Tēvu un Dēlu un Svēto Garu. Āmen." Viņu ilgi mācīja pareizajai kristīšanas formulai, un pēc tam, kad vispirms bija uzklāusītas viņa paša, bet pēc tam visas viņa ģimenes grēksūdzes un viņi bija stiprināti ar Kristus Svēto Miesu, beidzot ar lielu darbu un nogurumu tika atkārtoti kristīti gandrīz 72 cilvēki, daļēji cienījamā vecumā, daļēji pieaugušie un laulātie. Turklāt apmēram divus mēnešus tika apstaigātas mājas cita pēc citas, kurās mums visur pretī nāca nabadzība un Kristus pacietība. Tika atrasts kāda ķecera kunga padotais, kurš sava ķecerīgā kunga klātbūtnē uzdrošinājās apgalvot, ka viņa kunga ticība nav laba, bet patiesa ir senā mūku ticība. Šis cilvēks, būdams simts gadus vecs un uzaudzis pie luterāņu baznīcas, vispirms saņemot no sava kunga atļauju, izsūdēja grēkus par visu savu mūžu. Viens cilvēks ilgu laiku vairījās no sarunas ar priesteri, arvien bēgdamas no viņa klātbūtnes. Beidzot, ar zināmu viltību, viņš tika sameklēts un atrasts. Es viņam jautāju, kādēļ viņš tik ļoti izvairās no manas klātbūtnes. Viņš atbildēja, ka daudzās reizēs velns viņu no tā atturējis un īpaši iemācījis bēgt no jezuītiem. Es jautāju, vai viņš vēlas izsūdzēt grēkus. Viņš atbildēja: "Labprāt. To es jau sen vēlos, īpaši šajā gadā, kad mani smagi moka slimība, bet velns vienmēr traucēja manai iecerei." Beidzot viņš izsūdzējās un nākamajā dienā, nogājis divas jūdzes, publiski pieņēma Svēto Komūniju, par ko visi ļoti brīnījās. Trešais bija cilvēks, kurš pirms sešpadsmit gadiem, vainīgs brāļa slepkavībā, bēga no baznīcas. Viņu atradu es. Pēc grēksūdzes viņš neapmierinājās tikai ar priesteru uzlikto gandarīšanu, bet pats apsoltāja visu gadu katru piektdienu gavēt ar maizi un ūdeni. Rozitenes apkārtnes ļaudis (par kuriem jau iepriekšējā gadā tika daudz rakstīts), pēc otrās grēksūdzes pieņēma Svēto Komūniju kopā ar sievietēm un bērniem un sakārtoja

savas laulības. Kad es viņiem jautāju, vai senās mānīcīgās paražas vēl tiek ievērotas, viņi atbildēja noliedzoši un sacīja, ka tikai daži cilvēki šajā apvidū vēl nesen tās bija praktizējuši. Divas sievietes atteicās no mānīcīgas paražas, kas bija saistīta ar galvassāpju ārstēšanu. Trešā sieviete tika pārliecināta atteikties no bezvērtīgiem buramvārdiem, ko mēdza skaitīt pār slimajiem cilvēkiem un mājlopiem. Kāda luterāņu sieviete, kura agrāk bija teikusi, ka nekad neies pie katoļu grēksūdzēs, slimības laikā tika atvesta uz grēksūdzi. Daudzu klātbūtnē viņa pieņēma Svēto Komūniju un pēc tam atsūtīja pie manis arī savu meitu, lai tā izsūdzētos. Gandrīz deviņdesmit gadus vecs slimnieks izsūdzējās un no pusjūdzes attāluma viņam tika aiznesta Vissvētākā Kristus Miesa. Viņš nekad agrāk nebija sūdzējis grēkus. Kopā ar viņu Komūniju pieņēma vēl četri citi slimnieki. Kāda māja, kuru bija apsēduši spoki, tika attīrīta ar svētīto ūdeni. Iepriekš daudzi cilvēki tajā bieži bija redzējuši dažādu veidu jātņiekus.³⁰ Kāda sieviete lūdza baznīcā noturēt publisku pateicības dievkalpojumu par sava vīra atgriešanos. Gadu iepriekš viņš pirmo reizi bija izsūdzējies grēkos un pieņēmis Komūniju, bet tagad otrreiz, lielā dievbijībā, baltās drēbēs pieņēma Svēto Komūniju. Sieviete šo dzīves pārmaiņu skaidri saistīja ar grēksūdzi un Eiharistiju. Nesaskaņas starp brāļiem, māsām un māti tika izbeigtas līdz ar priesteru ierašanos, un nākamajā svētdienā gandrīz visi kopīgi pieņēma Svēto Komūniju. Kāds slepkava ar dziļu nožēlu tika aizvests uz soda izpildes vietu. Pēc sprieduma viņu vajadzēja sadalīt četrās daļās, taču, pateicoties priesteru aizlūgumam, sods tika mīkstināts un viņam nocirta tikai galvu.

No maija līdz 10. Jūnijam. Noklausītas 570 grēksūdzēs. No tām 117 bija cilvēki, kas nekad iepriekš nebija sūdzējuši grēkus. No ķecerības atgriezti 4. Trīs cilvēki nebija sūdzējuši grēkus 9 gadus, četri — 5 gadus, astoņi — 3 gadus. Vasarsvētku laikā Svēto Komūniju saņēma 353 cilvēki. Kristīti 30, salaulāti 13 pāri. Daudzi slimnieki tika apmeklēti dažādās Livonijas vietās un saņēma ceļamaizi pirms nāves. Kāds astoņdesmitgadīgs luterānis tika atgriezts katoļu Baznīcas kopībā. Visu šo mēnesi gandrīz katru dienu tika sludināts nabadzīgajiem, turklāt tas notika ar ļoti lielām pūlēm un nereti pilnīgā trūkumā un badā. No jūlija līdz 20. decembri. Noklausītas 238 grēksūdzēs. No tām no ķecerības atgriezti 13. 46 cilvēki nekad agrāk nebija sūdzējuši grēkus. Svēto Komūniju saņēma 132, kristīti 16, salaulāti 13 pāri.

Tēvs Andreass Volurans. Viņš uzklausa 138 grēksūdzēs. No tām divi cilvēki nekad agrāk nebija sūdzējuši grēkus, bet vairāki nebija to darījuši daudzus gadus. Viens tika atgriezts no

³⁰ Spokus.

luterānisma maldiem. Viens atteicās no nodoma nogalināt savu pretinieku, ko bija iecerējis vēl pirms pieciem gadiem. Kāds kareivis tika aicināts ierasties uz grēksūdzi, taču neieradās noteiktajā laikā. Pēc tam viņš tik smagi saslima, ka zaudēja runas spējas un nespēja izrādīt pat vismazāko grēku nožēlas pazīmi, lai gan divas dienas viņu vairākkārt mudināja to darīt. Tādēļ viņš nomira bez grēksūdzes. Cits kareivis cieta no smagiem kārdinājumiem. Kad viņš grēksūdzē par tiem stāstīja ar asarām, viņš sacīja, ka Svētās Mises laikā viņam bieži rodas vēlēšanās iemest kaut ko Vissvētākajā Sakramentā, lai atbrīvotos no kārdinājumiem. Priesteris viņam paskaidroja, ka jārīkojas gluži pretēji, un deva arī citus piemērotus garīgus līdzekļus, kurus viņš pieņēma. Tas pats cilvēks cieta arī no zaimojošām domām pret Vissvētāko Jaunavu Mariju. Viņam tika dots padoms bieži uzticēt sevi Jaunavai Marijai un lūgt viņas palīdzību, īpaši šādu kārdinājumu laikā. Kāds cilvēks vairākas dienas gulēja ļoti smagā drudzī, gandrīz bez samaņas. Viņu apmeklēja mūsu priesteris. Lai gan slimnieks uzreiz nespēja runāt, drīz vien viņš it kā pamodās no dziļa miega un skaidri atpazīna priesteri, lai varētu izsūdzēt grēkus. Viņš izdarīja tik pilnīgu grēksūdzi, ka uzskatīja, ka par visu ir gandarījis. Tas, kurš sākumā šķita pavisam nepiemērots grēksūdzei, vēlāk tika atzīts par pilnībā sagatavotu absolūcijai un ar dziļu nožēlu saņēma grēku piedošanu. Tomēr drīz pēc tam slimība atkārtojās (vai arī viņš zaudēja prātu), un viņš nomira, saņemis grēku piedošanu. Kāds kareivis, klausoties sprediķi par cilvēkiem, kuri mirst bez grēksūdzes, tika tik ļoti aizkustināts, ka tūlīt pēc sprediķa devās pie priestera un ar lielām asarām izsūdzēja savus grēkus. Pirms sprediķa viņš par to nebija pat domājis un nebija nācis uz Rīgu ar šādu nodomu. Kristīti 2, salaulāti 3 pāri. Noklausītas 45 grēksūdzes, no kurām viena bija pirmā grēksūdze par visu mūžu. Kāda precēta sieviete labprātāk būtu turpinājusi laulības pārkāpšanu nekā paklausījusi vīra aizrādījumiem, taču pēc pārrunām mainīja savu nodomu. Tā pati sieviete atteicās arī no ilgstoša naida, ko bija glabājusi sirdī pret savu pretinieku, un pēc vairāku gadu pārtraukuma atkal devās pie grēksūdzes.

Annāli

Šajā gadā bija 13 biedri: 6 priesteri, 2 maģistri un 5 koadjutori. Saskaņā ar Jēzus Biedrības aicinājumu šajā gadā ar lielu rūpību tika veikts dvēseļu atgriešanas darbs pie Dieva. Vispirms garīgā palīdzība tika sniegta nabadzīgajiem Livonijas iedzīvotājiem, kurus kara laikā bija izpostījis gan ienaidnieka zobens, gan pašu karaspēks, bet citus bija izkļiedējušas citas Dieva pieļautās nelaimes. Viņiem tika sniegti Gandarīšanas un Eiharistijas sakramenti, dažādās vietās gan bērniem, gan pieaugušajiem, gan sirmgalvjiem tika mācīts katehisms. Apmeklējot atsevišķus

apgabalus, ģimenes un mājas, tika stiprināti ticībā svārstīgie, bet ne mazums cilvēku tika izrauti no grēcīgas dzīves. Ne mazāka rūpība tika veltīta arī poļiem un vāciešiem gan Rīgas apkārtnē, gan citās Livonijas vietās. Tika veikti arī vairāki misiju braucieni pa Žemaitiju, gūstot īpaši bagātīgus garīgos augļus starp nabadzīgajiem.

Īsumā šo garīgo darbu rezultāti ir šādi. 4509 cilvēki ar svēto grēksūdzi šķīstīja savas dvēseles. No tiem 3063 saņēma Svēto Eiharistiju. Ar Baznīcu tika izlīgti 68 cilvēki, daļa luterāņi, daļa kalvinisti; starp viņiem bija viens 80 gadus vecs, bet otrs 90 gadus vecs cilvēks. No shizmas atgriezti 4. 598 vecāka gadagājuma cilvēki pirmo reizi dzīvē tika pamudināti izdarīt visas dzīves grēksūdzi. 101 cilvēks, kuri nebija gājuši pie grēksūdzes 9, 10 vai pat 14 gadus, tika atkal atvesti pie šī sakramenta. Sakramentālā laulībā tika salaulāti 146 pāri, starp tiem divi pāri, kuri pēc piecdesmit kopdzīves gadiem, jau redzējuši savu bērnu bērnus, beidzot saņēma Baznīcas laulības svētību. Kristīti 308 cilvēki. Starp 11 cilvēkiem, kurus šķīra smags naids, tika noslēgts miers. No laulības pārkāpšanas tika atturēti 12 cilvēki, bet no netiklības — 11. Šis gada pārskats ļoti labi raksturo jezuītu pastorālās prioritātes. Salīdzinot ar 1607. gada annālēm, šeit daudz lielāks uzsvars ir uz kopējiem misijas rezultātiem un statistiku, nevis atsevišķiem brīnumainiem vai pamācošiem stāstiem. Īpaši izceļas:

Šajā gadā divi mūsu priesteri devās misijas braucienā pa plašajiem Rozitenes un Lucinas apgabalu mežiem, pa grūti izbrienamām vietām, kur starp visbiežākajiem mežiem un purviem izklaidus dzīvoja lotavi. Līdz šim viņi, kopš Livonija bija pievērsusies kristietībai, vēl nebija atteikušies no senču māņticības. Viņi nesa upurus dēmoniem pie noteiktiem kokiem, kurus uzskatīja par svētiem, dažādās vietās ziedojot tiem upurdzīvniekus; plaši nodarbojās ar burvestībām, bija mežonīgi cilvēki un pieraduši pie dzīves mežos. Dzīvodami viņu vidū vairākus mēnešus, priesteri panāca ievērojamu šo māņticību izzušanu. Apmeklējot katru māju, mācot katehismu, viņi daudzus no šiem vienkāršajiem ļaudīm sagatavoja grēksūdzei; tos, kuri dzīvoja bez Baznīcas svētības laulībā, darīja par laulības sakramenta cienīgiem un līdzdalīgiem; tos, kuri bija nodevušies dēmoniskai māņticībai, noveda pie patiesā Dieva pielūgsmes. Viņi panāca arī to, ka daži atteicās no māņticīgas paražas skaitīt noteiktus vārdus pār slimajiem cilvēkiem un mājlopiem, kā arī no galvas mērīšanas rituāla, kas tika izmantots dziedināšanas nolūkā³¹; viņi lika

³¹ 16.–17. gadsimta Eiropā, īpaši Centrālajā un Austrumeiropā, ir labi dokumentēts maģisks dziedniecības paņēmieni, kad slimnieka ķermeni vai kādu tā daļu izmērīja ar diegu, lenti vai jostu, vienlaikus skaitot vārdus vai lūgšanas. Šādas darbības tika uzskatītas par tautas maģijas sastāvdaļu un katoļu garīdzniecība tās bieži nosodīja kā māņticību.

tiem publiski atteikties no šīs ierastās māņticības. Tur tika atrasts kāds vecs zemnieks, kurš jau gandrīz septiņdesmit gadus bija kristījis neskaitāmus bērnus, taču nepareizā veidā, sacīdams tikai: "Pieņem Tēvu un Dēlu un Svēto Garu." Priesteri viņam iemācīja pareizo kristīšanas formulu un pareizo kristīšanas kārtību gadījumiem, kad nav pieejams priesteris. Pēc tam šis sirmgalvis kopā ar visu savu ģimeni izsūdzēja grēkus un pieņēma Svēto Komūniju. Savukārt visus, kurus vēl varēja atrast dzīvus un kurus šis cilvēks bija kristījis nepareizi, viņi kristīja no jauna. Tika atrasti un pareizi kristīti divdesmit divi dažāda dzimuma un vecuma cilvēki. Kāds simtgadīgs latvietis visu savu mūžu nebija gājis pie grēksūdzes. Kamēr Livoniju bija pārņēmusi ķecerība, viņš dzīvoja ķecerīga kunga varā un gandrīz pie paša ķeceru dievnama bija uzaudzis. Tomēr viņu nekad neizdevās pierunāt pieņemt protestantu sakramentus. Kad mūsu priesteris ieradās šajā apvidū un draudzīgi aprunājās ar sirmgalvi, tas sava kunga klātbūtnē atklāti apliecināja, ka Luteru ticība ir aplama un maldīga, bet senā ticība, ko savulaik mācījuši mūki, ir laba, patiesa un ved uz mūžīgo pestīšanu. Ar savu nelokāmību viņš panāca, ka negribīgais kungs atļāva viņam mūsu priesteru priekšā izsūdzēt visus savas dzīves grēkus. Pēc šīs vispārējās grēksūdzes viņš arī stiprināja savu dvēseli, pieņemot Svēto Komūniju. Vēl kāds ļoti vecs vīrs ilgu laiku ar visiem iespējamām paņēmieniem centās izvairīties no tikšanās ar mūsu priesteri. Kad beidzot viņš tika sastapts un pēc ilgākas iztaujāšanas viņam vaicāja, kādēļ viņš tik ļoti baidās no priesteru klātbūtnes, viņš daudzus cilvēkus priekšā atbildēja, ka līdz šim velns viņu esot atturējis un tieši no velna viņš esot iemācījies visvairāk bēgt no jezuītiem. Kad viņam jautāja, vai tagad viņš beidzot vēlas izsūdzēt grēkus, viņš atbildēja: "Labprāt. Jau sen to esmu vēlējies, īpaši kopš smagās slimības, ko nesen pārcietu, taču velns vienmēr ir kavējis šo manu vēlēšanos." Beidzot viņš izsūdzēja grēkus, izlīga ar Dievu, un nākamajā dienā devās kājām divu jūdžu garā ceļā, pieņēmis Kristus Miesu. Tas izraisīja lielu apbrīnu visos, kas viņu pazina. Vēl kāds cilvēks, kas bija nogalinājis savu brāli, veselus trīspadsmit gadus nebija pārkāpis baznīcas sliekšni. Beidzot mūsu priesteris viņu atrada, pamudināja izsūdzēt grēkus, un viņa dvēseles noskaņojums tik ļoti mainījās, ka viņš ne tikai ar lielāko prieku pieņēma uzlikto gandarīšanu, bet pats no savas gribas apsolīja veselu gadu katru piektdienu gavēt, pārtiekot vienīgi no maizes un ūdens. Kāds upurētājs pie svētajiem kokiem no Rozītenes apkārtnes, kurš iepriekšējā gadā bija atgriezies no elkdievības kulta, šajā gadā kopā ar sievu un bērniem atgriezās, lai saņemtu Grēksūdzes un Eiharistijas sakramentus. Kad mūsu priesteris viņam jautāja, vai pagājušajā gadā viņš atkal nav atsācis piedalīties senajos elku upurēšanas rituālos, viņš atbildēja, ka ne tikai pats tajos vairs nav piedalījies, bet arī nosaucis dažus

citus cilvēkus, kuri joprojām tos piekopj. Kāda sieviete, kas bija tik ļoti pieķērusies luterānismam, ka labprātāk būtu mirusi, nekā izsūdzējusies katoļu priesterim, beidzot tika atrasta, kad gulēja pie slimības gultas. Viņa, mūsu priesteri pamācīta, atzina savas dvēseles grēkus un, patiesības gaismas apgaismota, neilgi pēc savas grēksūdzes nosūtīja pie tā arī savu meitu. Cita katoļu sieviete lūdza, lai par viņas vīra dzīves labošanu baznīcā no kanceles tiktu noturēta publiska lūgšana. Kad tas bija izdarīts un viņš jau bija izlīdzinājies ar Dievu, saņemot Vissvētāko Sakramentu, viņš pats atzina, ka savu dzīves pārmaiņu ir parādā Baznīcas lūgšanām un sakramentu žēlastībai. Kādu cilvēku, kuru piecus gadus mocīja sirdsapziņa par izdarītu slepkavību, beidzot izdevās pierunāt atzīties grēksūdzē. Kāds karavīrs, kuram mūsu priesteris vairākkārt bija atgādinājis par grēksūdzi, palika nevērīgs. Pēc tam viņš tika tik smagi ievainots, ka uzreiz zaudēja runas spējas un, lai gan mūsu priesteris ļoti centās izraisīt viņā vismaz ārējas nožēlas pazīmes, tas neizdevās. Tā viņš aizgāja mūžībā bez grēksūdzes. Cits cilvēks, kuru mocīja zaimojošas domas gan pret Vissvētāko Eiharistiju, gan pret Jaunavu Mariju, šā iemesla dēļ bija pārstājis apmeklēt Svēto Misi. Beidzot, sekojot mūsu priesteri padomam, viņš atrada līdzekli pret šiem kārdinājumiem. Kāds slimnieks slimības dēļ bija pilnīgi zaudējis samaņu un tādēļ nevarēja izsūdzēt grēkus. Kad mūsu priesteris viņu apmeklēja otrreiz, viņš pēkšņi atguva samaņu, bez jebkādam grūtībām izsūdzēja visus savus grēkus un juta, ka viņa sirdsapziņa ir pilnīgi atvieglota. Kāds cilvēks no karaspēka nejauši iegāja Rīgas baznīcā, nemaz nedomādams par grēku nožēlu. Taču, noklausījies mūsu priesteri sprediķi par grēku nožēlu, viņš sajuta tik lielas pārmaiņas sirdī, ka tūlīt pēc sprediķa metās pie priesteri kājām un, daudz asaru lejojot, izsūdzēja savus grēkus.

Kalpošana noritēja arī Polijas karaspēka nometnē. Kad iepriekšējā vasarā zviedrs, naidīgi un viltīgi rīkodamies (kā tas ķeceriem ierasts – izliekoties vēlamies mieru, bet slepus pinot nodevību), bija ieņēmis Dinamundi³², kas Polijas Rokosa³³ dēļ bija palikusi bez pietiekama garnizona, un pēc tam, kad mūsu karaspēks (kad Polijā nemieri jau bija apslāpēti) ieradās, tika uzsākts aplenkums. Armijas virspavēlnieka tuvumā atradās divi mūsējie — priesteris kopā ar koadjutoru; vēl divi priesteri uzturējās pašā karaspēka nometnē. Virspavēlnieks bija tik labvēlīgi noskaņots pret viņiem, ka bernardīnu tēvus, kuru kalpojums viņš agrāk bija pieradis izmantot un kuri tolaik bija zināmā mērā aizvainoti uz Jēzus Biedrību, viņš, tiem ierodoties, vai nu nemaz

³² Daugavgrīva.

³³ Polijas rokoss (rokosz) – likumīga Polijas-Lietuvas kopvalsts muižniecības bruņota sacelšanās pret karali Sigismundu III, konkrēti Zebržidovska rokoss (1606–1608).

nepieņēma, vai arī tūlīt atlaida, lai viņu dēļ nezaudētu mūsu tēvu labvēlību, pie kuras jau bija pieradis. Tā kā Jēzus Biedrības pakalpojumi katru dienu bija pieejami gan pašam virspavēlniekam, gan visai armijai, ļoti daudzi, kuri agrāk pilnīgi vairījās no grēksūdzes sakramenta, tika pamudināti to pieņemt ar prieku. Piecus cilvēkus, kuri bija tik naidīgi noskaņoti pret Jēzus Biedrību, ka bija zvērējuši ne vien paši nekad neiet pie grēksūdzes, bet pat neuzklausīt neviena mūsu priesteru sprediķi, mūsu tēvi noveda līdz tam, ka viņi atzina savu maldīšanos, izsūdzēja grēkus un kļuva labvēlīgi noskaņoti pret mūsu ordeni. Viņu darbības rezultātā tika pilnīgi izdzēsts arī ļoti dziļais savstarpējais naidis, kas daudzu starpā bija uzliesmojis un radīja nopietnas briesmas. Divi cilvēki, kuri visvairāk bija aizskarūši Jēzus Biedrību, tika atgriezti pie saprātīgāka prāta. Arī mūsu tēvu ietekmē ne mazums tādu cilvēku, kuri visas iepriekšējās dzīves smagāko grēku dēļ bija kaunējušies tos jebkad atklāt biktstēvam, beidzot, Svētā Gara palīdzības stiprināti, pārvarēja kaunu un ar patiesu nožēlu atviegloja savu sirdsapziņu grēksūdzē.

Arī šajā gadā kristīgā žēlsirdība tika īpaši izrādīta tiem, kuriem draudēja nāvēssods. Viņi tika bieži apmeklēti cietumā, stiprināti ar Baznīcas sakramentiem un tā iedrošināti, lai drosmīgi un ar patiesu grēku nožēlu sastaptu nāvi. Īpaši izcēlās kāds Rīgas iedzīvotājs. Kad viņu no Rīgas pils veda uz soda izpildes vietu, mūsu priesteris kopā ar kādu ordeņa brāli viņu pavadīja un stiprināja. Notiesātais ar tik lielu dvēseles nožēlu un dievbijību gan vārdos, gan žestos pauda savu iekšējo dedzību, ka līdz pat brīdim, kad bende pielika zobenu pie viņa kakla, visi klātesošie – pat daudzi ķeceri, kas bija sapulcējušies noskatīties sodu, – atzina, ka viņš miris kā īsts kristietis. Tas notika ļoti piemērotā laikā. Neilgi pirms tam viens no ievērojamākajiem luterāņu sludinātājiem Rīgas galvenajā baznīcā bija skaļi sludinājis tautai, ka jezuīti cilvēkus vedot nevis pie Dieva, bet pie velna. Taču šis gadījums kļuva par dzīvu pierādījumu pretējam. Pretējs piemērs bija kāda šī paša noziedznieka līdzgaitnieka liktenis. Divi protestantu kalpotāji trīs dienas pirms soda izpildes viņu izveda no pilsētas cietuma. Viņš bija pilnīgi izmisumā un nevēlējās klausīties viņu pamācībās. Kad soda vietā viņam lūdza kopā ar viņiem lūgties, viņš atbildēja, lai tie viņu liekot mierā. Tomēr minētais luterāņu sludinātājs pēc tam sprediķī nekaunējās apgalvot, ka mūsu priesteris notiesāto neesot uzticējis Dievam, bet gan Jaunavai Marijai, jo viņš kopā ar viņu skaitījis Enģeļa sveicinu un *Salve Regina*. Tā melu skolotāji, redzēdami patiesību savām acīm un dzirdēdami to savām ausīm, tomēr ved cilvēkus pazušānā. Cietumnieki Rīgas pazemes cietumos un pat bendes mājā tika bieži apmeklēti. Lai gan ķeceri centās traucēt mūsu priesteru darbu, viņi tomēr, cik vien iespējams, caur cietuma lodziņiem sniedza ieslodzītajiem katoļiem garīgu

mierinājumu. Tāpat netika atstāti novārtā slimnieki. Viņi tika apmeklēti dažādās vietās, stiprināti ar Baznīcas sakramentiem un saņēma nepieciešamo garīgo mierinājumu. Mirušos bieži svinīgā procesijā ar baznīcas dziedājumiem pavadīja pa Rīgas galvenajām ielām gar mūsu vikāriju un skolu līdz apbedīšanas vietai. Lai gan ķeceri jau vairākus gadus bija centušies aizliegt šo atjaunoto ceremoniju, tomēr baidoties no karaļa, viņi vairs neuzdrošinājās to darīt atklāti. Tomēr decembrī, kad kādu dižciltīgu kundzi no kāda Rīgas pilsoņa nama ar svinīgu bērū ceremoniju pavadīja uz apbedīšanu, jau sakūdītais pūlis tikai ar lielām pūlēm un cienījamu vīru iejaukšanos tika savaldīts, lai tas neuzbruktu procesijai ar iepriekš sagatavotiem akmeņiem. Pēc šī notikuma namnieku priekšstāvis, sasaucis visu pilsoņu sardzi pie Jaunā nama, nikni vērsās gan pret šo publisko Baznīcas ceremoniju, gan pret pilsoni, no kura nama tika izvadīts bērū gājiens, un uzlika viņam simt florīnu naudas sodu. Tas notika laikā, kad Rīgas pilī ziemas garnizonā atradās poļu jātnieki, kuri nepieļāva, ka šāda nekaunīga rīcība paliek nesodīta. Mēs ceram, ka gaidāmajā Varšavas Seimā viņi panāks šim ļaunumam atbilstošu risinājumu. Tā kā pretinieki neuzdrošinās mums atklāti liegt reliģijas brīvību, viņi cenšas to darīt slepeni – ar šādām intrigām un draudiem viņi atbaida pilsētniekus no mūsu baznīcas, no patiesības atziņas un arī bērūnus no mūsu skolām. Turklāt viņu sludinātāji paši publiski mudina uz šādām intrigām, katrā sprediķī tās dedzīgi aizstāvēt līdz apnikumam. Lai gan daudzi pilsētnieki atkārtoti apgalvo, ka viņi labprāt vēlētu mums labu, tomēr viņi neuzdrošinās to darīt tādēļ, ka no kanceles tiek draudēts: ikviens, kas izrādīs labvēlību katoļiem vai viņus īpaši atbalstīs, tiks publiski nosodīts un, ja neatteiksies no šādas rīcības, ies bojā.

Kolēģijas un baznīcas liturģiskais inventārs šajā gadā tika papildināts ar dievbijīgo ziedojumiem, kuru kopējā vērtība pārsniedza 200 florīnus. Starp dāvinājumiem īpaši izceļams liels sudraba biķeris ar apzeltītu patēnu. To bija licis izgatavot kāds ievērojams luterānis Svētā Vakarēdiena svinēšanai pēc luterāņu paražas, taču pēc Felinas³⁴ ieņemšanas, kad biķeris bija pazudis, viņa dēls, jau apgaismots ar katoļu ticības gaismu, to uzdāvināja mūsu baznīcai.

Novembra beigās godājamais tēvs rektors tika uzaicināts noslēgt laulību starp kādu dižciltīgu jaunekli un kādu luterāņu sievieti no Kurzemes hercogistes, kura bija radniece vienam no hercogistes augstākajiem amatvīriem. Notika tā, ka luterāņi, nevēlēdamies, lai laulību Kurzēmē noslēgtu jezuīts, bija izdomājuši šādu plānu: nosūtīt līgavaini ar visu svītu uz kāda kaimiņos

³⁴ Vieta Igaunijā.

dzīvojoša katoļu augstmaņa muižu ārpus hercogistes robežām, lai Adventa pirmajā svētdienā, pretēji Baznīcas noteikumiem, tur notiktu laulības ceremonija. Kad to pamanīja godājamais tēvs rektors, viņš, neraugoties uz daudzu iebildumiem, panāca, ka vienlaikus tika ievērots Baznīcas priekšraksts un apmierināta katoļu līgavaiņa vēlēšanās. Viņš laulību svētīja tikai tad, kad sestdienas nakts jau bija pagājusi vairākas stundas. Tā luterāņu viltība, balstīta uz maldināšanu, izrādījās veltīga. Tomēr minētās hercogistes kanclers, kurš bija centies nepieļaut šīs ceremonijas norisi Kurzemē un kurš bieži bija kaitējis katoļiem, drīz pēc tam tika sodīts par savu neuzticību — viņš pēkšņi nomira. Tāds pats sods piemeklēja arī ietekmīgu Kurzemes burgrāfu, kurš bija atteicies no Kristus krusta karoga un kļuvis par bezdievības karognesēju visā Kurzemē. Iepriekšējā rudenī tas pats burgrāfs bija uzaicinājis vienu no ievērojamākajiem Kurzemes augstmaņiem (par kura atgriešanos katoļticībā mūsu rakstos jau iepriekš bija stāstīts) un viņa radnieku apmeklēt Kurzemes baznīcas ar nodomu iecelt šī augstmaņa baznīcā savu sludinātāju, lai gan tajā kalpoja katoļu priesteris. Kamēr viņš ar lielu dedzību nodarbojās ar šo lietu, viņu pēkšņi piemeklēja slimība, un viņš nomira. Šķita, ka šo notikumu jau iepriekš bija paredzējis kāds pravietis. Jo viņa sieva, kļuvusi par dedzīgu katoļticīgo, skuma, ka ar hercogistes augstākā amatvīra palīdzību šajā baznīcā tiks ievests luterāņu sludinātājs. Tad viņas vīrs viņai sacīja: "Tu redzēsi, šis cilvēks dzīvs līdz mums nenonāks." Un drīz pēc tam tas patiešām piepildījās.

1609. gads

Tēvs Ertmans Tolgsdorfs. No janvāra sākuma līdz marta beigām. Uzklautas 233 grēksūdzes. Svēto Komūniju saņēma 220 cilvēki. No aprīļa sākuma līdz jūnija beigām. Grēksūdzi izpildīja un Komūniju saņēma 396 cilvēki. No jūlija sākuma līdz 9. Decembrim. Grēksūdzi izpildīja un Komūniju saņēma 182 cilvēki.

Tēvs Jānis Stribingijs. Viņš devās misijas braucienā pa dažādām Žemaitijas vietām un ciemiem, apmēram trīs nedēļas katehizējot cilvēkus, kuriem trūka patiesā Dieva atziņas. Tas notika par lielu sarūgtinājumu mūsu ļaudīm, jo viņš tādēļ nevarēja būt klāt gavēņa laikā. uzklautas 58 grēksūdzes. No tām 14 cilvēki iepriekš nekad nebija sūdzējuši grēkus. 2 luterāņi tika atgriezti Baznīcā, kas visās šajās vietās izraisīja lielu prieku. Komūniju saņēma 30 cilvēki. Kristīti 18. Salaulāti 15 pāri. Tas viss notika janvāra sākumā.

No Lielā gavēņa otrās svētdienas līdz jūlija sākumam. Uzklautas 1809 grēksūdzes. 167 cilvēki izsūdzēja grēkus pirmo reizi mūžā. 22 luterāņi tika uzņemti katoļu Baznīcā. 2 kalvinisti un

1 shizmatīķis arī tika uzņemti Baznīcā. Īpaši ievēribas cienīgs bija kāds septiņdesmit gadus vecs luterānis, kurš pēc daudzām diskusijām un garīgām cīņām beidzot atgriezās Baznīcā, kuru bija pametis apmēram pirms četrdesmit gadiem. Lieldienās Svēto Komūniju saņēma 1414 cilvēki. Kristīti 121 cilvēki. Salaulāti 34 pāri. Kristus Miesas svētkos mūsu katoļu karavīri ķeceru pilsētā sarīkoja svinīgu procesiju. Tā noritēja ar vispārēju prieku, apsveikumiem un lielgabalu zalvēm, kas tika raidītas gan no pils, gan pilsētā. Vissvētākais Sakraments tika nests pie četriem altāriem, un pie katra tika svinīgi dziedāts Svētais Evaņģēlijs. Pareizi atkārtot grēksūdzi tika mudināti 11 cilvēki, kuri iepriekš bija slikti izsūdzējušies. Izlīgums tika panākts starp diviem laulātajiem pāriem, kuru savstarpējais konflikts draudēja radīt lielu postu un kaitējumu. Divi cilvēki, kas bija atkrituši no katoļu ticības un pievienojušies ķecerībai, tika atvesti atpakaļ Kristus ganāmpulkā.

No Sv. Marijas Magdalēnas svētkiem līdz oktobra beigām. Uzklautas 1141 grēksūdzes. No tām 230 cilvēki izsūdzēja grēkus pirmo reizi mūžā. 4 cilvēki tika atgriezti no ķecerības. 16 cilvēkiem bija jāatkārto iepriekš nepareizi izpildīta grēksūdze. Kristīti 119 cilvēki. Salaulāti 30 pāri. Svēto Komūniju saņēma 520 cilvēki. Kāda sieviete, kas vienmēr izvairījās no priesteru sprediķiem un grēksūdzēm, saslima. Viņas vīrs aicināja priesteri, lai tas viņu apmeklētu un uzklautu grēksūdzi. Taču sieviete, dēmona pamācīta un ietekmēta, tiklīdz uzzināja, ka priesteris nāk, izlēca no gultas un aizbēga mežā. Tēvs un dēls viņu meklēja, bet neatrada. Kad dēmons, viņas skolotājs, bija sapratis, ka priesteris ir aizgājis, sieviete pamazām atgriezās pie sava vīra. Tad viņš sāka viņu apsaukt un gandrīz atklāti atkārtot dēmoniskus vārdus: "Ko tev vajadzēja ar priesteri? Kāpēc tu viņu sauci mūsu mājās? Kāpēc piesaukt viņu Dievu? Piesauc mūsu dievu! Kāda vēl grēksūdze? Kāds vēl sakraments? Dievs būs mums labvēlīgs arī bez tā visa!" Ceturtajā dienā viņa iegāja pirtī, kas bija sagatavota mazgāšanai, un tur pakārās zirga iemauktos. Trešajā dienā pēc tam priesteris, liedzot viņai baznīcas apbedīšanu, lika viņas ķermeni izmest purvā mežā. No konkubināta tika izvesti divi pāri. Tika šķirti divi incesta pāri. Tāpat tika šķirti divi laulības pārkāpšanā dzīvojoši pāri. Kāda sieviete smago grēku dēļ atzina, ka Dievs taisnīgi soda gan viņu pašu, gan visu viņas ģimeni, īpaši viņas vienīgo mīļoto dēlu. Tāpēc viņa uzskatīja, ka nav cita līdzekļa, kā novērst Dieva sodu, kā vien svētā grēksūdze. To viņa arī izpildīja ar dziļām dvēseles sāpēm un patiesu nožēlu.

Tēvs Dombrovskis. No 1. janvāra līdz jūlija sākumam. Divi ķeceri tika atgriezti katoļu ticībā. Viens shizmatīķis atgriezās Baznīcas vienībā. Vairāk nekā 200 cilvēku izsūdzēja grēkus un saņēma Svēto Eiharistiju. No tiem apmēram 50 līdz šim tikai divas reizes bija izsūdzējuši grēkus. Daudzi pēc 10 vai pat 12 gadu pārtraukuma atkal saņēma grēku nožēlas sakramentu. Kāda dižciltīga luterāne, kuru dzemdību laikā visi jau bija atzinuši par bezcerīgu un pamestu nāvei, ar lielu paļāvību piesauca Vissvētākās Jaunavas Marijas vārdu un palīdzību, lai gan agrāk bija ieradusi Viņu zaimot. Viņa laimīgi dzemdēja bērnu. Pēc tam viņa ar dziļu godbijību noskūpstīja svēto relikvijas, kuras mūsu priesteris bija pakāris viņai kaklā, un arī pati īsā laikā izveseļojās, kaut arī sievietei pēc dzemdībām netika solīta nekāda cerība uz izveseļošanos. Lai gan viņa atzina, ka tūlītējā palīdzība nākusi no Vissvētākās Jaunavas un svētajiem, un to apliecināja arī citu ķeceru klātbūtnē, tomēr viņa palika stūrgalvīgi uzticīga savai ķecerībai. Kāds shizmatīķis pēc daudzām grūtībām tika atvests atpakaļ Baznīcas vienībā.

Tēvs Fēlikss Līdigs. No 1609. gada 1. janvāra līdz gada beigām. Daudzi, īpaši augstmaņi, kuri daudzus gadus nebija gājuši pie grēksūdzes, izsūdzēja grēkus jau, sēžot zirgos. Pirms doties uzbrukumā, visi, nometušies ceļos, pēc dažādiem dievbijības vingrinājumiem un pamudinājumiem saņēma grēku atlaišanu. Kad gandrīz visa armija jau bēga no ienaidnieka trieciena, ieraugot priesteri, kas iznāca viņiem pretī ar paceltām rokām un mudināja palikt nelokāmiem, karavīri apgriezās un turpināja uzbrukumu, līdz ieņēma pilsētu. Daudzi ievainotie dižciltīgie, kuri citādi būtu tikuši samīti ar zirgiem vai gājuši bojā, ar priesteru palīdzību tika izvesti no lielgabalu un šāvieni trokšņa uz drošāku vietu. Visa karaspēka vienība kādu brīdi gulēja krusta veidā uz zemes un, dziļi satriekta par lielgabalu apšaudi, pēc priesteru piemēra lūdza Dievu. Pats priesteris devās uzbrukumā kopā ar karavīriem, sniedzot viņiem lielu mierinājumu un kļūdams par Jēzus Biedrības godu. Viņš rūpējās gan par savējiem, gan par ienaidnieku kritušajiem, savācot viņu ķermeņus vienkopus un nodrošinot tiem apbedīšanu. Viņš savaldīja karaspēku, kas ieņemtajā pilsētā bija sācis postīt un izdarīt dažādus noziegumus, un apturēja slaktiņu. Parūpējās, lai visi ievainotie saņemtu grēksūdzi un Eiharistiju, kā arī visu nepieciešamo – patversmi, pārtiku un ķirurgus. Vairāk nekā pusgadu viņš nepārtraukti kalpoja karaspēkā ar sprediķiem, Misēm, grēksūdzēm un Svēto Komūniju. Īpaši tad, kad karaspēks devās pret ienaidnieku, viņš nometnē ieviesa četrdesmit stundu lūgšanu³⁵, ko karavīri praktizēja ar lielu dievbijību. Kad apmēram četrus

³⁵ Šī Četrdesmit stundu adorācija bija plaši izplatīta katoļu dievbijības forma pēc Tridentas koncila.

jūdžu attālumā no ienaidnieka nocietinājumiem gaidīja izšķirošu kauju, viņš, sēdēdams ratos armijas priekšā, izsūdzēja karavīrus, kas gatavojās kaujai, izraisot visu karavīru apbrīnu. Tie, kuri gaidīja ienaidnieku, izsūdzēja grēkus, nenokāpjot no zirgiem. Pēc vispārējās grēksūdzes viņš mudināja karavīrus vēlreiz nākt pie grēksūdzes. Starp tiem bija divi, kuri jau bija izsūdzējušies, bet tagad nokāpa no zirgiem un vēlreiz izsūdzēja grēkus. Viens Polijas karaļvalsts senators grēksūdzes laikā bija tik dziļi aizkustināts, ka čūska, kas izrāpoja un pārslidēja pār viņa ceļiem, viņu neizkustināja no vietas, lai gan tas viņu ļoti izbiedēja. Viņš uzskatīja to par sliktu zīmi. Priesteris ieteica viņam uzticēt sevi Vissvētākās Jaunavas aizbildniecībai. Viņš to darīja ar pašāvēlību un netika pievilts, jo tajā pašā naktī, kad ienaidnieks iebruka nometnē, viņam trāpīja lode pierē, taču viņš netika ievainots. Citu karavīru priesteris grēksūdzē bija uzticējies Vissvētākās Jaunavas aizsardzībai. To pašu nakti viņš nonāca ienaidnieka gūstā un tika aizvests jau tālu no nometnes, tomēr, piesaucot Vissvētāko Jaunavu, brīnumainā kārtā aizbēga. Ienaidnieka lodes viņam netrāpīja, un viņš izrāvās no sagūstītāju rokām. Arī mežos visi ar lodēm ievainotie un mirstošie saņēma grēku atlaišanu. Šis piemērs tik ļoti iespaidoja vācu luterāņus, ka viņi paši lūdza priesteri uz klausīt viņu ievainoto katoļu radnieku grēksūdzes un aizveda viņu pie ievainotajiem. Arī pa ceļam slimnieki netika atstāti bez palīdzības – viņš ne tikai bieži viņus aprūpēja, bet rūpējās arī par viņu dvēselēm. Kad notika uzbrukums īpaši stipram nocietinājumam un daudzi tika nāvēgi ievainoti, viņš turpat kaujas vietā uz klausīja viņu grēksūdzes. Četri cilvēki, kuri netaisnīgi bija notiesāti uz nāvi, tika atbrīvoti. Kad kāds karavīrs smagas dizentērijas dēļ gulēja ceļmalā un neviens nevēlējās viņu uzņemt ratos, viens no brāļiem viņu uzcēla ratos un aizveda, kļūstot par piemēru pārējiem. Arī kāds ordeņa brālis tajā laikā, kad zviedri ieņēma nometni, domādams, ka būs drošībā kādā teltī, pēkšņi nonāca ienaidnieka jātnieku ielenkumā — viņi aptvēra viņu kopā ar telti, tomēr viņš izglābās pilnīgi neskarts.

Tēvs Andreass Volurans. No 1. janvāra. Kādu noziedznieku bija paredzēts sodīt ar nāvi. Pilsētas maģistrāts nosūtīja kalpu uz kolēģiju, lai paziņotu par to tēvam rektoram un lūgtu, lai ceturtajā rīta stundā ierastos priesteris — tas bija jauns un līdz šim nedzirdēts gadījums — un pavadītu notiesāto uz soda izpildes vietu. Tas arī tika izdarīts, un tas sagādāja lielu mierinājumu pašam noziedzniekam. Sākumā viņš šķita ļoti nobijies, bet vēlāk kļuva tik stiprs garā, ka klātesošie brīnījās par viņa dvēseles stingrību. Kādā ģimenē tika atjaunots miers, paklausība un šķīstība. Deviņi cilvēki tika novērsti no mānīcīgām praksēm. Viena no viņiem pēc grēksūdzes un Komūnijas, saņēmusi svētītu Agnus Dei attēlu un svētītu vīraku, sadedzināja mānīcīgu amuletu,

ko līdz tam bija nēsājusi pie sevis. Viens cilvēks atteicās no augļošanas un tika pamudināts atlīdzināt nodarītos zaudējumus. Viens sešus gadus bija pārtraucis grēksūdzi un Komūniju, jo vēlējās atbēgties savam pretiniekam. Viens pēc daudziem aizrādījumiem, atteicās no nodoma kopā ar bruņotu ļaužu grupu nodarīt pāri pieciem cilvēkiem. Cits atteicās no nodoma nodarīt pāri kādam augstdzimušam kungam. Viens piecus gadus nebija nācis pie grēksūdzes ne cita iemesla dēļ kā tikai tāpēc, ka dzīvoja konkubinātā. Viņš bija nolēmis atstāt šo sievieti, stāties laulībā un atgriezties pie Dieva, taču līdz tam nebija uzdrošinājies nākt pie grēksūdzes. Cits tā paša iemesla dēļ vairākus gadus bija izvairījies no grēksūdzes. Daudzi tika novērsti no laulības pārkāpšanas. Viens vairāk nekā divdesmit gadus nebija pienācīgi izsūdzējis grēkus, jo kaunējās atzīties dažos no tiem. Beidzot viņš izsūdzāja grēkus par visu mūžu. Astoni atkārtoja agrāk nepilnīgi izdarītu grēksūdzi. Vairāk nekā divdesmit cilvēku, kuri agrāk nekad nebija gājuši pie grēksūdzes, to izdarīja. Četri izsūdzēja grēkus par visu muižu. Daži nebija gājuši pie grēksūdzes daudzus gadus, citi — mazāk ilgu laiku. Pie Svētās Komūnijas piegāja daudzi. Viens tika pievērsti no kalvinisma, septiņi — no luterānisma. Kāds cienījams Kurzemes iedzīvotājs pievienojās katoļu Baznīcai. Pēc tam viņš piedzīvoja ļoti smagas vajāšanas, un šķita, ka tās vēl tikai turpināsies. Divi atgriezās no shizmas. Piecus gadus viņi bija palikuši shizmā, būdami tik vienkārši ļaudis, ka nespēja izvērtēt notikušo. Tika kristīts viens bērns. Tika salaulāts viens pāris. Viens pieaudzis anabaptists tika kristīts pēc katehizācijas un grēksūdzes, būdams vismaz pietiekami sagatavots ticības izpratnei un gatavs gandarījuma sakramentam. Kopumā tika uzklausītas piecsimt grēksūdzes. Nometnē tika apmeklēti daudzi kaujās ievainotie karavīri, un tika uzklausītas viņu grēksūdzes. Pārējais notika citur.

1610. gads

Tēvs Ertmans Tolgsdorfs. No 1. janvāra līdz aprīļa beigām. Uzklausītas 780 grēksūdzes. Pie Svētās Komūnijas piegāja 750 cilvēki. Kristīti 15. Salaulāti 9 pāri. Astoni ķeceri atgriezās Baznīcā. Līdz oktobra sākumam. Uzklausītas 338 grēksūdzes, no kurām 257 noslēdzās ar Svēto Komūniju. Kristīti 10. Salaulāti 8 pāri. Kāda sieviete, kurai vairākus gadus visi bērni bija dzimuši miruši, pēc Baznīcas lūgšanām, eksorcismiem, grēksūdzes, Svētās Komūnijas un citiem garīgajiem līdzekļiem dzemdēja dzīvu bērnu. Vēl tika uzklausītas grēksūdzes un izdalīta Svētā Komūnija 75 cilvēkiem. Kristīti 7. Salaulāti 6 pāri.

Tēvs-ministrs Andreass Volurans. No 1. janvāra līdz aprīļa beigām. Uzklautas 130 grēksūdzes. Viens nebija gājis pie grēksūdzes 20 gadus, cits — 10 gadus. Četri agrāk nekad nebija gājuši pie grēksūdzes. Pieci izsūdzēja grēkus par visu mūžu. Viena sieviete pirms desmit gadiem bija izdarījusi nepilnīgu grēksūdzi. Divas citas nekad nebija pienācīgi izsūdzējušās. Kāda sieviete nekad savā mūžā nebija kārtīgi izsūdzējusi grēkus, jo aiz kauna vienmēr noklusēja dažus smagus grēkus. Ziemassvētkos, pieejot pie Svētās Komūnijas, viņai šķita, ka Svētā Hostija viņu smacē. Viņa to uztvēra kā Dieva sodu, ieradās Rīgā un izsūdzēja grēkus par visu savu mūžu. Tā pati sieviete atzinās, ka bija nodarbojusies ar mīlas burvestībām, kā arī ar indēšanu vai kaitniecisku buršanu, ar kuru četrām personām vēlējās nodarīt nāvējošu kaitējumu un kuru kopā ar citu sievieti arī bija īstenojusi. Agrāk viņai gandrīz nemaz nebija vēlēšanās lūgties, taču pamazām viņa kļuva dedzīga lūgšanās un guva virsroku pār savu agrāko dzīvesveidu. Kāda cienījama sieva, ieejot kalvinistu baznīcā, lai noskaidrotu, kas tur notiek, ieraudzīja baltu stabu, kas stiepās no viena loga līdz otram. Izbijusies viņa nekavējoties izgāja ārā. Tomēr šis stabs nevarēja būt saules stars, jo tajā laikā saule mākoņainu debesu dēļ nebija redzama. Arī neviens cits, izņemot šo sievieti, to neredzēja. Vēlāk sarunā viņa, zvērēdama, apgalvoja, ka viss noticis tieši tā, lai gan neviens cits neko nebija pamanījis. Kāds vīrietis tika atrauts no netikles, ar kuru bija pieradis bieži grēkot. Salaulāti divi pāri. Kādam cilvēkam, kuru bieži mocīja kārdinājumi un kurš grasījās pārtraukt lūgšanas, jo domāja, ka tās neko nelīdz, tika dots padoms nevis samazināt lūgšanu skaitu, bet gan tās vairo, ja viņš vēlējās uzvarēt kārdinājumus. Viņš sekoja šim padomam un guva ievērojamus panākumus. Kādu vecāku pāri pārliecināja neatņemt dēlu ievērojamam garīdzniekam, pie kura viņi zēnu jau septiņus gadus bija nodevuši kalpošanai.

No maija sākuma līdz septembra beigām. Divi cilvēki tika atgriezti no luterānisma. Viens izsūdzēja grēkus par visu mūžu, jo agrāk viņa grēksūdze bija bijusi nederīga — kauna dēļ viņš bija noklusējis kādu smagāku grēku. Tika uzklautas 126 grēksūdzes. Trīs izsūdzēja grēkus par visu mūžu. Kāda netikle tika atgriezta pie saprātīgākas dzīves un ievietota drošākā vietā. Kāda laulības pārkāpēja, precēta vīrieša mīļākā, tika atgriezta pie saprātīgākas dzīves. Viņa bija izraisījusi abortu, mēģinājusi ar indi nonāvēt kādu vīrieti un bija apsolījusi savam mīļākajam kļūt par viņa sievu. To viņa arī būtu izdarījusi, ja vien mīļākais būtu sekojis viņai uz to vietu, uz kuru viņa jau bija aizbēgusi, atstājusi savu pirmo vīru, lai gan tas vēl bija dzīvs. Viens cilvēks tika pārliecināts atstāt sievieti, ar kuru viņš mēdza bieži grēkot. Viena persona ar grēksūdzes palīdzību atteicās no laulības pārkāpšanas. Kāda sieviete tika novērsta no kādas mānīcīgas prakses. Viņa

bija atnesusi rakstu uz lapiņas, lai pār šo lapiņu tiktu veikts svēts rituāls. Kāda cita sieviete jau nopietni apsvēra pašnāvību, jo biežās vīra vardarbības dzērumā dēļ cieta smagas mokas. Ar Grēksūdzes sakramenta palīdzību viņa tika pamudināta meklēt labāku veidu, kā pārvarēt šo nelaimi, un vēlāk arī viņas vīrs tika pievests pie grēksūdzes. Kāds cilvēks vēlējās uzzināt, vai viņa slimību ir sūtījis Dievs vai cilvēks, un tādēļ izmantoja zīlnieku pakalpojumus. Pēc tam viņš par to no sirds nožēloja. Kāds, kurš desmit gadus nebija gājis pie grēksūdzes, smagi saslima ceļā. Atgriezies pie Grēksūdzes sakramenta, viņš jau tajā pašā dienā sāka justies labāk un, kā pats stāstīja, pēc Vissvētākā Sakramenta saņemšanas izveseļošanās turpinājās. Kādu katoļu atraitni ķeceris nepamatoti lika ieslodzīt cietumā. Viņa sapnī redzēja sirmgalvi, kurš viņai sacīja: "Ej pie durvīm; tu iziesi pa tām." Kad viņa pie durvīm nonāca, tās nebija atvērtas. Otrajā naktī viņa atkal redzēja to pašu vīru, kurš atkārtoja tos pašus vārdus. Pamodusies viņa ievēroja, ka viens no cietuma uzraugiem nebija kārtīgi aizslēdzis durvis. Kad šķērslis, ar kuru viņa bija turēta ieslēgta, tika novākts, viņa tūlīt izgāja uz vieglāk apsargāto cietuma daļu, kur bija netaisnīgi ieslodzīta jau trīs dienas. Viņai bija jāatstāj savas drēbes un jāpaliek bez tām, līdz tiktu iemaksāta noteiktā naudas summa. Pie viņas pienāca pilnīgi melns vīrs, no kura bija redzamas tikai acis. Nostājies uz viņas kājām, viņš uzlika tām tik lielu smagumu, ka viņa nespēja pat izdarīt krusta zīmi. Taču, tiklīdz tika piesaukts Jēzus vārds, viņa nekavējoties tika no viņa atbrīvota. Trīs cilvēki tika novērsti no iecerētās atriebības, kuru viņi bija nodomājuši īstenot kopā ar citiem; viens no viņiem jau bija pierunājis arī citus pievienoties. Kāda sieviete ar dažādiem līdzekļiem tika pārliecināta atmest naidu pret saviem radniekiem. Tika izlīgti divi laulātie pāri, starp kuriem bija izcēlušās nopietnas nesaskaņas. Kristīts viens cilvēks

Tēvs Ambrozijs Sličnis. No 1. janvāra līdz aprīļa beigām. Ceļā uz Rīgu pie diviem dižciltīgajiem no vienas dzimtas tika uzklautas apmēram divpadsmit grēksūdzes. Tāpat kādā ķeceru apdzīvotā vietā tika kristīts viens cilvēks.

Tēvs Fēlikss Līdigs. No 1. janvāra līdz aprīļa beigām. Ar grēksūdzes palīdzību māte kopā ar meitu tika atbrīvota no inkuba.³⁶ Kad kādas sievietes laulības pārkāpums, kas bija izdarīts ar citas sievietes vīru, kļuva zināms šai sievietei, un viņas vīrs bija dziļi aizvainots, viņa, pārņemta ar lielu naidu, plaši nomelnoja pāridarītāju. Vēlāk abas sievietes tika samierinātas un izsūdzēja grēkus. Divas meitenes, kuras daudzās iepriekšējās grēksūdzēs bija noklusējušas miesīgus grēkus,

³⁶ Agrīno jauno laiku tekstos ļauns gars jeb dēmons, kas naktīs moka cilvēkus, īpaši sievietes.

beidzot ar lielu nožēlu tos izsūdzēja. Divi cilvēki atteicās no augļošanas. Tika izlīgti daudzi, kuri agrāk bija savstarpējā naidā. Kristīti vairāk nekā trīsdesmit cilvēki. Salaulāti apmēram divdesmit pāri. Uzklautas apmēram četri simti grēksūdžu. Un tas viss līdz septembrim.

Tēvs Jānis Stribingijs. No 1. janvāra līdz aprīļa beigām. Tika uzklautas 2345 grēksūdzes. No tām 190 cilvēki iepriekš nekad dzīvē nebija gājuši pie grēksūdzes. Četri atteicās no luteriskās ķecerības. Pie Svētās Komūnijas piegāja 1900 cilvēki. Kristīti 158. Salaulāti 45 pāri. 35 cilvēki atkārtoja iepriekš nepareizi izdarītu grēksūdzi. Kāds cilvēks savu ārkārtīgi smago grēku dēļ vairījās gan no sprediķiem, gan no priesterā. Beidzot Svētajā nedēļā, sprediķa dziļi aizkustināts, viņš piegāja pie priesterā un nolika savas sirdsapziņas nastu. Tika šķirti trīs laulības pārkāpēju pāri. No konkubināta atteicās seši cilvēki. Tika izlīgti divi cilvēki, no kuriem viens bija mēģinājis nogalināt otru. Trīs sievietes, kuras ilgu laiku veselības atgūšanas nolūkā bija izmantojušas dažādas māņticīgas prakses, tika pamudinātas atteikties no šīs māņticības, izsūdzēt grēkus un pieņemt Svēto Komūniju.

No 28. maija līdz 14. Jūnijam. Tika uzklautas 472 grēksūdzes. No tiem 40 cilvēki nekad iepriekš dzīvē nebija gājuši pie grēksūdzes. Divi tika atgriezti no luterāņu ķecerības, viens – no kalvinisma. Pie Svētās Komūnijas piegāja 288 cilvēki. Kristīti 38. Salaulāti 15 pāri. Kāda vācu sieviete, kura četrdesmit četrus gadus ļoti stūrgalvīgi bija palikusi luterāņu ķecerībā, Vasarsvētku svētkos ar visu apkārtējo lielu prieku un gavilēm pieņēma katoļu ticību. Kāds simtgadīgs zemnieks, burvis, ar savām burvestībām bija ārstējis daudzus no slimībām. Viņš vienmēr vairījās no grēksūdzes un no priesterā. Kad beidzot smagi saslima, viņš deva ļoti svinīgu solījumu, ka, tiklīdz radīsies pirmā iespēja, izsūdzēs grēkus priesterim. Viņš izveseļojās, izsūdzēja grēkus un pieņēma Svēto Komūniju par visu klātesošo lielu gandarījumu. Turklāt viņš lūdza, lai priesteris publiski sprediķī aizliegto visiem turpmāk viņu traucēt ar līdzīgām lietām, jo grēksūdzē viņš bija atsacījies no visām velnišķīgajām mākslām un no tām atvadījies. Cits cilvēks Debesbraukšanas dienā, strādādam laukā, tūlīt sajuta pār sevi Dieva sodu. Jo tajā pašā dienā krusa pilnīgi iznīcināja visus viņa augļus un sējumu. Nabadzīgais atzina, ka Dievs viņu taisnīgi sodījis, jo grēksūdzē viņš bija apsollījis Dievam vairs nestrādāt šajā dienā, bet savu solījumu nebija turējis. Divi astoņdesmitgadnieki, kas nekad nebija gājuši pie grēksūdzes, redzēdami iepriekš minēto burvi pieņemam Svēto Komūniju, arī uzdrošinājās darīt to pašu; viņi izsūdzēja grēkus un pieņēma Komūniju. Tāpat vēl kāds līdzīgs deviņdesmitgadīgs burvis publiski atzinās, ka daudziem palīdzējis ar noteiktām vārdu formulām, kurām pašām par sevi nebija nekādas nozīmes, un ar

vidējā pirksta žestu; viņš apgalvoja, ka to visu iemācījies no saviem senčiem. Viņš publiski apsoliņa turpmāk šīs darbības vairs nekad nepraktizēt, pat apsoliņās ziņot par ikvienu, kurš vēl mēģinātu viņu iesaistīt šādās lietās. Pēc tam arī viņš izsūdzēja grēkus un pieņēma Svēto Komūniju.

No jūlija līdz septembrim. Tika uzklausītas 885 grēksūdzes. No tām 209 cilvēki nekad iepriekš dzīvē nebija gājuši pie grēksūdzes. No ķecerības tika atgriezti četri. Pie Svētās Komūnijas piegāja 654 cilvēki. Kristīti 32. Salaulāti 16 pāri. Kāds vācu muižnieks, kurš četrdesmit gadus bija palicis luterāņu ticībā, izsūdzēja grēkus un pieņēma Svēto Komūniju, par ko visi šīs vietas iedzīvotāji ļoti priecājās. Viņa piemēram sekoja vēl kāds vācietis, kurš vairāk nekā piecdesmit gadus bija dziļi iegrimis tajā pašā luteriskajā maldībā. Viņš tika izrauts no tās un izlīgts ar Katoļu Baznīcu, saņemot Grēksūdzes un Eiharistijas sakramentus. Kāds simtgadnieks, kurš visu mūžu bija nodarbojies ar dažādām māņticīgām praksēm, atnācis pie grēksūdzes, atteicās no visām šīm tukšajām māņticībām. Drīz pēc tam viņam sekoja vēl kāds cilvēks, kurš atzina sevi par vainīgu tajos pašos grēkos. Kāds piedzēries cilvēks naktī, dzirdēdams spēcīgus pērkonu dārdus, tika citu mudināts lūgt Dievu. Taču viņš ne tikai neklausīja, bet, izplūzdams zaimos, sacīja: "Lai velna zibens sper, ja vien spēj!" Viņa vārdi tūlīt tika "uzklausīti": zibens iespēra šķūnī, pilnā ar lopbarību, un īsā laikā to kopā ar diviem zirgiem un visu pārējo sadedzināja. Tajā pašā dienā citā vietā, Svētā Jāņa dienā (pēc vecā kalendāra), zibens līdzīgā veidā aizdedzināja cita bezdievīga cilvēka māju un pārvērtā to pelnos kopā ar sešiem liellopiem. Nākamajā dienā pats vainīgais, dziļi satriekts par šo zaudējumu, steidzās pie grēksūdzes un gandarīšanas, lai gan līdz tam bija palicis savā bezdievībā. Kāds cilvēks, strādādams Svētās Marijas Magdalēnas svētkos, jau nākamajā dienā sajuta Dieva sodu. Krusa pilnībā iznīcināja viņa vasaras labību. Cits cilvēks, bēgdams no dēmona, vētras naktī tika izvilkts no siltās gulvietas virs krāsns, kur gulēja, un uzņemts uz ratiem. Kamēr viņš piesauca mūsu Pestītāja Jēzus Vissvētāko Vārdu, dēmons viņu gan atstāja, tomēr ne bez soda. Pirms aiziešanas tas salauza viņam labo roku un labo kāju. Pēc šīs nelaimes viņš rāpus, balstīdamies uz vienas kājas, aizkļuva pie priesteru un grēksūdzē izpirka savus grēkus. Kāda sieviete, kaunēdamās, bija veikusi četrus abortus. Beidzot viņa, it kā meklējama patvērumu pie svētās bikts, bagātīgi raudādama izsūdzēja savus grēkus. Tika izlīgti divi cilvēki, kuri bija smagi aizvainojuši viens otru; abi arī izsūdzēja grēkus un pieņēma Svēto Komūniju. No laulības pārkāpšanas tika novērsti divi pāri. No netiklības dzīves atteicās trīs pāri. Divdesmit divi slimnieki, kuri agrāk nebija izdarījuši grēksūdzi, to izdarīja. Grēksūdzi izdarīja vairāk nekā astoņdesmit ļoti veca gadagājuma cilvēki. No oktobra līdz novembrim. Tika uzklausītas 210

grēksūdzes. No tām 86 cilvēki nekad iepriekš nebija gājuši pie grēksūdzes. Pie Svētās Komūnijas piegāja 90 cilvēki. Kristīti 36, no tiem 18 bija pieaugušie; viens no viņiem bija četrdesmit gadus vecs. Salaulāti seši pāri.

Annāli

1608.gadā Rīgas kolēģijā bija 15 ordeņa locekļi: 8 priesteri, 6 koadjutori, 1 skolotājs, kuram gada beigās pievienojās vēl viens sintakses klases skolotājs. Viens no priesteriem pēc ilgstošas slimības nomira. Pēc viņa nāves ķeceri, tā kā viņš bija atmetis ķecerību, pieņēmis ne vien katoļu ticību, bet arī iestājies ordeņa dzīvē un vēlāk kļuvis par dedzīgu ķeceru pretinieku, izplatīja baumas, ka viņu nogalinājis zibens. Šīs baumas radās tādēļ, ka tajā pašā laikā kāds padotais patiešām gāja bojā, zibens ķerts. Šajā gadā pilsētā, ārpus tās un dažādās misijās, īpaši Livonijā, reizēm arī Žemaitijā, tika sasniegti šādi rezultāti: grēkus izsūdēja 5753 cilvēki. Svēto Komūniju saņēma 4670 cilvēki. Pie grēksūdzes un Komūnijas tika atvesti 627 gadus veci cilvēki. No tiem 592 pirmo reizi dzīvē izdarīja vispārējo grēksūdzi, daļa nebija gājuši pie grēksūdzes 20 gadus, citi – 10 gadus; 64 cilvēki iepriekš bija izdarījuši nederīgas grēksūdzes vai arī daudzus gadus kauna dēļ bija noklusējuši smagus grēkus; mūsu priesteri ar sprediķiem un privātām pamācībām viņus pamudināja uz patiesu gandarīšanu. No kalvinisma un luterisma Baznīcā tika atgriezti 26 cilvēki. Kristīti 332 cilvēki. No tiem 18 pieaugušie, viens bija četrdesmit gadus vecs. Salaulāti 127 pāri. Kāda sieviete, kura visu mūžu bija slēpusi nešķīstus grēkus, Kunga Piedzimšanas svētkos juta, ka nevar norīt konsekrēto hostiju un it kā smok. Brīnuma izbiedēta, viņa metās pie priesteru kājām un atklāja savu sirdsapziņu. Kāds Livonijas muižnieks, četrdesmit gadus vecs, un kāda vācu kundze, četrdesmit četrus gadus veca, abi ļoti stūrgalvīgi luterāņi, pie kuriem pievienojās vēl kāds vācietis, kurš vairāk nekā piecdesmit gadus bija palicis tajā pašā maldīgajā ticībā, ar lielām pūlēm tika mūsu priesteru pamudināti atteikties no ķecerības. Par lielu kaimiņu izbrīnu un prieku viņi tika izlīgti ar Baznīcu un pieņēma Svēto Komūniju. Kāds simtgadīgs vīrs, kurš ar savām burvestībām ārstēja dažādas slimības, labi apzinājās savu vainu, tādēļ vairījās gan no grēksūdzes, gan no mūsu priesteru. Kad smagi saslima, viņš atgriezās pie prāta un ar solījumu apņēmas pie pirmās izdevības izsūdzēt grēkus. Izveseļojies, viņš izsūdzēja grēkus un pieņēma Svēto Komūniju. Viņš ne tikai atteicās no māņticības, bet arī vēlējās, lai par to publiski tiktu paziņots sprediķī visai tautai, brīdinot nevienu nekad nemeklēt velnišķīgu palīdzību un no visas sirds atteikties no visām velna mākslām. Tajā pašā laikā arī viņa biedrs tajā pašā velnišķīgajā mākslā, arī simtgadīgs,

atsacījās no burvestībām un, pēc grēksūdzes un Svētās Komūnijas, tika atdots Dievam. Viņiem bija arī trešais ievērojams burvis, kurš, sekojot viņu piemēram, svētajā grēksūdzē izpirka savus grēkus. Savukārt viņš ar savu piemēru pamudināja arī divus astoņdesmitgadīgus ļaudis, kuri visu mūžu nebija gājuši pie grēksūdzes, pieņemt sakramentus. Bija arī kāds ievērojams deviņdesmitgadīgs vīrs, kurš ar noteiktiem vārdiem, kuriem pašiem par sevi nebija nekādas nozīmes, un ar žestu, izmantojot vidējo pirkstu, bija dziedinājis daudzus slimniekus, apgalvodams, ka šīs prasmes iemācījies no saviem senčiem. Tomēr mūsu priesteris viņu pamudināja uz grēksūdzi. Kad viņš bija izsūdzējis savus grēkus un pieņēmis Svēto Komūniju, viņš visas tautas priekšā, zvērēdams, apsoltāja turpmāk pilnībā atteikties no šīs māņticības, bet sava kunga klātbūtnē panāca, lai arī tas stingri aizliegtu ikvienam izmantot šādus ļaunus paņēmienus. Kāda sieviete bija nodevusies mīlas burvestībām un ar tām bija nolēmusi nāvējoši kaitēt četriem cilvēkiem. Kad mūsu priesteris viņu bija novērsis no šiem ļaunajiem nodomiem un burvestības tika atmestas, viņš pamudināja viņu dedzīgi un dievbijīgi skaitīt lūgšanas, kuras agrāk viņa gandrīz nekad nebija lūgusi. Trīs citas sievietes daudzus gadus ar dažādām māņticīgām praksēm bija maldinājušas daudzus cilvēkus, solot palīdzēt slimību gadījumos. Pēc grēksūdzes un Svētās Komūnijas viņas guva savas dvēseles pestīšanu. Kāda veca sieviete ticēja kādai māņticīgai paražai, kas bija aprakstīta uz papīra, proti, ka šo rakstu vajagot novietot zem altāra drānas, lai pār to tiktu svinēta Svētā Mise. Taču mūsu priesteris viņu atrunāja no šīs iedomas un pārliecināja, ka tā ir tikai tukšs izdomājums. Kāda cita sieviete bija vērsusies pie zīlnieces, lai noskaidrotu, vai viņas slimību izraisījis velns vai kāds ļauns cilvēks, taču ar mūsu priesteru palīdzību viņa saprata, ka tikusi piekrāpta, un atteicās no šīs prakses. Trešā sieviete, kuru ilgstoši bija mocījusi dzērāja vīra cietsirdība, bija nolēmusi atņemt sev dzīvību, taču pēc grēksūdzes atteicās no šī nodoma. Arī viņas vīrs tika pamudināts uz prātīgāku dzīvi. Kāds cilvēks, kurš desmit gadus nebija saņēmis Grēksūdzes un Eiharistijas sakramentu, smagas slimības laikā devās uz Rīgu, izlīga ar Dievu grēksūdzē un Svētajā Komūnijā un vesels atgriezās mājās. Kāda ziņkārīga sieviete iegāja kalvinistu sapulcē, lai aplūkotu viņu dievkalpojumu, taču nespēja tur ilgi uzturēties. Tiklīdz viņa vēlējās aizest, viņai parādījās balta kolonna, kas stiepās no viena loga līdz otram, un izbiedēta viņa aizbēga. Šis notikums risinājās mākoņainā laikā, un neviens cits šo balto kolonnu neredzēja. Kāds cilvēks, smagu un biežu garīgu kārdinājumu nomākts, bija nolēmis atstāt lūgšanas, uzskatīdams tās par veltīgām un bezjēdzīgām. Mūsu priesteris viņu pamācīja un iedrošināja neatlaidīgi turpināt lūgties. Ar lielu garīgu augļu un mierinājuma pieredzi viņš pārvarēja kārdinājumus un palika

uzticīgs lūgšanām. Vecāki bija uz septiņiem gadiem nodevuši savu dēlu kalpošanā ķeceru garīdzniekam, taču pēc mūsu tēvu padoma viņu izglāba no šīm briesmām. Kāda katoļu atraitne, kas parasti sūdzēja grēkus pie mūsu tēviem, nevainīga tika ieslodzīta cietumā pēc kāda ķecera rīcības. Tur viņai, aizmiegot, parādījās briesmīgs melns rēgs. Tas uzkāpa viņai uz kājām un uzlika tik smagu nastu, ka viņa nespēja pakustināt nevienu ķermeņa locekli, pat roku, lai pārkrustītos. Tomēr, piesaucot Jēzus vārdu, viņa tūlīt tika atbrīvota. Pēc tam viņai parādījās cienījams vecs vīrs, kurš sacīja: "Ej uz cietuma vārtiem un izej ārā." Kad viņa atrada vārtus aizslēgtus, tas pats vecais vīrs atkal viņai parādījās un norādīja, lai viņa atver tos ar pirkstu. Viņa tā izdarīja, izgāja no netīrā cietuma un iegāja citā, tīrā telpā, kur gan arī trīs dienas tika nepelnīti turēta ieslodzījumā. Kāds cilvēks ilgu laiku vairījās gan no mūsu priesteru pamudinājumiem uz grēku nožēlu, gan arī no pašas baznīcas. Kādā nakts melnumā ļauns dēmons viņu izvilka no apsildāmās istabas un uzlika ratos. Kad viņš ratos piesauca Jēzus vārdu, dēmons viņu atstāja, taču viņa labā roka un labā kāja bija salauztas. No turienes viņš, rāpodams, nonāca pie priesteru un grēksūdzē atrada palīdzību. Kāds dzērājs, izdzirdējis spēcīgu pārkonu un mudināts pievērsties lūgšanai, pirms tam zaimojoši sacīja: „Lai velnišķais zibens sit, ja grib; lai sit, ja spēj!” Viņš vēl nebija beidzis runāt, kad zibens aizdedzināja šķūni, un tas kopā ar diviem zirgiem un visu mantību pavisam īsā laikā sadega. Nākamajā dienā, Svētā Jāņa Kristītāja svētkos, zibens aizdedzināja kāda bezdievīga cilvēka māju, kurš vairījās no grēksūdzes, un pārvērtā to pelnos. Viņš pats tomēr palika dzīvs. Viņa sieva, notikušo uzskatīdama par Dieva sodu, nākamajā dienā atveda viņu pie mūsu priesteru, kur viņš grēksūdzē izpirka savus grēkus. Kāds cits cilvēks strādāja Kunga Debesbraukšanas svētkos, bet vēl cits – svētās Marijas Magdalēnas svētku dienā, kad darbs bija aizliegts. Jau nākamajā dienā krusa kļuva par dievišķās atmaksas rīku un pilnībā iznīcināja abu cilvēku labību laukos. Pirmais, Dieva soda pamācīts, steidzās pie grēksūdzes un apsoliņa, ka turpmāk svētku dienās nekad vairs nestrādās. Kāda sieviete, kura vairākus gadus pēc kārtas bija piedzīvojusi spontānus abortus, vērsās pēc palīdzības pie mūsu priesteru. Pēc tam, kad pār grūtnieci tika veiktas Baznīcas eksorcisma lūgšanas un aizlūgumi, priesteris viņai ieteica pirms dzemdībām izsūdzēt grēkus un pieņemt Eiharistijas sakramentu. Viņa arī ar dedzīgām lūgšanām uzticēja savu vēl nedzimušo bērnu Kristum, pieņemot Vissvētāko Sakramentu, un laimīgi dzemdēja dzīvu bērnu. Daudz darba tika velītis arī laulības pārkāpējiem, viņu mīļākajiem un tiem, kas uzturēja nesaskaņas. Rezultātā daudzi, atmetuši smagus strīdus un naidu, piedeva apvainojumus, ko viņiem bija nodarījuši pretinieki, un atjaunoja savstarpēju saskaņu. No laulības pārkāpšanas tika novērsti

septiņi cilvēki, bet no ierastas netiklības — astoņi. Viena sieviete, lai izvairītos no negoda, bija četras reizes izraisījusi abortu. Toreiz viņa, beidzot cienīgas gandarīšanas ceļā, izpirka tik smago noziegumu. Kad kādas sievietes laulības pārkāpšana kļuva zināma viņas vīra sievai, un vīrs šā iemesla dēļ bija dziļi aizvainots, laulības pārkāpēja, pārņemta ar lielu naidu, sāka viņu plaši nomelnot. Pēc mūsu tēvu starpniecības abas tika izlīgtas un izsūdzēja grēkus. Pēc grēksūdzes viena atteicās no laulības pārkāpšanas, bet otra — no naida. Cita laulības pārkāpēja kopā ar savu mīļāko bija izraisījusi abortu un sazvērējusies nogalināt savu vīru. Viņi pat bija iecerējuši pārcelties uz citu dzīvesvietu un noslēgt zaimojošu laulību. Tomēr, pateicoties mūsu tēvu darbībai, viņi sāka dzīvot saskaņā ar Dieva gribu; sieviete palika pie sava vīra, un abi dzīvoja mierā. Māte un meita, pateicoties mūsu tēvu kalpojumam un Baznīcas sakramentiem, tika atbrīvotas no inkuba mocībām. Divi Bernardiņu ordeņa mūki — viens priesteris, otrs sholasts — jau vairākus gadus cieta no paralīzes, tā ka vienam roka bija pilnīgi nelietoājama. Viņi tika uzņemti mūsu kolēģijas hospitālī un mēnesi ārstēti ar ārstu palīdzību, taču bez panākumiem, jo slimība nepakļāvās medicīniskai ārstēšanai. Slimie lūdza mūsu tēvus aizlūgt par viņiem un upurēt Svēto Misi viņu nodomā. Kādu nakti viens no viņiem sapnī redzēja karali, kurš sacīja, ka viņš atgūs veselību, un mudināja pasaukt priesteri. Priesterim ierodoties, slimnieks jau bija izvesēlojies, pateicoties svētā Kazimira palīdzībai, kurš viņam bija parādījies. Mēs paši redzējām, ka viņš bez jebkādām grūtībām lietoja iepriekš paralizēto roku. Viņš apliecināja, ka pēc Dieva un svētā Kazimira aizlūguma viņam tikusi sniegta palīdzība.

Divi mūsu priesteri tika aicināti pie Livonijas bīskapa uz Žemaitiju (kur viņš kara briesmu dēļ parasti uzturējās). Viņi gandrīz visus bīskapa galma locekļus noveda pie grēksūdzes un ar saviem padomiem un pamudinājumiem panāca, ka bīskaps atteicās no nodoma doties uz Poliju — tas nozīmētu pilnībā pamest Livoniju, kur viņš kara dēļ nebija uzturējies jau gandrīz desmit gadus. Tā vietā viņš apsolīja palikt Livonijā un, neraugoties uz smagajiem Livonijas Baznīcas apstākļiem, piedalījās provinces sinodē, kas bija sasaukta priesteru kārtības atjaunošanai. Viņš kopā ar šiem pašiem tēviem ieradās Rīgā un ar lielu pateicību novērtēja kolēģijas rektora un pārējo šīs kolēģijas tēvu viesmīlību un uzmanību. Viņš tika uzņemts kolēģijas refektorijā, pēc mūsu audzēkņu priekšnesumiem kolēģijas zālē — dziedājumiem, dažādām valodām veltītiem sveicieniem, dzejoļiem un runām — izteica atzinību un vairākkārt sacīja, ka centīsies būt tāds cilvēks, kādu mūsu audzēkņi viņu bija attēlojuši savos pantos. Tajā pašā laikā viņš mūsu baznīcā piešķīra Iestiprināšanas sakramentu vāciešiem, poļiem, lotaviem, lietuviešiem, igauņiem, kā arī diviem

mūsu ordeņa brāļiem. Pie viņa uzturējās arī svētā Augustīna ordeņa mūks, kurš bija ieradies no Vācijas. No Žemaitijas viņš devās pie mums uz Rīgu. Viņš mēnesi baudīja mūsu kolēģijas viesmīlību un uzturu, kā arī piedalījās garīgajos vingrinājumos. Šo vingrinājumu ietekmē vēl divi priesteri, no kuriem viens bija mūsu ģimnāzijas audzēknis, uzņēmās kalpot kādā pilnīgi pamestā draudzē, lai gan viņiem bija iespēja izvēlēties daudz izdevīgākus amatus. Viņi mūsu baznīcā svinēja savu pirmo svinīgo Misi un pēc tam kolēģijā kopā ar ordeņa tēviem ieturēja svētku maltīti. Oktobrī pēc piecu gadu pārtraukuma, ko bija izraisījis karš, tika atjaunotas mācības. Mācību gada atklāšana notika ar skaistu dialoga uzvedumu, ko skatītāji uzņēma ar lielām ovācijām, un atkal tika atjaunota ierastā balvu pasniegšanas ceremonija.

Mēs nevaram nepamatināt arī notikumu, kas norisinājās pašas gada beigās, un priesteri Francisku Brandoniju, kurš pēc astoņus gadus ilgas neārstējamas hemoroīdu slimības nomira. Mēnesi pirms savas nāves viņš veselības dēļ bija izgājis pastaigā pie katedrāles baznīcas (kas tagad jau atradās ķeceru rokās), kur uzdūrās jaunam protestantu mācītājam, kurš, lepības pārņemts, dēvēja sevi par "Svēto Rakstu Hēraklu". Viņš tik neveiksmīgi sapinās pats savos argumentos, ka būtu aizgājis pilnīgi apkaunots, ja vien tēva slimība un saniknotā pūļa drūzmēšanās nebūtu piespiedusi pārtraukt sarunu. Tomēr šis pats "Rakstu Hērakls" nepārstāja katru otro piektdienu (dienā, kad viņš no kanceles sludināja zaimus) kūdīt ļaudis pret mums. Arī citi tā paša kaluma sludinātāji arvien centās uzkurināt tautu, tomēr arvien vairāk nekā agrāk izjuta pilsētnieku naidu, īpaši pēc tam, kad bija miris viens no mūsu tēviem, ar kuru kāds draudzes mācītājs bija iesaistījies rakstiskā polemikā. Kad šī rokrakstā saglabātā polemika tika nodota vairākiem ievērojamiem cilvēkiem, pakāpeniski atklājās šī mācītāja nezināšana. Mūsu kolēģijas galvenajā baznīcā svētdienās biežāk tika rīkota dienas adorācija Vissvētākā Sakramenta priekšā, lūdzot par visaugstākā valdnieka panākumiem Smoļenskas ieņemšanā un visas Maskavijas pakļaušanā. Svētdienu pēcpusdienās Svētās Marijas Magdalēnas baznīcā latviešu valodā sāka skaidrot katehismu. Tika atrisināts arī jau vairāk nekā divus gadus ieildzis strīds par lašu zveju Daugavā mūsu īpašumā. Pils burggrāfs kopā ar vienu no rātskungiem, vairākiem senatoriem, tautas tribūnu un pilsētas sindiku ieradās strīdīgajā vietā. Mūsu kolēģijas biedrs un prokurators, kā arī godājamais rektors izklāstīja mūsu prasību, un šajā gadā tika pieņemts lēmums, kas izbeidza strīdu arī turpmākajiem gadiem. Kāds poļu karavīrs Rīgā atradās cietumā par netīšu slepkavību un gaidīja nāvessodu. Pēc Senāta atļaujas pie viņa tika pielaisti divi mūsu priesteri (jo ķeceriem viņi šādu kalpojumu atļāva tikai reti). Uzklaušījuši viņa grēksūdzi, viņi atstāja viņu, un viņš,

gatavodamies nākamajā dienā mirt, visu nakti pavadīja dedzīgās lūgšanās. No rīta viņi apsolīja atgriezties pie viņa ar Viaticum³⁷. Kad notiesātais saprata, ka viņam piesprieda nāve, sākumā viņš ļoti satraucās, bet pēc tam pievērsās lūgšanai. Piecēlies viņš ar kāju daudzīja grīdu un pamanīja, ka zem tās izņemtās grīdas dēļi nav cieši nostiprināti. Viņš sāka tos izlauzt, izveidoja atveri, ielēca pagrabā un, dzirdot no plauktiem krītošo trauku troksni, ļoti baidījās, ka tiks atklāts. Taču, kad viss atkal kļuva kluss, viņš atguva drosmi un no jauna dedzīgi lūdza. Pēc tam viņš piecēlās un sāka lauzt mūri ielas pusē. Ķieģeļi viegli padevās, un ar nelielu piepūli izveidotā atvere kļuva pietiekami liela. Neviena nepamanīts viņš izlīda no šīs alas, izgāja pa ielām, izlikdamies par piedzērušos, brīnumainā kārtā izkļuva cauri pilsētas nocietinājumiem, pārvarēja vaļņus un nākamajā dienā ap pusdienlaiku pa dažādiem apkārtceļiem sasniedza Dinamundi, kas atradās divu jūdžu attālumā. Tur, kā vēlāk stāstīja cietokšņa komandants, viņš apliecināja, ka ticis brīnumainā kārtā izglābts, pateicoties mūsu priesteru lūgšanām. Īpaši ievērības cienīgs ir arī šāds gadījums. Kāds cienījams vīrs bija smagi nolādējis savu sievu, būdams uz viņu ļoti dusmīgs. Pēc tam viņu regulāri mocīja it kā dēmoniska apsēstība. Viņš meklēja mūsu priesteru palīdzību — gan viņu lūgšanas, gan padomus. Netika atrasts labāks līdzeklis kā abu sirdsapziņu attīrīšana grēksūdzē un spēka smelšanās no Debesu Maizes cīņai pret vislaunāko ienaidnieku. Tikko šis līdzeklis tika izmantots, ļaunais gars, nespēdams paciest viņu savstarpējo izlīgumu un atjaunoto mīlestību, atstāja viņu māju. Vīrs atbrīvojās no smagajām rūpēm, bet sieva tika izdziedināta no slimības.

1611. gads

Tēvs **Ertmans Tolgsdorfs**. No 1. janvāra līdz Ciešanu svētdienai. Grēkus izsūdzēja un Svēto Komūniju saņēma 340 cilvēki. Kristīti 13. Salaulāti 10 pāri. No Ciešanu svētdienas līdz 1. maijam. Grēkus izsūdzēja 459. Svēto Komūniju saņēma 432. Kristīti 15. No ķecerības atgriezās 4. Salaulāti 2 pāri. No 1. maija līdz Trīsvienības svētkiem. Grēkus izsūdzēja un Svēto Komūniju saņēma 90 cilvēki. No ķecerības atgriezās 5. Kristīti 13. No Trīsvienības svētkiem līdz jūnija vidum. Grēksūdzi izdarīja 190. Svēto Komūniju saņēma 170. Kristīti 6. Salaulāti 4 pāri. Līdz oktobra sākumam. Grēkus izsūdzēja un Svēto Komūniju saņēma 140 cilvēki. Kristīti 15. Salaulāti 12 pāri.

³⁷ — Sv. Sakraments, ko piešķir mirstošajiem

Tēvs Jānis Stribingijs. No Kunga Piedzimšanas svētkiem līdz Gavēnim. Tika uzklausītas 764 grēksūdzes, no kurām 52 cilvēki nekad iepriekš dzīvē nebija sūdzējuši grēkus. No luterāņu ticības uz katoļu ticību atgriezās 17 cilvēki. Pie Svētās Komūnijas piegāja 627. Kristīti tika 68. Salaulāti 30 pāri. Kāds cilvēks, paspiežot priesterim roku, apsoliņa Lieldienās pieņemt Svēto Komūniju (līdz tam pēc grēksūdzes bija atlikušas piecas dienas), taču rijības un pārmērīgas ēšanas dēļ šo solījumu neizpildīja. Tomēr tas nepalika bez Dieva soda. Drīz viņš saslima ar smagu kāju slimību un tajā deviņus mēnešus izcieta Dieva taisnības uzlikto sodu. Dzirdējis, ka priesteris atrodas tuvumā, viņš pazemīgi lūdza, lai tas atnestu viņam Viaticum un tas arī tika izdarīts. Kāds cits, dziļi iegrimis luterānismā, pēc ilgstošiem priesteram pamudinājumiem beidzot, kaut arī ļoti negribīgi, izsūdzēja grēkus katoļu kārtībā. Ceturtajā dienā pēc Kristus Miesas pieņemšanas viņš aizgāja mūžībā un visi bija vienprātīgi par viņa labo kristīgo nāvi. Kādu citu piecus gadus ilga slimība bija piesaistījusi gultai. Jau iepriekšējā gadā viņš tika mudināts nākt pie grēksūdzes, taču atteicās, aizbildinoties ar savu slimību. Tikmēr viņš izmēģināja visdažādākās ārstēšanās metodes, taču velti; vēl vairāk — meklēja palīdzību pie burvjiem, tomēr arī tie neko nespēja palīdzēt. Trešajā un ceturtajā gadā viņš atkal tika aicināts uz grēksūdzi, taču bez panākumiem. Beidzot, kad arī citi viņu mudināja uz grēksūdzi un Svēto Komūniju, viņš atbildēja: "Ko man dos grēksūdze? Kas gan tur var būt — Kristus Miesa un Asinis?" Divas nedēļas pēc šiem vārdiem viņš sāka vemt asinis tik lielā daudzumā, ka visi brīnījās. Pēc vairākiem mēnešiem viņš atkal satika to pašu priesteri, kurš viņu mudināja izsūdzēt grēkus. Viņš atbildēja: "Kādi gan ir mani grēki, kas būtu tik lieli, lai es tos izsūdzētu? Man nav neviena grēka." Tiklīdz viņš bija beidzis runāt, priesteram klātbūtnē viņš trešo reizi izvēma vairāk nekā piecus kantaros asiņu. Beidzot priesteris viņam paskaidroja, ka tas notiek tādēļ, ka viņš bija zaimojis Vissvētāko Sakramentu. Tad slimnieks nāca pie prāta, uzlika roku uz krūtīm, ar dziļu nožēlu izsūdzēja grēkus un nākamajā dienā saņēma Svēto Komūniju. Taču priesteris tikko bija aizgājis, kad viņš atdeva savu dvēseli Dievam. Tiklīdz priesteris bija aizgājis, viņš atdeva savu dvēseli Dievam.

Tēvs Feliks Līdigs. Uzklāstas 70 grēksūdzes. Kristīti 30 cilvēki. Kāda meitene ar eksorcisma palīdzību tika atbrīvota no biedējošām parādībām, kas viņu dienu un nakti vilka uz mežu un mocīja. Tika izlīgti seši vai septiņi savstarpēji naidīgi pāri. Trīs cilvēki izdarīja pilnīgu grēksūdzi, atzīstot arī citās grēksūdzēs noklusētos īpaši smagos un sevišķi sodomiskos grēkus.

Tēvs Jānis Stribingijs. No Gavēņa sākuma līdz aprīļa beigām. Lieldienu laikā grēkus izsūdzēja 840 cilvēki. No tiem 30 nekad iepriekš nebija sūdzējuši grēkus. No luterāņu ķecerības

atgriezās viena vācu sieviete, kura gandrīz piecdesmit gadus bija ticējusi Luterā mācībai un atgriezās katoļu ticībā. Cits bija dzimis katoļu ticībā, taču ķeceru viltīgās pierunāšanas dēļ no tās bija novērsies; smagas slimības laikā viņš ar daudzām asarām atgriezās katoļu ticībā. No vienkāršās tautas atgriezās pieci cilvēki. Viens šizmatīķis atkal tika apvienots ar patieso Baznīcas galvu. Svēto Komūniju saņēma 804 cilvēki. Četri agrāk bija nepienācīgi izsūdzējuši grēkus. Salaulāti seši pāri. Kristīti 26 cilvēki. Ar Baznīcu izlīgti divi citādi domājošie. No maija līdz 4. jūnijam. Vasarsvētkos grēkus izsūdzēja 852 cilvēki. No tiem 76 nekad iepriekš nebija sūdzējuši grēkus. No luterāņu ķecerības tika atgriezti 45 cilvēki. Viņu vidū bija dižciltīga sieviete ar visu savu ģimeni, kādas pils komandants, kā arī dižciltīgais ar sievu un visu ģimeni. Ceturtā bija cienījama sieviete, kura apmēram četrdesmit gadus bija ļoti dedzīgi aizstāvējusi Luterā mācību. Vasarsvētkos viņa izsūdzēja grēkus un pieņēma Svēto Komūniju, visiem par lielu prieku. Pēc grēksūdzes viņa, pateikdamās Dievam, atveda pie grēksūdzes visus savus padotos. Svēto Komūniju saņēma 830 cilvēki. Kristīti 73 bērni, starp tiem viena trīs gadus veca meitenīte. Salaulāti deviņi pāri. Ar Baznīcu izlīgti četri citādi domājošie pāri. Pieci bija atkrituši atpakaļ ķecerībā. Septiņi agrāk bija nepienācīgi izsūdzējuši grēkus. Viens no viņiem bija ap sešdesmit gadus vecs vīrs, kurš divdesmit četrus gadus bija gājis pie grēksūdzes un pieņēmis Svēto Komūniju ne vairāk kā divas reizes gadā. Pirms sešiem vai septiņiem gadiem, saņemot no priesterā Kristus Miesu uz mēles, viņš sajuta, ka Dievs soda viņa mēli. Kad priesteris lika viņam uz mēles Kristus Miesu, viņš sajuta dedzinošas sāpes mēlē. Meklējot šo sāpju cēloni, viņš saprata, ka tās radušās Vissvētākā Sakramenta necienīgas pieņemšanas dēļ.

Tēvs Andreass Bručmans. Janvārī. Divi konkubinātā dzīvojoši pāri tika šķirti, un pēc grēksūdzes un Svētās Komūnijas saņemšanas izlīga ar Dievu. Kāds dižciltīgais, kurš pēc izdarītas slepkavības bija bēguļojis, meklēja savu pestīšanu. Lai gan visa pilsēta bija devusies viņu meklēt un daudzi viņu redzēja, tomēr neviens viņu nesagūstīja — vai nu izbailēs, vai arī, Dieva sprieduma aizkustināti, ļāva viņam aiziet. Viņš pats šo laimīgo izglābšanos skaidroja ar sirdsapziņas pārmetumiem, kurus tobrīd izjuta, un ar solījumu izsūdzēt grēkus. Vēlāk viņš ieradās pie mūsu tēviem un pēc viņu pamudinājuma pilnīgi attīrīja savu sirdsapziņu visa mūža grēksūdzē, kā arī publiski gandarīja par nodarīto. Arī kāds cits karavīrs pēc diviem gadiem atkārtoja grēksūdzi dažādu sirdsapziņas apsvērumu dēļ.

Februārī. Tika uzklauskātas 5 grēksūdzes.

Martā. Tika uzklausītas 30 cilvēku grēksūdzes, no kurām sešas bija cilvēkiem, kas daudzus gadus nebija sūdzējuši grēkus. Tikpat daudzos gadījumos bija jāveic restitūcija.³⁸

Aprīlī. Grēkus izsūdzēja un Svēto Komūniju saņēma 33 cilvēki. Viens no viņiem atteicās no savas ķecerības. Restitūcija bija jāveic piecos gadījumos.

Maijā. Kāda pilsētnieka namā publiski tika kristīts bērns, kas nebija ierasta prakse. Šis notikums ļoti sanikvoja gan ķecerus un viņu mācītājus, gan arī pilsētniekus. Tomēr katoļi guva virsroku, īpaši nosodot viņu mantkārību. Grēkus izsūdzēja 12 cilvēki, no kuriem diviem pēc daudzu gadu pārtraukuma bija jāveic arī restitūcija.

Jūnijā. Tika uzklausīta grēksūdze kādam pamestam karavīram, kurš karagājienos, šķiet, bija saglabāts dzīvs ar īpašu Dieva gādību, jo bija izglābies no desmitiem kauju. Tomēr tūlīt pēc grēksūdzes, vēl pirms viņam tika atnests Vissvētākais Sakraments, viņš nomira. Kolēģija daļēji no saviem līdzekļiem, daļēji ar dievbijīgu cilvēku ziedojumiem parūpējās par viņa apbedīšanu.

Jūlijā. Viens no kanoniķiem piedalījās garīgajos vingrinājumos. Arī kāds cits garīdznieks, gatavodamies saņemt augstāko ordināciju, pirms trīs dienu rekolekcijām grēksūdzē attīrīja savu sirdsapziņu no astoņu gadu grēkiem. Tika uzklausītas vēl astoņu cilvēku grēksūdzes.

Augustā. Tika uzklausītas sešu cilvēku grēksūdzes. Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētkos publiski tika uzvests dialogs³⁹, vienlaikus pasniedzot balvas. Pasākumā piedalījās Livonijas bīskaps, dižciltīgie un daudzi citi viesi. To noskatījās arī ne mazums rīdzinieku. Lai gan mācītāji veltīgi protestēja un apgalvoja, ka šis pasākums rada apgrēcību, tautā valdīja uzskats, ka daudz lielāks apgrēcības iemesls ir tas, ka mācītāji, iespējams, naudas uzpirkti, bija atļāvuši publiski un svinīgi apbedīt cilvēku, kurš bija pārgrieza sev rīkli, turklāt paši šajās bēres piedalījās.

Tēvs-ministrs Andreass Volurans. No janvāra līdz augustam ieskaitot. Grēkus izsūdzēja 381 cilvēks. No tiem vairāki atteicās no netiklības; 6 pārtrauca konkubinātu; vairāk nekā 16 atteicās no laulības pārkāpšanas. Trīs prostitūtas tika ievietotas patversmē. No luterānisma tika atgriezti 3 cilvēki, no kuriem viens tajā bija dzīvojis jau 40 gadus; no shizmas – 17, no kalvinisma – 19. Divi cilvēki, kuri nezināja, kādai ticībai pieder, un nekad mūžā nebija gājuši pie grēksūdzes, pirmo reizi dzīvē izsūdzēja grēkus. Viņiem pievienojās vēl viens, kurš agrāk gan bija sūdzējis grēkus, taču tagad izsūdzēja grēkus par visu mūžu. Divi atkārtoja nederīgas grēksūdzes. Viens

³⁸ Atlīdzinājums par nodarīto netaisnību.

³⁹ Skolas teātra izrāde

cilvēks nebija gājis pie grēksūdzes divpadsmit gadus. Pie Svētās Komūnijas piegāja 128 cilvēki. Kristīti 13. Salaulāti 13 pāri. Kāds cilvēks tika pārliecināts atnest dusmas un izlīgt ar savu pretinieku. Cits tika atturēts no iebrukuma svešā mājā un cilvēka nogalināšanas, ko viņš bija iecerējis jau veselu gadu. Vēl kāds tika atturēts no līdzīga nodoma nogalināt cilvēku, bet cits – no atreibības savam pretiniekam. Kāds, uzskatīdams, ka tiesa viņam liegusi taisnīgumu, gribēja, karaspēkam šķērsojot šo zemi, pats sev panākt taisnību. Viņš tika atrunāts no šī nodoma, piedāvājot citus risinājumus. Kāds tika pārliecināts atrunāt precētu sievieti no sava vīra nogalināšanas, lai gan iepriekš pats bija devis viņai šādu padomu. Turklāt tieši šī slepkavība bija iecerēta, lai abi vēlāk varētu noslēgt laulību. Tomēr pēc ilgāka laika, kad laulība jau bija noslēgta, kļuva zināms, ka starp viņiem pastāv asinsradniecība. Tādēļ viņš tika pārliecināts personīgi ierasties pie bīskapa vai apustuliskā nuncijs vietnieka, kurš tajā laikā uzturējās šajā apvidū. Kādam jauneklim bija ieradums pārkāpt gavēni. Gavēņa laikā, jādams pāri aizsalušam dīķim, viņš kopā ar zirgu ielūza ledū. Pats gan izglābās, bet zirgs noslīka. Sapratis, ka šis notikums ir Dieva sods par gavēņa pārkāpšanu, viņš apsoltāja turpmāk stingri ievērot piektdienas gavēni, ja vien nopietna nepieciešamība neprasis citādi. Kādu jaunekli mudināja izsūdzēt grēkus, ko viņš ilgu laiku nebija darījis. Sākumā viņš atteicās dažu iemeslu dēļ, tomēr vēlāk, atkārtoti pamudināts, viņš to izdarīja. Vēlāk, dienējot Maskavijā, viņš bija pārliecināts, ka burvestību dēļ saslimis tik smagi, ka viss viņa ķermenis gandrīz sairst. Pret šo nelaimi viņš izdomāja šādu līdzekli: deva solījumu doties svētceļojumā pie Čenstohovas Dievmātes. Jau trešajā dienā pēc šī solījuma viņš sāka justies tik labi, ka drīz varēja uzkāpt zirgā un ar šķēpu doties pret ienaidnieku. Tāpēc viņš tika mudināts pēc iespējas ātrāk izpildīt savu solījumu. Tas pats cilvēks kādu vakaru, sēžot pie svecītes, iedomājās redzam it kā zēnu, kas nāk ārā no vietas starp krāsni un tukšu sienu kopā ar dūmiem. Viņš ļoti nobijās. Toreiz viņš vērsās pie lūgšanas, taču, kā viņam šķita, bez panākumiem. Nākamajā vakarā viņš domāja, ka šis rēgs met viņam akmeņus, tāpēc izšāva pret to no arkebūzas. Otrajā šāvienā arkebūza pārsprāga tā, ka tās daļas aizskāra viņa ķermeni, pakļaujot viņu ļoti lielām dzīvības briesmām. Abi šie notikumi viņu ievērojami pamudināja pēc iespējas ātrāk doties pie grēksūdzes, uz kuru priesteris viņu jau iepriekš bija aicinājis, un viņš to arī izdarīja. Kāda sieviete ar grēksūdzes palīdzību atteicās no zīlnieku un burvju izmantošanas. Viņai bija ierasts vērsties pie zīlnieka un zīlnieces, lai noskaidrotu, kurš izdarījis zādzību, kā arī lai uzzinātu, vai parādnieks atdos parādu. Pareģošana notika, aplūkojot krūzi ar alu un īpašā veidā izlejot tajā graudus. Attiecībā uz burvestībām viņa tika viegli pārliecināta turpmāk izmantot tikai Baznīcas atļautos līdzekļus. Gada

laikā gan Rīgā, gan ārpus tās tika uzklautas apmēram četrdesmit grēksūdzes, starp kurām bija trīs cilvēki, kas daudzus gadus bija atstājuši grēksūdzi novārtā, kā arī vairāku priesteru un ordinētu garīdznieku grēksūdzes. Kāda dižciltīga katoļu sieviete smagas slimības laikā, kad ārsti vairs nespēja palīdzēt, ar dziļu pašāvību uzticēja sevi svētajam Boromejam un apsoltāja pieņemt viņa attēlu no mūsu priesterā. Kad viņa šo attēlu bija saņēmusi, viņa atveseļojās un drīz vien pilnībā atguva iepriekšējo veselību.

Tēvs Jānis Stribingis. No jūlija līdz novembrim. Tika uzklautas 673 grēksūdzes. No tiem 177 pie grēksūdzes nāca pirmo reizi mūžā. No luterānisma uz Baznīcu tika atgriezti 19 cilvēki. Svēto Komūniju pieņēma 413. Kristīti 145. Laulāti 31 pāris. Trīs cilvēki, kas bija atkrituši ķecerībā, tika atkal pieņemti Baznīcā. Divi izlaboja agrāk slikti izdarītu grēksūdzi. Ar Baznīcu tika izlīgti četri šķeltnieku pāri.

Tēvs-ministrs Andreass Volurans. No septembra līdz novembra vidum. Tika uzklautas 93 grēksūdzes. No tiem divi nekad agrāk nebija gājuši pie grēksūdzes, bet trīs izsūdzēja visas savas dzīves grēkus. Kāda sieviete tika atbrīvota no dziļa naida un panāca to, ka persona, pret kuru viņa izjuta naidu, turpmāk varēja mierīgi dzīvot savā namā. Kādai smagi slimai sievietei sapnī šķita, ka viņa redz trīs ļoti cienījamās matronas. Viņa ar lielu prieku dzirdēja viņas sakām: "Tu no šīs slimības nemirsi." Pamodusies viņa sajuta šo vārdu iedarbību savā ķermenī un drīz pēc tam sāka justies labāk. Lai pienācīgi pateiktos par tik lielu žēlastību un apliecinātu savu pateicību, viņa deva svinīgu solījumu, ka, tiklīdz būs pietiekami atguvusi spēkus un pirmoreiz atkal ieies baznīcā, pēc dvēseles šķīstīšanas svētajā grēksūdzē pieies pie Kunga galda. To viņa arī izdarīja. Šī pati sieviete uzklautāja arī mūsu padomu izņemt savu meitu no ķeceru skolas, kuru tā jau apmeklēja, lai mācītu viņai kristīgo mācību un lasīšanu.

Tēvs Jānis Stribingis. No Kunga Piedzimšanas svētkiem līdz marta sākumam. Tika uzklautas 523 grēksūdzes. No tām 57 bija cilvēku, kuri iepriekš nekad nebija gājuši pie grēksūdzes. No luterāņu ķecerības Baznīcā tika atgriezti 23 cilvēki. Viens izlaboja pirms 50 gadiem nederīgi izdarītu grēksūdzi, otrs – pirms 5 gadiem, trešais – pirms 10 gadiem. Viens cilvēks, kas bija atkal atgriezies ķecerībā, tika atkal pieņemts Baznīcā. Svēto Komūniju pieņēma 374 cilvēki. Tika kristīti 72, laulāti 24 pāri. Kāda sieviete tika pārliecināta atteikties no mānītīgām darbībām, kuras viņa apmēram desmit gadus bija izmantojusi attiecībā uz lopiem un cilvēkiem, un apsoltāja tās labprāt turpmāk vairs nepraktizēt. Kāda cita, ap sešdesmit gadus veca luterāne, domādama, ka drīz mirs, saprata, ka mūsu priesteri drīz dosies prom. Tā kā nebija neviena, ko

nosūtīt viņiem pakaļ, viņa pati rāpus uz rokām un ceļiem aizkļuva līdz durvīm un, cik vien spēja, sauca priesterus. Viņi atgriezās, uzklausīja viņas grēksūdzi, un viņa, daudz asaru lejojot un nometusies ceļos, ar sāpēm atzinās, ka tik ilgu laiku bija klausījusi ķeceru mācībai. Šī bija vienkārša lotavu sieviete. No Gavēņa pirmās svētdienas līdz Baltajai svētdienai. Tika uzklausītas 1714 grēksūdzes. Svēto Komūniju pieņēma 1404 cilvēki. Pirmo reizi mūžā pie grēksūdzes nāca 63 vecāka gadagājuma cilvēki un 22 jaunieši. No luterānisma tika atgriezti 9 cilvēki. Divi izlaboja agrāk nederīgi izdarītu grēksūdzi. Kristīti 39, laulāti 6 pāri, ar Baznīcu izlīgti 4 shizmatiki. Kāda laulības pārkāpēja, kas apmēram piecpadsmit gadus bija dzīvojusi netiklībā ar vairākiem vīriešiem un grēksūdzē bija noklusējusi, ka kopā ar citiem bija sazvērējusies nogalināt savu vīru, lai gan pārējie līdzdalībnieki no šāda nozieguma atteicās, pati vairākas reizes bija devusi vīram dzērienus ar piejauktu indi. Tomēr Dievs brīnumainā kārtā viņu pasargāja. Beidzot viņa vērsās pie svētās grēksūdzes un patiesi, ar dziļām sirds sāpēm, izsūdzēja visu, ko daudzus gadus bija slēpusi savā sirdī, apsolīdama vienu gadu reizi nedēļā pātagot savu miesu. Kāds luterānis, ļaunprātības un nicinājuma pret katoļu ticību dēļ vedot govi uz baznīcu, piesēja tās asti pie baznīcas zvana virves, lai tādējādi kaitinātu priesteri un izraisītu smieklus. Taču šim darbam sekoja īpašs Dieva sods. Trešajā dienā, dzeršanas laikā sastrīdoties ar saviem biedriem un izaicinot vienu no viņiem uz divkauju, pretinieks ar pirmo sitienu nocirta viņam labo roku — to pašu, kas bija izdarījusi šo bezdievīgo un grēcīgo darbu. Viņš tūlīt sabruka zemē un trešajā dienā savu nelaimīgo dvēseli aizsūtīja ellē.

1612. gads

Tēvs Ertmans Tolgsdorfs. No 1. janvāra līdz maija beigām. Uzklautas 519 grēksūdzes. Svēto Komūniju pieņēma 516 cilvēki. 12 cilvēki atkātoja agrāk nederīgi izdarītu grēksūdzi. Baznīcā atgriezās 15 cilvēki. Kristīti 40, laulāti 20 pāri. Ar Baznīcas lūgšanām, eksorcismiem un sakramentiem no burvestībām tika atbrīvoti 19 cilvēki, no krītamās kaites — 3, no dažādām slimībām — 10. Līdz 1. Augustam. Grēksūdzi un Svēto Komūniju pieņēma 290 cilvēki. Kristīti 20. Laulāti 10 pāri. Līdz oktobra beigām. Grēkus izsūdzēja un Svēto Komūniju pieņēma 69 cilvēki. Kristīti 19. Laulāti 9 pāri.

Tēvs Andreass Bručmans. No 1612. gada janvāra līdz maijam. No luterānisma atgriezās 3 cilvēki. No anabaptistiem — viena sieviete, kura ar pacietību bija panesusi arī sodu par savu vieglprātību un maldi. Tiklīdz viņa pievienojās katoļiem, viņu piemeklēja slimība, kurā viņa ar

ļoti stiprām iekšējām sāpēm vēma asinis. Viņa pati sacīja, ka Dievs tā soda viņu par agrākajiem anabaptistu zaimiem. Pēc ilgas grēku nožēlas un solījumiem viņa izlīga ar Dievu un dievbijīgi nomira. Kristīti 2 cilvēki. Grēkus izsūdzēja un Svēto Komūniju pieņēma 70 cilvēki, no kuriem 12 izsūdzēja grēkus par daudzajiem gadiem. Piecpadsmit grēksūdzes bija saistītas ar restitūciju. Izlīgti 3 pāri. Viens cilvēks ar eksorcismu palīdzību tika atbrīvots no burvestību ietekmes, kuru dēļ dēmons naktīs viņu smacēja un mocīja.

P. Ministrs Andreass Volurans. Uzklaušītas 327 grēksūdzes. No tām 9 cilvēki pie grēksūdzes nāca pirmo reizi mūžā. 8 izsūdzēja visas savas dzīves grēkus. Viens to darīja tādēļ, ka iepriekš bija veicis nederīgu grēksūdzi. No luterānisma tika atgriezti 4 cilvēki, no kalvinisma – 1, no shizmas – 1. No netiklības tika atrauti 25 cilvēki, no laulības pārkāpšanas – 9, no konkubināta – 3; no tiem 2 pilnībā nostājās uz pareiza dzīves ceļa. Kāds apmēram piecdesmit gadus vecs cilvēks pirmo reizi mūžā izsūdzēja visas savas dzīves grēkus. Kāds cits, kurš vairākkārt bija grēkojis ar dzīvniekiem, šā grēka dēļ nonāca tik lielās dvēseles mokās, ka zaudēja pusi veselības. Viņu pārņēma tik lielas bailes, ka tās kavēja viņu ar svētās grēksūdzes palīdzību atbrīvoties no šī smagā grēka važām. Tas turpinājās ilgu laiku. Beidzot viņš nejauši sastapa vienu no mūsu priesteriem un, piegājis pie viņa, ar lielām bailēm un drebēšanu atklāja visu savu sirdsapziņu grēksūdzē. Atbrīvojies no šīm bailēm, viņš atguva arī dvēseles mieru. Kādu citu cilvēku dažādos veidos mudināja doties pie grēksūdzes, taču viņš gandrīz vienmēr atrada aizbildinājumus. Tajā pašā dienā, kad viņš bija atstājis bez ievērības šo pēdējo iespēju, viņš izjuta Dieva sodu: viņa māja muižā nodega, radot ievērojamus zaudējumus. Kāda sieviete iemīlēja vīrieti. Viņa vērsās pie burves, kura viņai sacīja: "Pagaidi, līdz varēs sadedzināt tava nākamā mīļākā kreklu; pēc tam es izkaisīšu tā pelnus." Sieviete paklausīja šim sliktajam padomam. Drīz vien mīļākais viņu iemīlēja tik stipri, ka nespēja viņu pamest, līdz viņš bija stiprinājies ar svētajiem sakramentiem. Tad viņš tika atbrīvota no šīs maģiskās iedarbības. Kāda cita sieviete bija nolēmusi nogalināt savu vīru, jo viņa uzvedība, viņasprāt, nebija pietiekami krietna. Kad viņa jau grasījās izdarīt šo bezdievīgo darbu, viņai pēkšņi radās saprātīgāka doma, kuru, bez šaubām, bija iedvesmojuši Dievs un labais eņģelis. Pieņēmusi šo iedvesmu, viņa izglāba sevi no vislielākā ļaunuma. Tā pati sieviete šī iemesla dēļ vēlējās izdarīt pašnāvību: pilnīgi izģērbusies viņa gatavojās ielēkt ūdenī. Taču ceļā viņu uzrunāja kāda zeltkale: "Dieva dēļ, kundze, ko jūs darāt? Kāpēc vēlaties sev sagādāt tik briesmīgu nāvi? Atgriezties, uzvelciet drēbes un turpiniet savu ceļu!" Sieviete paklausīja šim saprātīgajam padomam, atteicās no iecerētās pašnāvības un turpmāk dzīvoja. Lai pateiktos

Dievam, savam uzticamākajam aizstāvim, par abiem saņemtajiem labumiem, viņa mēroja daudzas jūdzes no savām mājām uz Rīgu, lai ierastos mūsu baznīcā un grēksūdžē atvieglotu savu sirdsapziņu, kuru smagi nospieda grēki. To viņa arī bez grūtībām izdarīja. Kāds luterānis no vienkāršas tautas, kas cieta no epilepsijas, deva Dievam solījumu: ja tiks dziedināts, viņš atteiksies no savas ticības un pieņems katoļu ticību, kaut arī tādēļ nāktos ar kājām mērot vairākas jūdzes līdz Rīgai. Šis solījums nepalika bez piepildījuma. Divdesmit nedēļas viņš bija vesels, bet pēc tam slimība atgriezās, jo, ieradies Rīgā citu iemeslu dēļ, viņš nebija izpildījis sava solījuma nosacījumu. Kad mūsu priesteris, uzzinājis lietas apstākļus, pēc epilepsijas lēkmes viņu uzrunāja, mudinot pieņemt katoļu ticību, kā bija apsolišs, jauneklis labprāt paklausīja. Nākamajā dienā viņš saņēma pamācību ticības lietās un pēc tam, pazemīgi izsūdžējis visus savas iepriekšējās dzīves grēkus, atbrīvoja savu dvēseli no luterānisma važām. Kāda Rīgas pilsoņa sieva no mūsu priesterā saņēma nedaudz svētīta vīraka ar nosacījumu, ka, ja vēlas redzēt savu meitiņu atbrīvotu no krītamās kaites (epilepsijas), viņai tas jālieto ar katoļu ticību. Tiklīdz viņa to izdarīja, viņa nekavējoties pieredzēja gaidīto rezultātu – meitenīte tika atbrīvota no slimības. Kādai citai sievietei bija slimis zīdains. Viņa deva Dievam solījumu nest bērnu uz Vissvētākās Jaunavas baznīcu. Drīz pēc šī solījuma bērna veselība uzlabojās. Tā kā viņa nebija izpildījusi solījumu noteiktajā laikā, viņa nolēma to izdarīt citā dienā, kas bija veltīta Vissvētākajai Jaunavai. Taču jau dienu pirms šīs dienas viņai nomira bērniņš. Kādai citai smagi slimai sievietei mūsu priesteris ieteica dot kādu solījumu. Viņa tūlīt apsoliya doties svētceļojumā pie Čenstohovas Dievmātes. Ne bez garīga mierinājuma jau tajā pašā un nākamajā dienā viņa sāka justies labāk. Tā pati sieviete cieta no nezināmas izcelsmes baiļu lēkmēm. Izmantojot Augstākā pāvesta konsekrētu vaska sveci, viņa tūlīt tika no tām atbrīvota. Priesteris viņai ieteica, lai ikreiz, kad šīs bailes atkārtotos, viņa atkal izmantotu šo jau pārbaudīto līdzekli. Pie Svētās Komūnijas piegāja 69 cilvēki, tika salaulāti 4 pāri un kristīti 6 bērni. Kāds jauniešs, stāvēdams un ēzdams zivi, pēkšņi saslima ar epilepsiju un sabruka uz gultas. Pie guļošanās pienāca ļauns gars: tam bija cilvēka galva, bet viss pārējais ķermenis bija pavisam melns. Ieķerdamies viņa matos, tas centās viņu pacelt, taču velti. Tad pa logu ielidoja četri eņģeļi cilvēka izskatā, tērpti baltās un smalkās drānās, un ļaunajam garam nācās nekavējoties atkāpties. Pēc tam eņģeļi sacīja jaunietim: "Šodien ir diena, kad tev jāmirst." To pateikuši, viņi aizgāja. Jauniešs nokrita no gultas zemē, un eņģeļi atgriezās, dziedādami ļoti maigi. Nav zināms, kāda bija šī dziesma, taču visi klātesošie apliecināja, ka tā bijusi ārkārtīgi skaista. Tajā pašā laikā, kad ieradās eņģeļi, parādījās arī Dievs jauna cilvēka izskatā — ļoti skaists un

pilnīgi baltās drānās. Jaunietis redzēja arī vienu no mūsu priesteriem, un Dievs viņam sacīja: "Jaunekli, kā tu esi nonācis šādā nelaimē?" Jauneklis atbildēja, ka nezina. Tad kāds nepazīstams cilvēks piegāja pie viņa (kamēr eņģeļi un Dievs bija pazuduši) un iečukstēja ausī: "Tas ar tevi notika pēc Dieva gribas." Pēc tam velns atkal parādījās tādā pašā izskatā kā iepriekš, taču neilgi uzkavējās, jo eņģeļi atgriezās, un tas tūdaļ aizbēga. Eņģeļi, redzēdami Dievu sēžam pie galda, lūdza par jaunekli un sacīja: "Trešajā dienā iestāsies aukstums, un tad viņš aizies." Jauneklis atguvās un atkārtoja visus eņģeļu vārdus, piebilstot, ka trešajā dienā dosies uz Čenstohovu. Kad pienāca trešā diena, laiks patiešām kļuva auksts. Jauneklis, redzēdams, ka eņģeļu pareģojums piepildās, ļoti vēlējās doties uz Čenstohovu un par to neatlaidīgi lūdza mūsu priesteri. Tomēr priesteris tam nepiekrita, jo jaunekļa veselības stāvoklis un tā brīža apstākļi neļāva izpildīt doto solījumu, un svētceļojumu nācās atlikt.

Tēvs Jānis Stribingijs. No jūnija līdz tā paša mēneša beigām. Izsūdzēja grēkus 446 cilvēki. No tiem 59 nekad iepriekš dzīvē nebija bijuši pie grēksūdzes. No luterānisma atgriezās 3 cilvēki. Vienam bija jāatkārto grēksūdze, jo iepriekšējā bija nederīga. Pie Svētās Komūnijas piegāja 356 cilvēki. Kristīti 27. Salaulāti 7 pāri.

1. Kāds cilvēks Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētkos strādāja, un tajā pašā dienā zibens iespēra viņa klētī.

2. Kāds karavīrs, kas Eisenē bija piekāvis vienu no mūsu ordeņa brāļiem, neilgi pēc tam noslika Gaujā.

3. Kāda grūtniece, kuru priesteris mudināja izsūdzēt grēkus, izsmēja gan priesteri, gan grēksūdzi. Neilgi pēc dzemdībām, lai gan bērns izdzīvoja, pati sieviete nomira.

Tēvs-ministrs Andreass Volurans. Izsūdzēja grēkus 100 cilvēki. Viens nebija bijis pie grēksūdzes sešus gadus, cits – septiņus. Kāds bija nonācis tik lielā nabadzībā, ka viņam nebija ar ko uzturēt dzīvību, tāpēc viņš vērsās pie grēksūdzes, lai Dievs viņu mierinātu bēdās un nelaimē. Viņš atzina, ka tik ilgu laiku nav gājis pie grēksūdzes un uzskatīja, ka ar to pats sevi sodījis. Atgriezti no konkubināta divi cilvēki, no laulības pārkāpšanas – astoņi, no netiklības – vienpadsmit, no prostitūcijas – divi. Viena vispārējā grēksūdze tika veikta ļoti rūpīgi, kaut arī šai sievietei bija liels kauns par dažiem grēkiem. Tika panāktas piecpadsmit restitūcijas. Trīs cilvēki, kas dzīvoja nesaskaņās ar laulāto, tika samierināti. Kāda sieviete bija saņēmusi no citas sievietes trīskāršu padomu, kā panākt mieru ar savu vīru: vispirms nomazgāt viņam seju, rokas un ceļgalus noteiktas upes ūdenī; pēc tam dot viņam dzert ūdeni, kurā bija sajaukti milti no noteiktas upes

(pirms tam sieviete šos miltus bija turējusi pie savas sirds); visbeidzot ar to pašu ūdeni noslaucīt noteiktu viņa ķermeņa daļu un iedot viņam izdzert ūdeni, ar kuru bija mazgāta šī drāna. Sieviete izpildīja visus trīs šos padomus, taču savā vīrā nekādas pārmaiņas nepamanīja, lai gan, kā viņa stāstīja, citi no šiem līdzekļiem bija guvuši palīdzību. Tādēļ šī nelaimīgā un satrauktā sieviete, īpaši apzinādamās, ka ar tik neatļautu rīcību smagi aizvainojusi Dievu, vērsās pie Grēksūdzes sakramenta, lai, atbrīvota no grēka, izlūgtos no Dieva cita veida palīdzību un mierinājumu – un turklāt daudz labāku. Kāds katolis kāzās bija sācis ēst gaļu, taču tiklīdz viņš to pagaršoja, viņam uzreiz kļuva ļoti slikti, un viņš to atmeta. Kad viņš mēģināja izšķirt kautiņu starp vairākiem uzaicinātajiem, viena no pusēm vērsās pret viņu, un viņš tikai ar lielām grūtībām izglābās no nāves briesmām. Saprazdams, ka tas ir Dieva sods par gavēņa pārkāpšanu, viņš pēc iespējas ātrāk devās pie Grēksūdzes sakramenta. Kāda sieviete tika atbrīvota no savām bailēm pēc grēksūdzes un *Agnus Dei* svētības. Kāds cilvēks, kurš vēlējās atriebties un kopā ar pieciem vai sešiem biedriem grasījās to īstenot, pēc grēksūdzes atteicās no šī nodoma. Kāds karavīrs smagi piekāva vienu no mūsu ordeņa brāļiem, kurš aizstāvēja pilsētniekus. Taču drīz vien viņš saņēma pelnītu sodu par savu augstprātību: mēģinādams, kā parasti, zirgā šķērsot upi, viņš kopā ar zirgu noslīka. Kāds cits vairāk nekā desmit gadus grēksūdzē bija noklusējis ļoti smagus grēkus un šā iemesla dēļ neuzdrošinājās pieņemt Svēto Komūniju. Kad Dievs viņu piemeklēja ar slimību, viņš beidzot sāka apzināties savu grēku smagumu. Lai gan, domājot par to daudzumu un ilgumu, viņš gandrīz krita izmisumā, tomēr Dievs viņu brīnumainā veidā pamudināja aicināt mūsu priesterus. Gan naktīs, gan dienās viņam vairākkārt šķita, ka pie viņa stāv divi vīri un mudina meklēt palīdzību, kas atbrīvos gan viņa dvēseli, gan miesu. Viens bija vecs vīrs, otrs pusmūža cilvēks; viņš pats tos uzskatīja par svēto Pēteri un svēto Laurenciju, kuru vigīlijas diena toreiz bija. Notika tā, ka pēc grēksūdzes viņa veselība drīz vien uzlabojās, viņš sastādīja testamentu un vēlāk mūsu baznīcā saņēma Svēto Komūniju no kāda mūsu vecā priestera.

Tēvs Jānis Stribingijs. No augusta līdz novembrim (pēc diviem misiju braucieniem). Izsūdzēja grēkus 880 personas. No tām 52 sirmgalvjī un 56 pusmūža cilvēki to darīja pirmo reizi mūžā. No luterānisma uz Katoļu Baznīcu atgriezās 11 cilvēki, bet 7, kas bija atkrituši ķecerībā, tika atvesti atpakaļ. Kristīti 70, laulāti 15 pāri, Svēto Komūniju saņēma 722 cilvēki. Būtu bijis vēl vairāk, ja nebūtu pietrūcis konsekrēto hostiju. Kāds astoņdesmit gadus vecs, ļoti stūrgalvīgs luterānis, pateicoties mūsu priestera lielajām pūlēm un rūpēm, tika atvests atpakaļ Baznīcā. Tiklīdz viņš bija pabeidzis grēksūdzi, viņam nebija lielākas vēlēšanās kā panākt, lai arī viņa vecākais

brālis sekotu tam pašam ceļam. Tādēļ viņš ar zirgu devās pusotras jūdzes attālumā, nolūkā aizturēt brāli, pirms tas aizbēgtu no priesterā. Viņam izdevās brāli pārliecināt samierināties ar Baznīcu. Priesteris viņu paturēja pa nakti, lai nākamajā dienā viņš pienācīgi sagatavotos grēksūdzei. Beidzot viņš izsūdēja grēkus un pēc trīs dienu gavēņa nākamajā svētdienā pieņēma Svēto Komūniju, izraisot visu klātesošo apbrīnu un prieku. Viņu piemēram sekoja vēl četri citi veci ļaudis, kas bija inficēti ar to pašu ķecerību un tajā pašā laikā publiski pieņēma Komūniju Baznīcā, lai gan iepriekš bija dedzīgi Katoļu Baznīcas zaimotāji. Kāda sieviete, kas daudzus gadus dzīvoja incesta attiecībās un bija nodevusies netiklībai, pēc grēksūdzes, pateicoties biktstēva rūpēm un pūlēm, noslēdza godīgu laulību. Kāds zaimotājs, kas bija zaimojis katoļu sakramentus un Dieva kalpus, saņēma sodu tieši caur savu muti, jo pēkšņi zaudēja spēju runāt. Cits stūrgalvīgs ķeceris sešus gadus, lai gan priesteris viņu aicināja uz grēksūdzi, atteicās paklausīt. Beidzot Lieldienās viņš, stingri paspiežot priesterim roku, apsoltāja ierasties uz grēksūdzi, taču savu solījumu nepildīja. Drīz pēc tam viņš zaudēja abu roku lietošanu. Atzinis šajā nelaimē Dieva sodu, viņš beidzot aicināja priesteri, lai tas viņam sniegtu sakramentus, kurus iepriekš bija nicinājis. Līdzīgu Dieva sodu mēnesi iepriekš bija saņēmis vēl kāds cits. Priesteris viņu bija mudinājis bieži pieņemt sakramentus, taču viņš, necienīgi runādams ar priesteri un bēgdams no viņa (lai gan priesteris divreiz bija ieradies viņa mājās), vienmēr izvairījās. Galu galā naktī aizdegās viņa klēts, pilna ar rudziem un citām mantām. Tā sadega līdz pamatiem kopā ar pašu bezdievīgo saimnieku, kurš mēģināja izglābt zem jumta paslēpto naudu, atstājot sievu un bērnus sērojam. Vēl kāds cilvēks — nav zināms, vai aiz nicinājuma vai cita iemesla —, pārēdies un pārdzēries, piegāja pie Vissvētākā Sakramenta, bet arī viņš neizvairījās no līdzīga Dieva soda. Gadu vēlāk, kad viņš jau bija izcietis taisnīgu sodu par savu grēku, kāds cits cilvēks pavisam niecīga iemesla dēļ pārgrieza viņam rīkli, un viņš tūlīt, būdams smagā dzērumā, aizgāja bojā. Līdzīgu mēģinājumu izdarīja arī kāda meitene. Tajā pašā dienā, kad viņa, neievērojot gavēni, bija necienīgi pieņēmusi Vissvētāko Sakramentu, dodoties mājup, viņa nomaldījās mežā un trīs dienas klīda bez ēdiena un dzēriena. Tikai pēc tam viņa atgriezās un saprata, ka šī nelaime bija sods par necienīgu Sakramenta pieņemšanu.

Annāli

1612. gadā Rīgas kolēģijā kopumā bija 16 biedri: 8 priesteri un 8 brāļi. No tiem divi bija maģistri, bet seši – koadjutori. Koadjutors Pēteris Fursmelevigs pirms svētsolījumu došanas tika atlaists. Savukārt labsirdīgs un daudzsološs jauneklis Jānis Ķirurgs tika nosūtīts uz Viļņu

noviciātā. Šajā gadā uz ierastajām misijām norīkotie priesteri dažādās vietās guva ievērojamus dvēseļu augļus.

Arī tēvs Andreass Volurans devās misijā pie kāda augstmaņa, kura sievu ar Baznīcas lūgšanām un svētajiem sakramentiem atbrīvoja no burvestību iedarbības. To vidū tēvs Jānis Stribingis šajā gadā vairākkārt apceļoja gandrīz visu lotavu apdzīvoto zemi, sniedzams Baznīcas sakramentus poļiem, vāciešiem un jo īpaši nabadzīgajiem lotaviem. Kolēģijai pakļautajiem ļaudīm, kuri kolēģijai deva laicīgos labumus, viņš atlīdzināja ar garīgajiem labumiem, daudzviet ļoti sekmīgi aizvietodams trūkstošos draudzes prāvestus. Tāpat tēvs Ertmans Tolgsdorfs palīdzēja kādam dižciltīgajam, kuru mocīja dēmons. Tas bieži parādījās kā cienījama vācu izskata persona, staļļos biedēja kādu meiteni, piedraudot ar lopu bojāeju, iesita tai spēcīgu plauku un tūlīt pazuda. Meitene tika atrasta guļam stallī it kā mirusi. Kad viņa, apkārtējo saucienu pamodināta, atguvās, izstāstīja visu notikušo. Pēc tam šī vieta ar *Agnus Dei* sakramentāliju un Baznīcas eksorcismiem tika attīrīta no ļaunā gara uzbrukumiem. Tika rīkotas arī biežas misijas apkārtējās vietās. Jo, tā kā Rīga savā stūrgalvībā palika nelokāma un pati sev slēdza ceļu uz pestīšanu, jo plašāks darba lauks pavērās ārpus pilsētas teritorijas, kur varēja nest daudz bagātīgākus garīgos augļus. Tādējādi, saskaņā ar Jēzus Biedrības uzdevumu rūpēties par dvēselēm un vest tās pie Dieva, gan Rīgā, gan ārpus tās no luterāņu, kalvinistu un anabaptistu ķecerības Baznīcā tika atvesti 82 cilvēki, bet no shizmas – viens. Ar svēto grēksūdzi savus grēkus izpirka 4766 personas, bet Svēto Komūniju pieņēma 4300. No tiem 348 bija sirmgalvj, kuri iepriekš savā mūžā nekad nebija gājuši pie grēksūdzes. Citi, kas daudzus gadus bija pārtraukuši grēksūdzes praksi, tika pamudināti to atsākt. Daudzi, kuri ilgušus gadus bija slēpuši smagus grēkus, un citi, kuri jau no bērnības ar bailēm, bet necienīgi bija pieņēmuši Vissvētāko Eiharistiju, beidzot tika pamudināti tos patiesi izsūdzēt un turpmāk cienīgi pieņemt Svēto Komūniju. Daudzi izsūdzēja grēkus par visu mūžu. Kristīti tika 300 cilvēki, bet laulībā savienoti 95 pāri. Tika izlīgti arī daudzi savstarpēji naidīgi cilvēki, īpaši desmit smagu ienaidnieku pāri. No netiklības atteicās 38 personas, no kaunpilnas konkubināta dzīves – 5, no laulības pārkāpšanas – 18, no dzimumattiecībām ar dzīvniekiem – 20. Viena sieviete, kas daudzus gadus dzīvoja incestā, ar mūsu priesteru palīdzību tika izrauta no šī negoda, samierināta ar Baznīcu un Dievu caur sakramentiem un pēc tam stājās godīgā laulībā. Kāda laulības pārkāpēja daudzus gadus ar dažādiem mīļākajiem sazvērējās pret sava vīra dzīvību. Redzēdama, ka viņš arvien izvairās no viņas uzbrukumiem un ka Dievs viņu brīnumainā kārtā pasargā, viņa vairākkārt mēģināja viņu noindēt, taču arī tas neizdevās. Lai gan viņa bija tik smagi

grēkojusi, viņa tomēr neuzdrošinājās šos noziegumus atklāt, līdz beidzot, saprazdama, ka Dievs sargā viņas vīru, mūsu priesteru pamudināta pilnīgi mainīja savu sirdi, ar daudzām asarām izsūdzēja visus savus noziegumus un zaimošanu, saņēma absolūciju un nopietni apsolīja veselu gadu reizi nedēļā sevi šautīt ar pātagu. Kāds vīrs, kas kādu laiku bija grēkojis ar dzīvniekiem, krita tik dziļā izmisumā un sirdsapziņas mokās, ka gandrīz zaudēja miesas veselību. Viņu ilgi mocīja bailes izsūdzēt grēkus, līdz beidzot, kad kāds no mūsu priesteriem (it kā nejauši) ieradās pie viņa, viņš saņēma drosmi, patiesi izsūdzēja grēkus, atbrīvojās no šī ļaunuma važām un atguva gan dvēseles mieru, gan ķermeņa veselību. Kāda sieviete, vēlēdamās piesaistīt kāda jaunekļa mīlestību, vērsās pie burves. Tā lika atnest jaunekļa kreklu, lai to sadedzinātu un pelnus izkaisītu dažādās vietās. Pēc šīs burvestības jauneklis tik cieši pieķērās sievietei ar nešķīstu mīlestību, ka nekādi nespēja no viņas atrauties. Tikai tad, kad viņš vērsās pie mūsu priesteru un caur Baznīcas sakramentiem attīrīja savu dvēseli no grēku traipiem, viņš no šīs apsēstības atbrīvojās. Kāda cita sieviete bija nolēmusi ar burvestības palīdzību nogalināt cilvēku. Taču brīdī, kad viņa jau grasījās izdarīt šo bezdievīgo noziegumu, Dieva un viņas sargeņģeļa iedvesmota, viņa pēkšņi nāca pie prāta un atteicās no ieceres. Tomēr drīz pēc tam viņa pati smagi cieta no tās pašas burvestības sekām. Tā paša iemesla dēļ viņa ceļā metās upē, aizsedzot acis ar drēbēm, lai noslīktu, taču kučieris viņu paguva aizturēt. Pieņēmusi viņa saprātīgo padomu, viņa no vairāku jūdžu attāluma ieradās Rīgā un svētajā grēksūdzē, Dievam viņu atkal samierinot ar Sevi, tika atbrīvota no bezdievīgu cilvēku ietekmes. Kāda sieviete, kas bija pievērsusies anabaptistu mācībai, pēkšņi tika skarta ar Dieva sodu: viņa nepārtraukti vēma asinis un cieta briesmīgas iekšējo orgānu sāpes. Saprazdama, ka Dievs tā soda viņas anabaptistu zaimus, viņa atgriezās Baznīcā, ar patiesu grēku nožēlu samierinājās ar Dievu un drīz nomira. Kāda precēta sieviete, kas ar savu vīru dzīvoja smagās nesaskaņās, no burves saņēma trīskāršu padomu, kā atgūt saskaņu: nomazgāt seju, rokas un ceļgalus ar noteiktas upes ūdeni un šo ūdeni dot vīram dzert; pie sirds kādu minūti paturēt miltus, kas sajaukti ar noteiktas upes ūdeni, pēc tam tos paslēpt zem paduses un vēlāk sajaukt ar ūdeni, ko dot vīram dzert; noslaucīt noteiktu viņa ķermeņa daļu ar audeklu un ūdeni, pēc tam ūdeni, ar kuru audekls bija mazgāts, dot vīram dzert. Burve daudzkārt apliecināja, ka šie līdzekļi palīdzot, taču šajā gadījumā tie sievietei neko nedeja. Atzinusi savu grēku, viņa patvērās pie grēksūdzes sakramenta un atrada pie Dieva pilnīgu mierinājumu. Kāda cita sieviete, kas apmēram desmit gadus bija piekopusi dažādus mānticīgus paņēmienus attiecībā uz lopiem un cilvēkiem, mūsu priesteru pamudināta pilnībā no tiem atteicās. Kāda apmēram sešdesmit gadus veca lotava,

kas kopš bērnības bija audzināta luterāņu ticībā, smagas slimības laikā, saprazdama, ka mūsu priesteris iet viņai garām un ka nav neviena, kas viņu pasauktu, pati izlēca no gultas un, cik spēdama, rāpus devās līdz durvīm. Tur viņa skaļi sauca priesteri, lūgdama pieņemt viņas grēksūdzi. Pēc tam viņa ar bagātīgām asarām, nometusies priestera priekšā ceļos, nožēloja, ka tik ilgi bija klausījies ķeceru mācībās. Kādu citu cilvēku mūsu priesteri dažādos veidos ilgi centās atrast, taču velti. Beidzot dienā, kad viņš bija atstājis novārtā pēdējo līdzekli savai pestīšanai, Dieva sods nodedzināja visu viņa māju, nodarot ļoti lielus zaudējumus. Kāds luterāņu jauneklis, slim ar epilepsiju, bija devis Dievam solījumu: ja izveseļosies, pieņems katoļu ticību. Dievs pieņēma viņa solījumu, un divdesmit nedēļu laikā viņš bija vesels. Kad viņš citā nolūkā ieradās Rīgā, nodoms izpildīt solījumu tomēr izzuda. Pēc aizbraukšanas slimība atgriezās. Mūsu priesteris, uzzinājis iemeslu, atkal viņu sameklēja, atgādināja par solījumu, izskaidroja katoļu ticību, aizveda pie grēksūdzes un tā atbrīvoja viņu no ķecerības važām. Pēc tam slimība vairs neatkārtojās. Kāda smagi slima sieviete, kuru mocīja dažādas bailes, pēc mūsu priesteram pamudinājuma apsolīja doties svētceļojumā pie Čenstohovas Dievmātes. Tiklīdz viņa deva šo solījumu, tajā pašā dienā slimība mazinājās, un, izmantojot *Agnus Dei* sakramentāliju, viņa tika atbrīvota arī no savām bailēm. Kāda cita sieviete deva solījumu, ka nākamajos Vissvētākās Jaunavas svētkos nesīs savu slimo bērnu uz baznīcu. Bērns drīz izveseļojās. Taču, atliekot solījuma izpildi, dienu pirms svētkiem bērns nomira. Kāda Rīgas pilsoņa sieva, kas bija ķecere, no kāda katoļa saņēma gabaliņu priesterā svētīta vīraka ar nosacījumu, ka, ja vēlas meitu izārstēt no epilepsijas, viņai jālieto šis svētītais vīraks ar katoļu ticību. Tā arī notika, un meita atveseļojās. Kādam jauneklim parādījās velns melna cilvēka veidolā un centās viņu satvert aiz matiem. Tad pa logu ielidoja divi eņģeļi baltā, vieglā cilvēka veidolā un pavēlēja dēmonam atkāpties. Viņi sacīja jauneklim: "Šodien ir diena, kad tev jāaiziet no šīs pasaules." Pēc šiem vārdiem jauneklis nokrita no gultas, klātesošie ļaudis saskrēja apkārt, un viņš nonāca ekstāzē. Viņš dzirdēja ļoti skaistu dziedājumu un redzēja Dievu jauneklīgā veidolā — visu baltu un ārkārtīgi skaistu — kopā ar mūsu priesteriem. Dievs viņam jautāja: "Kā tu, mans dēls, nonāci līdz tik lielam ļaunumam?" Kad jauneklis atbildēja, ka pats nezina, Dievs pazuda, un kāds iečukstēja viņam ausī: "Tas, kas ar tevi noticis, bija Dieva griba." Tad atkal parādījās velns iepriekšējā izskatā, taču eņģeļi viņu nekavējoties aizdzina. Jauneklis dzirdēja eņģeļus sakām: "Trešajā dienā iestāsies sals, un tad tu dosies prom." Viņš atguvās, visu izstāstīja savam biktstēvam un piebilda, ka trešajā dienā dosies uz Čenstohovu, kā eņģeļi bija pavēlējuši. Kad pienāca trešā diena un patiešām uznāca auksts laiks,

viņš secināja, ka eņģeļu pareģojums piepildās, un lūdza mūsu priesteri atļaut doties uz Čenstohovu. Priesteris tomēr viņu atrunāja, jo ceļojumam nebija ne spēka, ne piemērota laika, tādēļ svētceļojums tika atlikts uz citu reizi. Daudzi, kurus mocīja burvestības, tika atbrīvoti ar Baznīcas sakramentu, eksorcismiem, svētīto ūdeni un *Agnus Dei* lietošanu. Kāda grūtniece, kad priesteris viņu mudināja doties pie grēksūdzes, izsmēja viņu. Neilgi pēc tam, dzemdībās bērnam paliekot dzīvam, viņa pati nomira.

Kāds astonešmitgadīgs vīrs, ļoti stūrgalvīgs luterāņu maldos, pēc ilgas mūsu priesteru darbošanās beidzot ar Dieva žēlastību atgriezās Baznīcā. Pēc tam, kad grēksūdzē tika samierināts ar Baznīcu, viņam nekas nešķita svarīgāks kā atvest pie priesteru arī savu vecāko brāli, kurš vēl arvien palika tajā pašā maldu mācībā. Tāpēc viņš, vienojoties ar citiem, pusotras jūdzes attālumā devās zirga mugurā, lai aizturētu savu brāli un neļautu viņam aizbēgt, pirms mūsu priesteris viņu sasniegtu. Priesteris pie viņa pavadīja visu nakti, līdz redzēja, ka arī viņš ir iemantots Dievam. Šī piemēra iedvesmoti, vēl četri veci ļaudis, agrāk lieli zaimotāji un Baznīcas pretinieki, tajā pašā laikā pievērsās ticībai. Pēc trīs dienu gavēņa nākamajā svētdienā visi seši publiski pieņēma Svēto Komūniju, izraisot lielu apkārtējo apbrīnu un prieku. Kāds vīrs, kurš bija zaimojis Dieva priesterus un Baznīcas sakramentus, saņēma Dieva sodu tieši ar to orgānu, ar kuru visbiežāk bija grēkojis, jo īsā laikā zaudēja runas spēju. Cits cilvēks sešus gadus ignorēja mūsu priesteru aicinājumus doties pie grēksūdzes. Lieldienu laikā, kad priesteris viņu īpaši neatlaidīgi mudināja, viņš, paspiežot priesterim roku, apsoltāja ierasties, taču solījumu nepildīja. Drīz pēc tam viņam pilnīgi tika atņemtas roku funkcijas. Tikai tad, Dieva soda izbiedēts, viņš devās pie priesteru, atklāti izsūdzēja savu grēku un, saņemis uzlikto gandarījumu, grēksūdzē attīrīja savu dvēseli. Vēl kāds cilvēks, kuru priesteris divus mēnešus vairākkārt aicināja uz grēksūdzi, nicināja šos aicinājumus un divas reizes pat izbēga no priesteru rokām. Beidzot kādu nakti viņa klēts, pilna ar labību, negaidīti aizdegās. Viņš metās glābt tur paslēpto naudu, taču liesmās tika iesprostots un nosmaka. Vēl kāds cilvēks — nav zināms, vai nicinājuma vai cita bezdievīga iemesla dēļ —, lai gan bija izsūdzējis grēkus, pēc tam, kad bija kārtīgi paēdis un padzēries, citu klātbūtnē uzdrošinājās pieņemt Svēto Komūniju, nākamajā gadā viņš izjuta Dieva sodu. Strīda laikā ar citu vīru, būdams piedzēries un vicinot galvu šurpu turpu, otrs ar nazi viņam pārgrieza rīkli. Mirstot viņš atzinās, ka kāds viņam iepriekš bija pareģojis, ka viņš netiks ievainots nekur citur, bet tieši rīklē. Līdzīgā veidā kāda meitene, kas pirms Svētās Komūnijas bija ēdusi, atgriežoties mājās apmaldījās mežā. Trīs dienas viņa klejoja, līdz beidzot atgriezās, saprata necienīgās Komūnijas cēloni, no sirds

nožēloja savu grēku un atrada ceļu atpakaļ. Kāds cilvēks septiņus gadus bija atstājis novārtā grēksūdzi un redzēja, ka viņa saimniecība nonākusi tik lielā nabadzībā, ka viņam vairs nebija ar ko uzturēt dzīvību. Sapratis, ka tas ir Dieva sods par tik ilgu grēksūdzes neievērošanu, viņš atjaunoja ieradumu regulāri sūdzēt grēkus, cerēdams, ka Dievs savā žēlsirdībā atjaunos viņa agrāko labklājību. Cits cilvēks desmit gadus grēksūdzē bija noklusējis savus smagos grēkus un visu šo laiku zaimojoši pieņēmis Svēto Eiharistiju. Beidzot, smagas slimības piemeklēts, viņš atzina savu vainu un pilnībā to izsūdzēja. Kāds vācu luterānis, nicinādams katoļu ticību, ievēda baznīcā govi un piesēja tās asti pie baznīcas zvana virves, lai traucētu priesteri un izraisītu ļaudis smieklus. Taču drīz viņš saņēma no Dieva pelnītu sodu. Trešajā dienā, dzeršanas laikā sastrīdējies ar biedriem, viņš izaicināja divus no viņiem uz dueli. Viens no tiem pirmajā triecienā pilnīgi nocirta viņam labo roku — tieši to, ar kuru viņš bija izdarījis šo zaimojošo joku. Pats ievainotais nodzīvoja vēl trīs dienas un tad nomira. Kāds ķecerīgs kareivis smagi piekāva un ievainoja mūsu ordeņa brāli-koadjutoru, kurš aizstāvēja kolēģiju un tās īpašumus. Drīz pēc tam viņš, mēģinādams zirga mugurā pārvērties, kā bija pieradis darīt, kopā ar zirgu noslīka. Kāds katolis kāzās gavēņa dienā bez kautrēšanās ēda gaļu, radot apgrēcību. Drīz viņš tika pamācīts. Mēģinādams izšķirt kautiņu starp citiem, visu klātesošo naida vērsās pret viņu vienu, un viņš tikai ar lielām grūtībām izglābās no nāves. Šajā notikumā viņš saskatīja Dieva sodu par gavēņa pārkāpšanu un pēc tam daudz rūpīgāk ievēroja Grēksūdzes sakramentu. Kāds cilvēks, kurš Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētkos strādāja, tajā pašā dienā tika briesmīgi ievainots ar zibens spērienu. Kāds kareivis desmit gadus grēksūdzē bija slēpis ļoti smagus grēkus un visu šo laiku bija uzdrošinājies zaimojoši pieņemt Svēto Eiharistiju. Beidzot Dievs viņu piemeklēja ar smagu slimību. Viņš atzina savus noziegumus un, apzinoties to smagumu un ilgo ilgumu, gandrīz krita izmisumā. Tomēr kāds brīnumains notikums viņu pamudināja doties pie priesteri un meklēt palīdzību, lai glābtu gan dvēseli, gan miesu. Jo vairākas reizes naktī, bet divreiz arī dienā, viņam parādījās divi vīri: viens vecs, otrs pusmūža vecumā. Viņš domāja, ka tie ir svētais Pēteris un svētais Laurencijs, jo tas notika Svētā Laurencija vigīlijas laikā. Abi viņam deva padomu. Sekodams viņu ieteikumam, viņš pie pusmūža priesteri izsūdzēja visus grēkus, pieņēma Svēto Komūniju un tūlīt sajuta, ka ir atguvis gan dvēseles mieru, gan miesas veselību.

Kolēģijas skola ar katru dienu pieauga. Īpaši ievērojamas Kurzemes dižciltīgo dzimtas šajā gadā sūtīja savus dēlus uz mūsu skolām, un bija gaidāms, ka to skaits vēl palielināsies. Šajā gadā tika sagatavots arī kalķis būvdarbiem. Kalķu ceplis līdz gada beigām tika atjaunots no pamatiem,

izmantojot dakstiņus un ķieģeļus, lai sagatavotu materiālus Svētā Jēkaba baznīcas un tās jumta atjaunošanai. Lai vairotu vissvētākā Eiharistijas Sakramenta godību, Kristus Miesas svētkos tika sarīkota svinīga procesija. Tajā tika izmantotas dažādas uguņošanas ierīces, piedalījās aptuveni pieci simti karavīru, un to vēroja liels ļaužu pulks, lai gan daudzi ķeceri par to kurnēja.

1613. gads

Rīgas kolēģijā 1613. gadā kopumā bija 17 locekļi: 9 priesteri un 8 brāļi. No tiem divi bija maģistri un seši koadjutori. Vairāki priesteri visa gada garumā tika norīkoti dažādās misijās. Viņi guva ļoti bagātīgus panākumus dvēseļu pestīšanā, par ko daudzās vēstulēs tika sūtīti ziņojumi uz kolēģiju. Viens no tiem, kas visu gadu parasti darbojās šajās misijās, bija tēvs Jānis Stribingijs, kurš šajā darbā īpaši izcēlās. Kad viņam pievienojās biedrs tēvs Pēteris Kulezijs, kurš pirms desmit gadiem bija aizvests no Livonijas, jo karaļa kanclera Jana Zamoiska un viņa karaspēka virspavēlnieka pavadībā bija veicis izcilu darbu daudzās cīņās pret tatāriem un turkiem, bet vēlāk paklausības dēļ bija atgriezies no augstmaņu un galma nemieriem pie nabadzīgajiem lotaviem, – abi kopā, sadalot savā starpā visu Lotaviju un Liviju⁴⁰, guva vēl bagātīgākus augļus. Arī citi priesteri, strādādami Rīgas apkārtnē un kaimiņu novados, guva līdzīgus garīgus panākumus. Vislielāko iepriecinājumu tas sagādāja gan poļiem, gan katoļiem vāciešiem, bet īpaši lotaviem un lībiešiem, kuri daudzviet bija palikuši bez priesteriem. Kad viņi redzēja mūsu priesterus ierodamies, viņi tos uzņēma ar tādu prieku, it kā Dievs viņiem no debesīm būtu sūtījis eņģeļus. Visur cilvēkus pēkšņi pārņēma svētas bailes; viņi gatavojās izsūdzēt grēkus un pieņemt Svēto Komūniju, un ļaužu pieplūdums bija tik liels, ka ik dienas darba bija tik daudz, ka dienas stundas bija jāsavieno ar lielu nakts daļu. Šajā darbā ar svēto grēksūdzi savas sirdsapziņas vainu izdzēsa 6397 cilvēki. Debesu maizi saņēma 5009 cilvēki. Vairāk nekā 108 cilvēki tika pamudināti pārvarēt kaunu un pilnīgi izsūdzēt agrāk nepilnīgi izdarītās grēksūdzes. Daži no viņiem 30, 40 vai pat 50 gadus bija slēpuši smagus grēkus, slikti izsūdzējušies un necienīgi pieņēmuši Svēto Komūniju. Savukārt to cilvēku, kuri nekad mūžā nebija gājuši pie grēksūdzes un pat nebija domājuši to darīt, ja vien mūsu priesteri nebūtu viņus uz to pamudinājuši, šogad bija vairāk nekā 230. Daudzi izsūdzēja grēkus par visu mūžu. Starp viņiem bija arī godājamais Žemaitijas bīskaps, kurš šī iemesla dēļ bija ieradies Rīgā, veicot aptuveni 30 jūdžu ceļu. Šajā gadā dažādās vietās 102 cilvēki

⁴⁰ Tekstā Liviis – lībiešu teritorija.

tika atgriezti no luterāņu ķecerības Baznīcas klēpī. No shizmas pievienojās divi. Kristībā tika uzņemti 398 cilvēki. Laulības tika noslēgtas 135 pāriem. Daudzi, kuru ticība bija svārstīga, tika nostiprināti. Starp tiem bija arī daži, kuri iepriekš mūsu ordeni bija vērtējuši nelabvēlīgi, bet biežu sarunu rezultātā tika pārliecināti, nostiprinājās katoļu ticībā un sāka daudz labvēlīgāk izturēties pret Jēzus Biedrību. Kāds cilvēks vairākus gadus bija atlicis svēto grēksūdzi. Pat smagas un ilgstošas slimības laikā viņš to arvien atlika. Beidzot, kad jau cīnījās ar nāvi, viņš nosūtīja pēc mūsu priesteri, kurš atradās četras jūdzes tālu. Tomēr, kamēr priesteris steidzās pie slimnieka, tas nomira bez grēksūdzes, nespējams vairs novērst sodu par savu ilgstošo vilcināšanos. Kāds cits gandrīz pusgadu meklēja dažādas iespējas nogalināt kādu cilvēku. Mūsu priesteris viņu atrunāja no šī tik smagā nozieguma. Kāds aptuveni 80 gadus vecs luterānis mūsu priesteri darbības rezultātā tika pārliecināts un ar daudzām asarām tika pieņemts Baznīcā. Divi cilvēki, kuri daudzus gadus ar noteiktām formulām un citām aplamām darbībām bija nodevušies velnišķīgām māņticībām, ārstējot gan cilvēkus, gan lopus, tika pārliecināti atteikties no šādām burvestībām un ar patiesu gandarīšanu tās pilnīgi atmet. Kāds cilvēks Lielā gavēņa laikā nosvinēja kāzas pretēji mūsu priesteri aizliegumam, pārkāpjot svētā laika noteikumus ar gaļas ēšanu un dejām. Kad Lieldienas bija pagājušas, viņš sajuka prātā un tādā stāvoklī palika līdz pat šim laikam. Savukārt viņa sievu piecus mēnešus mocīja smaga slimība. Kāds stūrgalvīgs ķeceris gribēja savu meitu izprecināt kādam katoļticīgajam, lai gan mūsu priesteris viņu⁴¹ no tā atrunāja. Ķeceris tomēr panāca savu, apsolīdams, ka gan pats, gan meita pāries katoļu ticībā un laulību svētību saņems no katoļu priesteri. Taču, pārkāpjot šo solījumu, viņš Svētā Jāņa Kristītāja dienā pieaicināja ķeceru mācītāju, vecākiem un meitai piekristot. Meita pat ar zvērestu bija apsolījusi, ka nekādā gadījumā neprecināsies bez mūsu priesteri. Neilgi pēc kāzām, miežu plaujas laikā, sešu plāvēju klātbūtnē pēkšņi sacēlās spēcīgs virpuļvējš. Šī katoļu sieviete tika pacelta gaisā un aiznesta apmēram pusjūdzes attālumā purvā, kur trīs dienas gulēja bez samaņas. Pēc tam citi viņu atrada pilnīgi novārdzinātu un bez spēka, atnesa mājās un nolika gultā. Uzzinājusi, ka tuvumā uzturas mūsu priesteris, viņa izlēca no gultas, asarās metās viņam pie kājām un, izlīgusi ar Dievu grēksūdē un saņēmusi Svēto Komūniju, visu klātesošo izbrīnā pilnībā atguva veselību. Kāda cita sieviete, dzemdējusi bērnu, sūtīja nevis pēc katoļu priesteri kristībām, bet gan pēc luterāņu mācītāja. Vēlāk viņa kopā ar citām sievietēm ieradās baznīcā. Kad mūsu priesteris jautāja, kas bērnu kristījis, viņa

⁴¹ Domāts katoļu līgavainis.

atbildēja, ka luterānis. Tad priesteris paskaidroja, ka bērns jāatnes, lai viņu svaidītu ar svēto eļļu un izpildītu Baznīcas noteiktās ceremonijas. Sieviete par to pasmējās un nicinoši sacīja: "Ko gan šī svaidīšana bērnam dos? Paturi savu svaidījumu sev!" Kad mūsu priesteris centās viņu atturēt no šādām zaimojošām runām, viņa dusmās izgāja no baznīcas. Dodoties mājup, viņa drīz vien saņēma sodu, ko bija pelnījusi: pēc trim dienām viņas divus gadus vecais bērns iekrita akā un noslīka. Viņa saprata, ka tas ir Dieva sods, tomēr, dusmās pret mūsu priesteri, ar savu indīgo mēli vēl centās viņu apvainot, tādējādi pati sev nodarīdama vēl lielāku ļaunumu. Kāda sieviete, kuru daudzus gadus viņas ķecerīgais vīrs bija traucējis apmeklēt katoļu sakramentus un piespiedis piedalīties ķeceru dievkalpojumos, beidzot, pastāvīgi iedrošināta, nepakļāvās vīra padomiem un atgriezās pie katoļu ticības. Kāds cits cilvēks, ikreiz dzirdot pieminam grēksūdzi, juta, it kā viss viņa ķermenis pārvērstos asās adatās, un viņu pārņēma tik lielas šausmas un tik smagi sirdsapziņas pārmetumi, ka viņš gandrīz nespēja to izturēt. Kad viņš beidzot izsūdzēja grēkus, tika atbrīvots no visas šīs apsēstības un turpmāk dzīvoja mierā. Cits, agrāk būdams luterānis, cieta no tik liela dvēseles nemiera un satraukuma, ka atradās gandrīz uz izmisuma bezdibeņa robežas un tik tikko neuzlika sev roku. Izlīdzis ar Dievu un Baznīcu grēksūdzes un Eiharistijas sakramentā, viņš ieguva tik dziļu sirdsapziņas mieru, ka pats tik tikko spēja aptvert savu prieku. Kāds vīrietis divpadsmit gadus dzīvoja kopā ar konkubināti, un viņiem bija vairāki bērni. Tā kā viņš nevarēja tikt pārliecināts viņu apprecēt, tomēr tika panākts, ka viņš sievieti atlaiž, sadala ar viņu bērnus un piešķir pietiekamus līdzekļus mātes un bērnu uzturēšanai. Garīgos vingrinājumus šajā laikā izgāja divi cilvēki.

Augsti godājamais arhidiakons, Livonijas baznīcu vizitācijas laikā, būdams bīskapa ģenerālvikārs, par savu pavadoni izraudzījās vienu no mūsu priesteriem. Vizitācijas gaitā tika panākts, ka arī daži citi priesteri guva garīgu iedrošinājumu un ka piļu kungi un pārvaldnieki piekrita priesteriem izmaksāt desmito tiesu; mudināt ļaudis apmeklēt dievkalpojumus; rūpēties par baznīcu jumtu un ēku uzturēšanu. Tika arī konstatēts, ka senie noteikumi par atsevišķu draudžu nodrošinājumu būtu pārskatāmi un dažas draudzes būtu apvienojamas, lai vienam priesterim pietiktu uzturēšanas līdzekļu. Tika apsvērts arī veids, kā kara laikā nopostītās baznīcas varētu atjaunot. Visās vietās, kur iedzīvotāji bija ilgstoši palikuši bez garīgās aprūpes, viņi tika stiprināti ar sprediķiem, grēksūdzēm un Svēto Komūniju. Tika svētītas dažādas lietas un daudziem bērniem tika doti kristīgie aizbildņi. Visur tika kristīts liels skaits bērnu. Tā kā daudzās vietās ļaudis priesteri nebija redzējuši vairākus gadus, viņi viņus sagaidīja ar tik lielu prieku, it kā redzētu no debesīm sūtītu eņģeli. Šīs vizitācijas laikā vairākās vietās tika izlīgti cilvēki, kuri bija dziļā naidā

savā starpā. Īpaši Navahrudekas pili⁴² starp priesteri un pils kapteini valdīja ļoti ass konflikts par desmito tiesu un attiecīgās zemes muižniekiem. Pēc ilgām pūlēm priesteris tomēr panāca izlīgumu, un kapteinis rakstiski apsolīja, ka visa gada garumā katram priesterim piešķirs tik daudz vīna un vaska baznīcas vajadzībām, cik tas būs nepieciešams, kā arī nodrošinās viņu uzturēšanu un samaksās arī daļu no iepriekšējo gadu desmitās tiesas parādiem.

Šajā rudenī tika veikta arī misija Kurzemē pie kāda dižciltīgā Georga Volfa. Viņš kopā ar savu sievu, trim meitām, dēlu un kalpotājiem, atsacījušies no ķecerības, tika uzņemti Baznīcā. Tomēr viņš baidījās vest savas trīs meitas mājās, jo viņu māte un vecāmāte, kas dzīvoja tuvējā muižā pie mātes brāļa, palika stingras ķecerībā. Tāpēc tika izmantota viltība. Mātes brāļa sieva bija tikko dzemdējusi, un mūsu priesteris nosūtīja zīmīti meiteņu vecākiem, lūdzot trīs meitas ierasties pie viņas, lai piedalītos ierastajās svinībās pēc dzemdībām. Māte piekrita, nenojaušot patieso nodomu. Kad meitenes ieradās, viņas tika katehizētas, izsūdzēja grēkus, tika pievienotas Baznīcai un saņēma Svēto Komūniju. Pēc tam, Dieva žēlastības pavadītas, viņas atgriezās mājās. Māte un vecāmāte sāka kaut ko nojaust, taču tām vēl nebija drošu pierādījumu. Kad māte gribēja viņas vest uz ķeceru dievkalpojumu, viss kļuva atklāts. Meitenes jau kopš piektdienas bija sākušas gavēt un visu dienu līdz pat saulrietam neko neēda. Māte jautāja, kādēļ viņas tā dara. Meitenes, nevēlēdamās atklāt patieso iemeslu, atbildēja, ka devušas šādu solījumu vecmāmiņas veselības dēļ. Māte tomēr dūsmās sāka viņas bargi vajāt, bet meitenes visu pacieta ticības un taisnības dēļ. Viņu tēvocis Jānis Volfs, kurš jau pirms vairākiem gadiem bija pievērsies katoļticībai ar mūsu tēvu palīdzību, lai gan visa Kurzeme viņu vajāja un luterāņu mācītāji publiski nolādēja, tomēr nepārtrauca kopā ar saviem katoļticīgajiem bērniem un sievu izplatīt katoļu ticību, pievēršot arī daudzus citus, kuri šaubījās par ķecerību.

1614. gads

Rīgas kolēģijā 1614. gadu sāka pavisam 16 ordeņa locekļi: 8 priesteri un 8 brāļi. No tiem bija divi maģistri un seši koadjutori. Septembrī viņiem pievienojās vēl trīs sholastiķi kopā ar retorikas profesoru. Tā kā šajā gadā tika dibināta rezidence Vendenē, uz turieni tika norīkoti divi priesteri un divi koadjutori. Viņu uzturēšanu daļēji sedza Rīgas kolēģija, daļēji — dievbijīgo cilvēku ziedojumi, līdz viņiem tiks nodrošināti citi iztikas līdzekļi. Grēksūdzē savus grēkus

⁴² Viena no senākajām Baltkrievijas pilīm.

izsūdzēja 4907 cilvēki. Svēto Komūniju saņēma 4680 cilvēki. 213 personas, kuras nekad iepriekš nebija gājušas pie grēksūdzes vai arī nemaz nebija domājušas to darīt (daļa bija ļoti veci ļaudis, daļa jau pilnīgi nespēcīgi, citi dažāda vecuma abu dzimumu cilvēki), tika pamudinātas izsūdzēt grēkus. Daudzi, kuri daudzus gadus bija atmetuši grēksūdzes ieradumu, to atsāka. No tiem, kuri ilgstoši bija slēpuši savus grēkus (viens no viņiem to bija darījis 40 gadus), 169 pārvarēja kaunu un izdarīja pilnīgu grēksūdzi. No ķecerības Baznīcā atgriezās 56 cilvēki. No shizmas — viens. Kristīti tika 212 cilvēki. Laulībā salaulāti 74 pāri. Pēdējā svaidsšana tika piešķirta trim slimniekiem. Astoņi cilvēki, kas agrāk dzīvoja dziļā naidā, tika samierināti. Salaulāti vēl divi pāri, kuri iepriekš dzīvoja nesaskaņās. Šie cilvēki, kuri agrāk savā starpā bija nikni ienaidnieki, pēc mūsu tēvu starpniecības noslēgto izlīgumu turpmāk tik uzticīgi ievēroja, ka visa gada laikā vairs viens pret otru nevērsās. Kāds cilvēks bija zvērējis atriebties un nogalināt savu pretinieku, taču tika no šī nodoma atturēts un izlīga ar otru pusi. Divi cilvēki tika atrauti no nelikumīgas kopdzīves. Viens no viņiem septiņus gadus dzīvoja kopā ar sievieti, kura nebija viņa likumīgā sieva. Beidzot viņš tika pārliecināts, cik smagi tas kaitē viņa dvēselei, un piekrita noslēgt ar šo sievieti likumīgu laulību. Pēc grēksūdzes un Svētās Komūnijas abi publiski saņēma priesterības svētību laulībai. Kāda dižciltīga sieviete, kas bija dzimusi anabaptistu ticībā un vēlāk, apprecoties ar katoļu vīru, tika kristīta katoļu Baznīcā, tomēr savā sirdī joprojām sliecās atgriezties iepriekšējā ķecerībā. Lai gan mūsu priesteris jau bija viņu pamudinājis iet pie grēksūdzes, viņa vēl arvien svārstījās. Beidzot šajā gadā, ilgi meklējusi patiesību, viņa pilnībā atteicās no saviem agrākajiem maldiem un, nostiprināta ar grēksūdzi un Svēto Komūniju, tika apstiprināta pareizajā ticībā. Kāds cilvēks, kurš četrdesmit gadus bija slēpis vissmagākos grēkus un tomēr pieņēmis Svēto Komūniju. Nāves agonijā viņš mūsu priesterim izsūdzēja visu un, patiesi nožēlojot grēkus, nomira. Kāda luterāņu mācītāja meita trīs dienas mocījās dzemdību sāpēs. Mūsu priesteris viņai ieteica atteikties no ķecerības un pieņemt Baznīcas sakramentus, apsolot, ka pēc *Agnus Dei* svētlietas lietošanas un Baznīcas lūgšanām dzemdības noritēs veiksmīgi. Sieviete visam piekrita un uzticējās priesteri solījumam. Tiklīdz priesteris bija izgājis no istabas, dzemdības bez grūtībām noslēdzās, un nākamajā dienā viņa bija pilnīgi atveseļojusies. Tomēr, aizmirsusi doto solījumu un atkal kļuvusi vesela, viņa vēl dedzīgāk nekā iepriekš atgriezās ķecerībā un pat centās arī savu vīru, kuru mūsu priesteris jau trīs gadus bija pakāpeniski gatavojis atgriešanai, ar dažādiem argumentiem novērst no katoļu ticības. Tad Dievs viņu atkal piemeklēja ar slimību. Nonākusi dzīvības briesmās, viņa caur kalpotāju ataicināja mūsu priesteri. Kad viņš ieradās, viņa no visas sirds lūdza tikt uzņemta

Baznīcā un nomirt katoļu ticībā. Izsūdzējusi grēkus un saņēmusi Svēto Komūniju, viņa trīs dienu laikā atveseļojās un pēc tam atklāti apliecināja sevi par katolieti. Pūpolsvētdienā viņa kopā ar savu vīru publiski pieņēma Svēto Komūniju. Kāds cilvēks, kuru bija piemeklējusi ļoti smaga slimība, pēc Svētās Komūnijas saņemšanas sajuta, ka ar Kristus Miesas spēku viņam atgriežas veselība. Jau trešajā dienā viņš bija izveseļojies un pats apliecināja, ka šo žēlastību saņēmis vienīgi no Vissvētākās Eiharistijas. Kādu citu ilgu laiku gan naktīs, gan dienās mocīja dažādas biedējošas parādības. Pēc grēksūdzes un Svētās Komūnijas viņš no tām tika pilnībā atbrīvots. Turklāt šajā gadā vēl pieci cilvēki, kurus mocīja burvestības un citas velnišķīgas darbības, ar Baznīcas lūgšanām un eksorcismiem, grēksūdzi un Svēto Komūniju, kā arī nēsājot pie kakla *Agnus Dei*, tika atbrīvoti. Arī vairāki smagi slimnieki atguva veselību. Šajā gadā notika arī rektora un skolotāju maiņa. Septembra sākumā uz šo kolēģiju tika pārcelts retorikas skolas maģistrs kopā ar trim brāļiem un vienu tēvu — viņu skolotāju. Valsts vajadzību dēļ mūsu Svētā Jēkaba baznīcā četrdesmit stundas tika noturēta nepārtraukta dievkalpojumu un adorācijas lūgšana. Mūsu priesteris kopā ar biedru tika nosūtīts uz Pērnavu, kur gada sākumā bija paredzēta gūstekņu apmaiņa. Starp viņiem atradās arī viens no mūsu ordeņa tēviem, kurš septiņus gadus bija pavadījis gūstā Zviedrijā. Turpat mūsu priesteris noturēja publisku lūgšanu par šīs lietas veiksmīgu iznākumu un uzrunāja tautu. Piektdienā notika lielās gandarīšanas procesija ar sevis šaustīšanu, kas devās no kopmītnes uz poļu baznīcu.

1615. gads

Rīgas kolēģijā 1615. gadu uzsāka pavisam 20 biedri. No tiem bija 2 maģistri, 3 retorikas studenti, 9 priesteri, 6 brāļi koadjutori. No tiem Vendenes rezidencē atradās 2 priesteri un 2 koadjutori, kurus daļēji uzturēja šīs kolēģijas līdzekļi, daļēji dievbijīgu cilvēku ziedojumi. Šajā gadā Dieva svētība gan Rīgas pilsētā, gan ārpus tās dažādajās misijās nesa ievērojamus augļus. Grēkus izsūdzēja 2801 cilvēks. Svēto Komūniju saņēma 2706 cilvēki. Daudzi, kuri kauna dēļ gadiem ilgi bija slēpuši smagus grēkus un tādēļ necienīgi pieņēmuši Eiharistiju, šajā gadā beidzot, gan sprediķu, gan personisku pamudinājumu ietekmē, gan arī pašās grēksūdzēs, atklāti izsūdzēja iepriekš noklusētos grēkus. Tādu bija 31. No tiem viens nebija pienācīgi sūdzējis grēkus kopš bērnības līdz pat brieduma gadiem; divi bija ļoti veci ļaudis, apmēram trīsdesmit gadu nebija pienācīgi sūdzējušies; vēl desmit citus daudzus gadus bija nomocījušas nepilnīgas grēksūdzes. Pie pirmās grēksūdzes tika sagatavoti 10 ļoti veci cilvēki, kas nekad agrāk nebija sūdzējuši grēkus; 12

pieaugušie. Daudzi jaunāka vecuma cilvēki šajā gadā pirmo reizi saņēma atļauju doties pie grēksūdzes. Daudzi, kuri bija pārtraukuši regulāri sūdzēt grēkus, desmit vai pat divpadsmit gadus nebija to darījuši, bet tagad atkal tika atgriezti pie šī ieraduma. No ķecerības katoļu Baznīcā tika atvesti un izlīdzināti 50 cilvēki. To vidū Kurzemes misijā – viena cienījama sieviete un divas dižciltīgas jaunas; citā, vācu misijā – vēl viena sieviete, kura daudzus gadus bija pretojusies, bet beidzot tika uzņemta Baznīcas kopienā. Kāds cilvēks daudzus gadus bija cīnījies ar šaubām par ticību. Mūsu priesteru pamācību rezultātā viņš beidzot tika uzņemts Baznīcā. Pieci cilvēki, kuri atradās nopietnās briesmās zaudēt katoļu ticību, ar mūsu priesteru palīdzību tika stiprināti un nostiprināti ticībā. Tā kā daudzviet trūka priesteru, dažādās vietās tika kristīti 162 bērni; salaulāti 75 pāri. Daudzviet tika apmeklēti slimnieki; viņi izsūdzēja grēkus un saņēma svēto Viatiku. Kāda katoļu sieviete, kas dzīvoja starp ķeceriem un bija pakļauta viņu maldīgajai ietekmei, ar mūsu priesteru padomu tika izglābta no nopietnām briesmām un saņēma palīdzību. No konkubināta uz likumīgu laulību tika atvesti divi pāri. No laulības pārkāpšanas ieraduma tika atrunāti 18 cilvēki. No netiklības tika izrautas divas mīļākās. Ar mūsu priesteru starpniecību tika izbeigts smags naid starp diviem augstmaņiem; tāpat tika atjaunota satiecība starp diviem laulātajiem un vēl daudziem citiem cilvēkiem. Kāds cilvēks bija tik ļoti nodevies dzēruma netikumam, ka ne aizrādījumi, ne draudi, ne kādi citi līdzekļi nespēja viņu no tā novērst. Kad mūsu priesteris jau gandrīz bija zaudējis cerību viņu labot, kādā svētdienas rītā šis cilvēks, pieceļoties un gatavodamies doties uz baznīcu, pēkšņi ieraudzīja sev priekšā uz novietotas degošas glāzes kādu briesmīgu āksta veidolu, kas skaļi smējās. Pārņemts ar šausmām, viņš pārmeta krusta zīmi un deva solījumu, ka nekad vairs nedzers šo dzērienu veidu. Tajā pašā brīdī gan glāze, gan briesmīgais rēgs pazuda, bet viņš kopš tā laika uzticīgi pilda savu solījumu un cenšas dzīvot atturīgi. Šajā gadā baznīcas inventārs tika papildināts ar trīs mārciņas smagu zvanu. Turklāt tika iegādāti arī altārsegas biķeriem, korporāļu futrāļi, subkorporāļi un citi vērtīgi liturģiskie piederumi.

1616. gads

Rīgas kolēģija 1616. gadu uzsāka ar 22 ordeņa locekļiem. No tiem bija 9 priesteri un 13 brāļi, tostarp 2 maģistri, 5 retorikas studenti un 6 koadjutori. Vandenes rezidencē atradās vēl 2 priesteri un 2 koadjutori, kuru uzturēšanu un citas vajadzības sedza Rīgas kolēģija. Šajā gadā Jezuītu ordeņa kalpojums deva ļoti bagātīgus augļus dvēseļu glābšanā. Rīgā augļi bija mazāki pilsētā valdošās spītīgās ķecerības dēļ, bet ārpus pilsētas, misijās, tie bija īpaši bagātīgi. Grēkus

izsūdzēja 2394 cilvēki. Svēto Komūniju saņēma 2194 cilvēki. No tiem 56 izsūdzēja grēkus par visu muižu. 42 cilvēki, kuri iepriekš daudzus gadus bija veikuši nederīgas grēksūdzes, beidzot pilnībā atklāja savu sirdsapziņu. Viens no viņiem četrdesmit gadu laikā nekad nebija izdarījis pilnīgu grēksūdzi. 30 cilvēki atjaunoja daudzus gadus pārtraukto ieradumu regulāri sūdzēt grēkus. 117 cilvēki tika kristīti. 26 pāri salaulāti. 11 ticībā svārstīgie tika nostiprināti katoļu ticībā. No ķecerības katoļu ticībā atgriezti 33 cilvēki. Starp tiem bija kāda cienījama sieviete, ar kuru bija strādāts daudzus gadus un kura beidzot padevās. No shizmas Baznīcas vienībā atgriezti 4 cilvēki. No konkubināta izrauti 4 cilvēki. Divi cilvēki, kuri bija gatavi viens otram nodarīt pāri, tika atturēti no šī noziedzīgā nodoma. Tāpat tika izbeigti nopietni strīdi gan starp laulātajiem, gan starp daudziem citiem cilvēkiem. Tika veikta misija pie kāda Kurzemes muižnieka. Tur divas jaunas tika samierinātas ar Baznīcu un publiski pieņēma Svēto Komūniju. Arī viņu māte, kas iepriekš bija ļoti stūrgalvīga, kopā ar vecāko meitu beidzot sāka apmeklēt sprediķus un dievkalpojumus, ceļos nometusies piedaloties Svētajā Misē. Lielās nedēļas piektdienā daži ordeņa locekļi pirmo reizi tika pievienoti sevis šaustīšanas gājienam uz Kunga kapa godināšanu. Tas katoļiem sagādāja lielu garīgu iepriecinājumu, bet ķeceri to vēroja ar lielu izbrīnu. Pēc tam visu Gavēņa laiku starp studentiem tika ieviesta paraža katru piektdienu privāti praktizēt šaustīšanu.

Tika izgatavoti un iegādāti grezni biķeru pārsegi. Vissvētākā Sakramenta procesijām tika izgatavots baldahīns no sarkana atlasa ar dārgām bārkstīm malās. Kāda cienījama sieviete uzdāvināja apzeltītu sudraba sirsnīņu ar četriem dārgakmeņiem — trim rubīniem un vienu safīru. Tā bija piekārta sudraba ķēdītēs un paredzēta Vissvētākās Jaunavas Marijas attēla rotāšanai uz galvenā altāra. Tika izgatavots arī pārsegs virs altāra no dubulta purpursarkana zīda, izrotāts ar dārgakmeņiem, zelta un sudraba izšuvumiem. Vēl kāda dievbijīga sieviete uzdāvināja greznu rotu, darinātu no zelta un sudraba, kurā bija 6 dimanti, 1 safīrs, 4 rubīni, 11 granāti – viena rozes formas dārgakmeņu kompozīcija, kuras vidū atradās īpaši liels akmens — aptuveni zirņa lielumā. Arī Vissvētākās Jaunavas Marijas kapela, kurā notika poļu sprediķi, tika atjaunota ar godājamā Vendenes rezidences priekšnieka gādību. Pēc viņa iniciatīvas kapela tika papildināta ar jaunu, prasmīgi izgatavotu kanceļu, kas izmaksāja 150 florīnus; visiem logiem tika ielikti jauni rāmji par 70 florīniem, un ārpusē tie tika aizsargāti ar dzelzs režģiem; kapelai tika iegādātas arī nelielas pārnēsājamas ērģeles. Visus šos izdevumus sedza pats godājamais Vendenes priekšnieks.

Arī ar Baznīcas eksorcismu un lūgšanu palīdzību daudzi tika atbrīvoti gan no smagām slimībām, gan no dēmonu apsēstības. Tāpat arī burvji un burves, kuriem bija piespriests sods

sadedzināšanai, mūsu priesteru pamācīti un sagatavoti panāca to, ka ar patiesu grēku nožēlu un Baznīcas sakramentiem stiprināti labprāt pieņēma sev piespriesto sodu. Viņi atzinās, ka Rīgas katedrālē (kas agrāk bija katoļu baznīca, veltīta Vissvētākajai Jaunavai Marijai, bet tagad luterāņu sektas apgānīta) viņi mēdza pulcēties Luterisko Ziemassvētku un Svētā Jāņa Kristītāja svētku laikā, lai svinētu savas sapulces un godinātu savu valdnieku, kuram turpat pienesa savus burvestību darbus kā upurus. Turklāt luterāņu mācītāji pēc tērpa un ārējā izskata viņiem šķituši klātesoši šajās sanāksmēs. Kad viņiem jautāja, kāpēc viņi nesapulcējās Svētā Jēkaba baznīcā (tas ir, Biedrības baznīcā), viņi atbildēja, ka tas neesot iespējams, jo šī baznīca vienmēr mirdzot lielā spožumā. Viens no viņiem atzinās, ka kāds Kurzemes augstmanis esot viņu kungu vidū pazīstams kā ļoti prasmīgs burvis. To apliecināja viņa kučieris. Viņš stāstīja, ka kādu reizi kungs braucis ar karieti un, nonākot pie lielā ezera, ko sauca Lilaste, ceļš tālāk vairs neesot bijis izbraucams. Tad kungs pavēlējis nebaidīties, bet doties taisni pāri ezeram. Viņi ar zirgiem un karieti iebraukuši ezerā un vasaras laikā šķērsojuši to, negremdējoties.

Arī komisija, kas iepriekšējā gada rudenī bija izveidota strīdā starp Rīgas kolēģiju un Rīgas pilsētu, šogad turpināja darbu, radot kolēģijai lielus izdevumus. Tā kā divi komisāri bija katoļi, bet divi luterāņi, notika tā, ka pēdējie visādi centās atbalstīt luterisko pilsētas pusi. Neraugoties uz skaidriem argumentiem un pierādījumiem, ko kolēģija bija iesniegusi, viņi pieņēma pilsētai labvēlīgus spriedumus un nepiekrīta katoļu komisāru viedoklim. Viņi dienu no dienas novilcināja lietas izskatīšanu un radīja kolēģijai lielus zaudējumus, līdz kļuva skaidrs, ka strīds būs jānodod izlemšanai viņa karaļiskai majestātei. Tāpēc godājamais kolēģijas prokurators septembrī tika nosūtīts uz Varšavu, lai pārstāvētu kolēģijas intereses karaļa tiesā.

1617. gads

Šajā gadā Rīgas kolēģijā bija 21 biedrs: 9 priesteri, 2 maģistri, 4 retorikas studenti, 6 koadjutori. No priesteriem viens bija mūsu retorikas profesors, kuru pēc kara beigām nosūtīja uz Polocku. Tomēr dziļi iesakņojusās luterāņu ķecerības un kara radītā jucekļa dēļ šī gada raža Kunga tīrumā bija gandrīz neauglīga. Tomēr īpaši starp zemniekiem gan pilsētā, gan laukos tika uzklautas 1205 grēksūdzes. No tiem trīs pirmo reizi visas dzīves laikā atzinās visos savos grēkos; daudzi citi, kas daudzus gadus nolaidības dēļ bija atstājuši novārtā šo dvēseles dziedināšanas līdzekli, atgriezās pie grēksūdzes; 14 cilvēki izlaboja agrāk izdarītas zaimojošas grēksūdzes; vēl 15 ar patiesu nožēlu izsūdzēja visu savu iepriekšējo dzīvi. No shizmas Baznīcai tika pievienoti 2,

bet no luterisma — 16 cilvēki. Starp tiem bija arī ievērojamas dzimtas dižciltīgā sieviete, kuru gan vajāšanas, gan sektantu glaimi ilgu laiku bija atturējuši no senču ticības, taču ar mūsu tēvu gudrību viņa tika atgriezta katoļu Baznīcā. Tikpat daudz ticībā svārstīgo tika nostiprināti katoļu ticībā. Tika kristīti 76 bērni. Laulībā salaulāti 28 pāri. Arī slimniekiem un jo īpaši tiem, kuri cieta no burvestībām, tika sniegta aprūpe ar labiem panākumiem. Starp tiem bija kāda sieviete, kurai buramvārdu ietekmē bija paralizēti visi labās rokas pirksti; pēc eksorcismiņiem viņa atguva veselību. Divi cilvēki tika atbrīvoti no soda, kuram bija nepelnīti notiesāti. Vēl trīs, kuri bija pelnījuši nāvessodu, tika pamudināti uz grēku nožēlu cerībā uz labāku dzīvi; no tiem diviem, kas sevi īpaši uzticēja Jaunavas Marijas aizbildniecībai, dzīvība tika saudzēta. Starp sešiem cilvēkiem tika izlīgti ļoti nopietni konflikti. Tajā pašā laikā karaļa komisija devās uz kaimiņu hercogisti, kur ķecerība joprojām valdīja. Neraugoties uz mācītāju un citu ievērojamu pretinieku pretestību, tika pavērts ceļš reliģijas brīvībai un jaunā kalendāra ieviešanai. Šajā misijā indulgences tika pasludinātas, radot lielu prieku tur dzīvojošo katoļu vidū un izbrīnu ķeceros. Baznīcas ceremoniju krāšņums, kuras gandrīz vienmēr vadīja godājamais Kulmas bīskaps komisijas laikā, īpaši svinīgajās Misēs ļoti pārsteidza vietējos iedzīvotājus. Pat svētītā ūdens un sāls lietošana, ko ķecerība gandrīz 70 gadu laikā vēl nebija pilnīgi izdzēsusi no tautas atmiņas, tika atjaunota. Divas sievietes, kuras ļaundaru burvestības jau septiņus gadus bija turējušas pie slimības gultas, tiklīdz uzzināja, ka ieradušies katoļu priesteri, izdzēra viņu svētīto ūdeni un piecēlās veselās. Kāds cits cilvēks, kuru pusgadu mocīja pārmaiņus ceturtdienu un trešdienu drudzis, piejauca dzērienam *terra sigillata*⁴³, un drudzis atkāpās. Visbeidzot kolēģijas baznīca tika bagātināta ar jaunu iekārtojumu; vien jaunā altāra izgatavošanai tika izlietoti vairāk nekā 200 florīni.

1618. gads

Luterāņu mācītājs Hermanis Samsons šajā gadā savos sprediķos turpināja izplatīt apmelojumus pret jezuītiem. Jūnijā tēvi ierosināja pret viņu tiesas procesu Rīgas rātes priekšā, taču spriedums vēl tajā pašā gadā netika pieņemts. Toties tajā pašā mēnesī karaļvalsts vicekanclers stingri aizrādīja luterāņu mācītājiem, lai tie turpmāk atturētos no apmelojumiem pret jezuītiem. Tomēr gada otrajā pusē mācītāju, īpaši Samsona, sprediķi kļuva vēl asāki. Tika izskatīts arī jautājums par kolēģijas tiesībām izmantot savus īpašumus un saņemt no tiem ienākumus. Senāts

⁴³ Ārstniecisko mālu.

atzina, ka kolēģijai šādas tiesības pienākas. Tomēr Rīgas pilsētas pavalstnieki – zvejnieki – pārkāpa kolēģijas tiesības un zvejoja zivis kolēģijas ūdeņos. Tēvi, nevēlēdamies viņiem nodarīt zaudējumus, bet ievērojot vietējās paražas, vienīgi konfiscēja viņu zvejas tīklus kā ķīlu. Pēc tam tika veikta tiesiska izmeklēšana, un Senāts atzina, ka: kolēģijai ir tiesības aizsargāt savu īpašumu; kolēģijai pieder pilnīga un neaizskarama vara pār tai piederošajiem ūdeņiem; konfiscētie zvejas tīkli gan tika atdoti atpakaļ zvejniekiem.

1620. gads

Tika atjaunota tiesvedība par alus brūvēšanu kolēģijas pavalstnieku mājās. Šā iemesla dēļ Rīgas pilsēta tika izsaukta uz Varšavu. Tomēr prāva skāra ne tikai alus brūvēšanas jautājumu, bet arī Rīgas pilsētas pretenzijas uz jurisdikciju pār jezuītu skolu, ko tēvi kategoriski noliedza un noraidīja. Rīgas kolēģijas aizstāvis šajās lietās karaļa priekšā bija provinces priekšnieks. Gada vidū Rīgas pilsēta pēdējo reizi nosūtīja uz Varšavu savus pilnvarotos pārstāvjus uz karaļa tiesu lietā par dažu dārzu atgūšanu.

1621. gads

Zviedrijas karalis Gustavs II Ādolfs, zinādams, ka Polijas karalis ir pilnībā aizņemts karā ar Osmaņu impēriju, 21. augustā ar apmēram 50 kuģiem ieradās pie Rīgas un pieprasīja pilsētas padošanos. Rīdzinieki atbildēja, ka viņi paliks uzticīgi Polijas karalim. No 24. augusta līdz 22. septembrim viņš aplenca Rīgu. Beigās pilsēta padevās ar noteiktiem nosacījumiem. Tika noteikts, ka jezuīti, muižnieki, īpaši Vendenes pils pārvaldnieks Gotards Tīzenhauzens, un citi pilsētas iedzīvotāji, ja gada laikā vēlētos pārcelties uz citu vietu kopā ar savu mantu, to drīkstētu darīt brīvi. Tomēr Gustavs Ādolfs pavēlēja jezuītus paturēt kolēģijā apsardzē un lika pārbaudīt, kur glabājas baznīcas mantas. Augusta pēdējā ceturtdienā pēcpusdienā viņi kopā ar citiem garnizona locekļiem šķērsoja Daugavu un tika izraidīti no pilsētas, zviedru karogiem pavadot viņus aptuveni divu jūdžu attālumā.

Vendenes rezidences ikgadēji ziņojumi littera annuae

1615. gads

Šajā rezidencē un apkārtējās vietās katoļu ticība arvien vairāk nostiprinājās šajā izpostītajā Livonijā. Abi tēvi, kas tur dzīvoja, nepārtraukti paplašināja savu darbību, dodoties pa visu Lotaviju, apmeklējot mājas, sniedzot grēksūdzes sakramentu, izdalot Vissvētāko Sakramentu, kristot bērnus un laulājot. Tādēļ cilvēki ar katru dienu arvien vairāk nostiprinājās ticībā. Šajā gadā dažādās vietās grēkus izsūdzēja un Svēto Komūniju saņēma gandrīz 9000 cilvēku, no kuriem apmēram 600 iepriekš nekad nebija gājuši pie grēksūdzes. Ar Baznīcu tika samierināti 100 cilvēki. Gan starp dižciltīgajiem, gan vienkāršajiem ļaudīm tika izlīgti cilvēki, kuri savā starpā bija naidā. Daudzi tika novērsti no konkubināta un noslēdza likumīgu laulību, bet daudzi, kuri dzīvoja laulības pārkāpšanā, tika šķirti no šāda dzīvesveida. Svētās Annas brālība Vendenē tika atjaunota un lielākajos svētkos kļuva arvien kuplāka. Pakāpeniski izplatījās arī indulgences dievbijīgā prakse, kas arvien vairāk veicināja tautas reliģisko dedzību. Kad Kunga Apgraizīšanas svētkos tika pasludinātas indulgences, tūlīt sapulcējās apkārtnes muižniecība; 300 cilvēku izsūdzēja grēkus un saņēma Svēto Komūniju. Tas pats notika arī Lieldienās. Dievbijību un svētku svinīgumu vairoja Livonijas bīskaps, kurš trīs dienas pats celebrēja dievkalpojumus un Lielajā ceturtdienā daudziem piešķīra Iestiprināšanas sakramentu. Lieldienās viņš atkal ieradās pēc mūsu uzaicinājuma, lai gan lielo plūdu dēļ ceļš bija bīstams. Viņš ieradās katedrālē, konsekrēja baznīcas, dažus iestiprināja, bet citās baznīcās konsekrēja altārus un ievietoja tajos Vissvētāko Sakramentu.

Baznīca, kas bija veltīta Vissvētākajai Jaunavai Marijai un saukta par Ubner, agrāk bija ļoti iecienīta svētceļojumu vieta, taču kara postījumu dēļ ilgu laiku bija pamesta. Šogad, kad no Apustuliskā Krēsla tika saņemtas indulgences, cilvēki atkal sāka to apmeklēt. Mūsu tēvi baznīcu atjaunoja un izrotāja, uzceļot tajā trīs altārus. Gan Ziemassvētkos, gan Vissvētākā Sakramenta svētkos no tuvām un tālām vietām sapulcējās ļoti daudz cilvēku. Tas notika, neskatoties uz lielajiem zirgu zaudējumiem un briesmām cilvēkiem, jo daudzu upju šķērsošana bija ļoti sarežģīta. Vairāk nekā 600 cilvēku izsūdzēja grēkus un saņēma Svēto Komūniju. Lai šajā vietā vēl vairāk pieaugtu dievbijība, Livonijas bīskaps ar īpašām vēstulēm uzaicināja visas apkārtnes draudzes kopā ar saviem ganāmpulkiem ierasties uz Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētkiem un pats apsolīja tajos piedalīties.

No 20 jūdžu attāluma ļaudis pulcējas, un ikviens seko savam vadonim un ganam, nesdams procesijas karogus. Arī mūsējais no apmēram 7 jūdžu attāluma ved gandrīz 1000 cilvēku lielu svētceļnieku pulku. Svētku dienā visus sagaida baznīcas zvanu skaņas un procesija. Pēc tam, ar vēl lielāku svinīgumu un prieku, tiek sagaidīts bīskaps. Viņš tūlīt kopā ar visu ļaužu pulku apiet apkārt baznīcai. Pēc tam sākas vakara lūgšanas, un visa tauta, nometusies ceļos, dodas apkārt altārim, pēc vietējās paražas upurējot lūgšanas Vissvētākajai Jaunavai Marijai. Šī dievbijības izpausme turpinās līdz pat naktij, lai gan bija sākusies jau pulksten vienos pēcpusdienā. Tajā pašā dienā grēkus izsūdzēja un Svēto Komūniju saņēma 1600 cilvēku. Pārējiem, kuru skaits pārsniedza vēl tūkstoti, priesteru trūkuma dēļ vairs nebija iespējams uzklaut grēksūdzes. Tomēr Dievs neatstāj bez palīdzības tos, kuri dievbijīgi meklē Viņa Mātes aizbildniecību. Par to liecina gan citu, gan pašu cilvēku stāsti: klibie atguvuši spēju staigāt, aklie – redzi, kroplie – roku lietošanu, epilepsijas slimnieki – veselību. Atzinis šīs svētvietas īpašo svētumu, visaugstākais valdnieks Vissvētākajai Jaunavai dāvināja altāra priekšautu, kazulu un biķeri. Ar līdzīgām dāvanām arī citi godināja Debesu Karalieni, tā izcili apliecinādami savu dedzīgo dievbijību pret Viņu. Mēs arī nešaubāmies, ka tautas dievbijība vēl vairāk pieaugs, pateicoties valdnieku dāsnumam. Turklāt mūsu visaugstākais valdnieks, pēc kāda ierosinājuma, izdeva rīkojumu draudžu mācītājiem un luterāņu garīdzniekiem, draudot ar tūkstoš florīnu sodu, lai tie visā Livonijā vairs neuzdrošinātos karaļa zemēs sludināt tautai. Raža ir liela, bet strādnieku maz.

1617. gads

Šajā gadā mūsu ordeņa kalpojumi nesa ievērojamus augļus dvēseļu pestīšanā gan pašā rezidencē, gan ārpus tās, pateicoties nepārtrauktām misijām. Izbraukumi tika veikti ne vien uz tuvējām pilīm un apdzīvotām vietām, bet arī uz attālākiem novadiem pie cilvēkiem, kas bija gandrīz pilnīgi atstāti bez dievbijības un ticības gaismas; tādējādi gandrīz visa Lotavu zeme šovasar izjuta mūsu darbības augļus. Lai gan zviedru karš ievērojami kavēja šo darbu (jo gandrīz nepārtraukti bija jāmeklē drošas patvēruma vietas un jāpārvietojas no vienas vietas uz citu, šķērsojot ienaidnieku apdraudētas teritorijas), tomēr mīlestība pret tuvāko izpaudās īpaši spilgti kara nelaimēs. Īpaši Gavēņa laikā Vendenes rezidencē ik dienu tika sludināti pamudinājumi. Divi priesteri kopā ar saviem biedriem devās uz dažādām vietām, lai sagatavotu ļaudis Lieldienu grēksūdzei un Svētajai Komūnijai, kamēr priekšnieks palika rezidencē un ar svētām dziesmām un sprediķiem mudināja tautu. Tādējādi tika panākts, ka Pūpolsvētdienā pie Svētās Komūnijas

piegāja vienā dienā: noteikts skaits vīriešu, nākamajā dienā sievietes, tad bērni, pēc tam meitenes, visbeidzot vecākie cilvēki un pārējie. Tas tika darīts tādēļ, ka viens pats priesteris tik lielu ļaužu skaitu tik tikko spēja apkalpot, un bija grūti atrast kādu, kurš vēl nebūtu saņēmis šo garīgo barību.

Tika nodibinātas Vissvētākās Jaunavas Marijas un Svētās Annas kongregācijas Vendenē, Valmierā, Dinaburgā, Burtņiekos, lai gan kara apstākļi tās bija satricinājuši. Šīs kongregācijas ļoti sekmēja mūsu darbu, jo tajās ik mēnesi vai ik gadus notiekošās sanāksmes ievērojami palielināja gan grēksūdžu, gan Komūnijas saņemšanas biežumu. Tāpat bieži tika rīkoti svētceļojumi uz dažādām svētvietām, kurām piešķirtās atlaides bija padarījušas tās īpaši ievērojamas. Tas mūsu priesteriem sagādāja daudz darba, jo, lai gan grēksūdžu uzklausišanā palīdzēja arī citi Livonijas priesteri, viņu tik un tā nepietika lielajam svētceļnieku skaitam. Ļaudis devās procesijās daudzus kilometrus, nesdami karogus un Krustā sistā Kristus attēlus, visu ceļu dziedāja garīgās dziesmas, bet mūsu priesteri viņus vadīja un pamācīja ar sprediķiem. Vendenes iedzīvotāji visur atzina, ka mūsu ordeņa klātbūtne viņiem nesusi Dieva žēlastību un ievērojami vairojusi tautas dievbijību. Pirms mūsu ierašanās dažu nedēļu laikā cilvēki reti redzēja Misi un vēl retāk kāds gāja pie grēksūdzes vai pieņēma Komūniju. Tagad, pateicoties Dieva žēlastībai, sakramenti tika saņemti ik dienu, un arī laicīgie priesteri tika pamudināti katru dienu svinēt Svēto Misi, jo ticīgo skaits pastāvīgi pieauga.

Vissvētākais bīskaps, redzēdams šos augļus, panāca, ka tikai mūsu priesteriem tika piešķirta privilēģija Vendenes katedrālē sludināt sprediķus un uzklausi grēksūdzes. Šā gada augļi tika gūti gan rezidencē, gan ārpus tās misijās un dažādos izbraukumos. Šajā gadā ar svēto grēksūdzi savus grēkus nožēloja 14 124 cilvēki. Svēto Komūniju saņēma 13 952 cilvēki. 350 abu dzimumu sirmgalvjū un ļoti veci cilvēki, kuri agrāk nekad nebija izdarījuši visas dzīves vispārējo grēksūdzi, tika pamudināti to izdarīt. 200 cilvēku, kuri piecus, desmit, divdesmit, trīsdesmit un vairāk gadus bija pārtraukuši grēksūdzes praksi, tika nostiprināti apņēmībā to atsākt. No ķecerības atgriezās un tika samierināti ar Baznīcu 120 cilvēki. No šizmas Baznīcas vienībā tika atgriezti 100 cilvēki. 50 cilvēki izsūdēja grēkus par visu mūžu. Kāds Vendenes baznīcas prelāts tika pamudināts piedalīties garīgajos vingrinājumos un divas nedēļas uzturējās mūsu rezidencē. Kristībā tika uzņemti 335 cilvēki. Salaulāti 150 pāri. 4 cilvēki, kuri smagu nesaskaņu dēļ bija naidā cits ar citu, tika samierināti kristīgās mīlestības saitēm. Arī šogad dažādie ziedojumi mums tik ļoti palīdzēja, ka gandrīz visu gadu uzturam un apgērbam iztikām no labdaru devumiem. Atgriezies no Polijas, priekšnieks atveda apmēram 300 florīnu ziedojumus. Ar Baznīcas lūgšanām

un eksorcismiem daudzi cilvēki, kuri bija cietuši no burvestībām, tika atbrīvoti. Starp tiem bija kāds cilvēks, kuru Kristus Miesas svētkos atveda uz Ubneru. Viņš bija tik stipri sasaistīts ar virvēm, ka vairāki zemnieki viņu tik tikko spēja noturēt. Kad pār viņu tika skaitītas Baznīcas lūgšanas un parastie eksorcismi pret burvestībām un kaklā tika uzkārts *Agnus Dei*, viņš drīz atguva samaņu un prāta skaidrību, izsūdzēja grēkus un saņēma Svēto Komūniju. Līdzīgā veidā arī daudzi citi — gan pieaugušie, gan jaunāki cilvēki, kurus bija skarus burvestības — saņēma palīdzību un atguva veselību. Arī pāvesta Pāvila V jubileja tika svinēta gandrīz visā lotavu zemē. Visi trīs priesteri bija ārkārtīgi noslogoti, jo, apmeklējami pilis, pilsētas un citas vietas, viņi visur darīja cilvēkus līdzdalīgus jubilejas žēlastībās. Pie grēksūdzes gāja un Svēto Komūniju saņēma gandrīz 4000 cilvēku; viņu būtu bijis vēl vairāk, ja to nebūtu kavējis kara troksnis un nemieri.

1618. gads

Šajā gadā Vendenes rezidencē dzīvoja tikai seši ordeņa locekļi: trīs priesteri un trīs koadjutori. Viens priesteris kopā ar savu līdzgaitnieku pastāvīgi uzturējās Vendenes Jēzus Biedrības baznīcā, rūpējoties gan par dvēseļu pestīšanu pašā pilsētā, gan apkārtējās vietās: sludināja, uzklaušīja grēksūdzes, izdalīja Svēto Komūniju, devās pie slimniekiem ar Vissvētāko Sakramentu, piešķīra pārējos Baznīcas sakramentus un uzturēja un attīstīja Vissvētākās Jaunavas Marijas un Sv. Annas kongregācijas ar pilnatlaidēm, kuras pirms pieciem gadiem Vendenē bija ieviesis priekšnieks un kuras deva ļoti lielu labumu dvēselēm. Pārējie divi priesteri ar saviem biedriem apceļoja visu lotavu un lībiešu apdzīvoto Livoniju. Viņi visur atveda cilvēkus atpakaļ pie Dieva un Baznīcas, stiprināja tos ar debesu maizi un ik mēnesi atgriezās rezidencē, lai nedaudz atpūstos, pēc tam atkal dotos ārkārtīgi bagātīgajā dvēseļu plaujā. Viņi atveda tik daudz dvēseļu, ka, kā raksta autors, visos 37 gados kopš Biedrības ieviešanas Livonijā un katoļu ticības atjaunošanas karaļa Stefana Batorija laikā nekas tamlīdzīgs nebija redzēts.

Visur bija vērojama īpaša Dieva bijība — poļu, vāciešu, lotavu un lībiešu vidū, gan dižciltīgo, gan vienkāršo ļaužu, gan pilsētu iedzīvotāju, gan zemnieku vidū. Šīs Dieva bijības pieaugumu Livonijā lielā mērā veicināja Vendenē ieviestās Vissvētākās Jaunavas Marijas un Sv. Annas brālības, biežās svētceļojumu procesijas uz Ubneras Vissvētākās Jaunavas baznīcu, kas bija slavēta ar brīnumiem, kā arī uz Vendeni un citām Livonijas baznīcām. No daudzām jūdžēm saplūda ļaudis ar karogiem un priekšā nestiem krustiem, visa ceļa garumā dziedot Dieva slavu un, alkdami iegūt pilnatlaides, pārvarot visas ceļa grūtības — pilnatlaides, uz kurām iepriekšējo 37

gadu laikā viņus nebija spējuši pamudināt ne sprediķi, ne citi centieni. Tomēr, pateicoties Dieva žēlastībai un īpašajai palīdzībai, šīs rezidences darbs sasniedza tādu rezultātu, ka tagad cilvēki šīs pilnatlaides meklēja ar vislielāko dedzību, un no tā visiem Livonijas iedzīvotājiem izplatījās tik lieli garīgi augļi, ka tos nav iespējams pilnībā aprakstīt vai aptvert ar spalvu.

Grēksūdzē savus grēkus nožēloja un izlīga ar Dievu 12 050 cilvēki. Svēto Komūniju saņēma 11 924 cilvēki. Par visu mūžu grēkus izsūdzēja 100 personas. Tie, kuri agrāk kauna dēļ bija noklusējuši savus smagos grēkus, bet tagad pilnībā atklāja visu savu sirdsapziņu, bija 61. No ķecerības atgriezās Baznīcā 34, no shizmas — 29. Kristīti tika 418 cilvēki. Laulībā tika apvienoti 173 pāri, bet no konkubināta novērsts viens cilvēks. Slimajiem visur tika sniegta kristīgā mīlestība: viņus apmeklēja, mierināja, stiprināja ar Baznīcas sakramentiem, Baznīcas lūgšanām, svēto relikvijām un svētajām ceremonijām. Neskaitāmi cilvēki, kurus mocīja burvestības un citas velnišķīgas apsēstības, ar šiem līdzekļiem tika atbrīvoti.

Arī šajā gadā bieži tika rīkotas misiju izbraukuma ekspedīcijas uz Dinaburgu, Roziteni, Lucinu un citām vietām, kur dzīvoja barbari dziļos mežos un purvos pie Maskavijas robežas. Šie ļaudis bija nodevušies elkdievībai, burvestībām un visdažādākajiem pagāniskajiem māņiem. Lai gan agrāk viņi bija kristīti, no kristīgā vārda viņos gandrīz nekas nebija palicis. Ap Dinaburgu, Roziteni un Lucinu ļoti reti bija sastopami cilvēki, kas dzīvotu likumīgā laulībā; daudzi gandrīz ik dienu mainīja sievas. Neviens gandrīz neprata pārkristīties ar svētā krusta zīmi, nezināja ne Kunga lūgšanu, ne Eņģeļa sveicienu. Daudzi dzīvoja tikai ar kristības sakramentu, neko vairāk par kristīgo ticību nezinādami. Tāpēc šajā gadā mūsu priesteris šajās vietās kristīja pieaugušos: vienus 30 gadu vecumā, citus 34 gadu vecumā, citus 26 gadu vecumā, citus 27 gadu vecumā, pārējos 10–18 gadu vecumā. Daži godināja noteiktus akmeņus kā svētus. Tos glabāja virtuvēs, klētīs vai labības šķūņos, savā valodā saukdami par *Atmeschenes Wēte*, tas ir, par upurēšanas jeb ziedošanas vietām. Viņiem bija stingrs aizliegums šādas vietas apgānīt vai pat tām pieskarties, izņemot cilvēku, kam tas bija atļauts. Uz šādiem akmeņiem viņi upurēja nokauto dzīvnieku asinis un atstāja arī daļu no ēdiena. Mūsu priesteris Rēzeknes apkārtnē sešās vietās šādus akmeņus aizvāca. Tomēr tie joprojām bija sastopami ļoti daudzās vietās, un, lai gan par tiem bija iespējams uzzināt, tos bija ļoti grūti pilnībā izskaust. Viņi par svētiem uzskatīja arī kokus, kuriem nesa ziedojumus: vīrieši upurēja gaiļus ozoliem, sievietes — vistas liepām. Viņi pielūdza arī kādu vienu dievu, ko sauca par *Cerrokliis*. Tam no visiem ēdieniem upurēja pirmo kumosu un no visiem dzērieniem – pirmo malku. Tik nelokāmi viņi turējās pie šīm paražām, ka neviens nevēlējās nākt pie grēksūdzes un

neviens arī nepieņēma Baznīcas laulības svētību. Šī darba augļus tobrīd kavēja gan maskaviešu uzbrukumu radītās bailes, jo tie savos sirojumos postīja šos apvidus, gan arī zināma vietējo pagānu sazvērestība pret mūsu priesteriem. Baumas izplatījās pa visu Livoniju, ka viens no mūsu tēviem kopā ar biedru jau esot nogalināts. Kad viņi ieradās Dinaburgā, kas atradās akmens pilī Daugavas krastā, katoļi viņus uzņēma ar lielu prieku un katrs, cik spēja, nesa pārtiku mūsu tēviem un viņu zirgam nepieciešamo, lai viņi varētu tur palikt. Nākamajā dienā cits citu mudinādami, vispirms saimnieki un ģimeņu galvas kopā ar savējiem, pēc grēksūdzes un Svētās Eiharistijas pieņemšanas, pakļāva sevi un savas saimes Baznīcai. Pavalstnieki ar daudzām asarām pavadīja mūsu priesterus lielu ceļa gabalu, dedzīgi lūgdami, lai tie viņus apmeklētu pēc iespējas biežāk. Ik dienu šajos pagāniskajos novados tika sludināts, un pakāpeniski parādījās ievērojami augļi. Piemēram, kāds vīrs ar sievu, kas sešdesmit gadus bija pielūguši ozolus, katru dienu savam dievam upurēja divas olas, vienu putraimu plācenī un dažādu ēdienu taukus. Kad abi bija atgriezušies pie veselā saprāta, viņi, nometušies ceļos Vissvētākā Sakramenta priekšā, apsolija, ka, tiklīdz atgūs veselību, nocirtīs šos kokus un sadedzinās tos. Mūsu priesteris mudināja to darīt nekavējoties, taču slimības dēļ un tāpēc, ka ģimenei šis koks vēl nebija zināms, viņi bija spiesti to atlikt. Dodoties tālāk, mūsu priesteri pie kādas saimnieces mājas tika sagaidīti ar diviem milzīgiem nikniem suņiem. Ja biedri nebūtu paspējuši palīgā, tie būtu mūsu priesterus saplosījuši. Tomēr, redzot viņu pacietību, sieviete atguva sirdsapziņu un, nometusies ceļos, lūdza piedošanu. Taču pēc trim mēnešiem viņa kopā ar vēl divām sievietēm tika nožēlojami nogalināta maskaviešu uzbrukumā.

Jūlija mēnesī, pie karaļa pils Kremonā⁴⁴, mūsu priesteris sprediķoja lielam ļaužu pulkam par godu Vissvētākajai Jaunavai Marijai. Kad sprediķis bija beidzies un klātesošie dziedāja dziesmiņas par godu Vissvētākajai Jaunavai, divi nekaunīgi jaunekļi tautas priekšā sāka zaimot Mariju. Norāvuši lotaviem no pleciem vilnas lakatus, viņi tos apsēja sev ap pleciem un, izsmiedami Kristus Māti, sāka deļot, vairākkārt atkārtodami: "Marija, lūdz par mani! Marija, **lūdz** par mani!" (kā viņus bija mācījis Luters). Taču dievbijīgais Dēls drīz atreibās savai Mātei nodarīto apvainojumu: neilgi pēc tam vienu no viņiem piemeklēja aklums, bet otru – visa ķermeņa paralīze, padarot nekustīgas viņa rokas un kājas.

Kādreiz septiņi mūsu pavalstnieku karavīri ar šautenēm nošāva vairākas cūkas. Kad mūsu priesteris lūdza viņiem atlīdzināt zaudējumus saimniekiem, divi nekaunīgākie sāka viņu rupji

⁴⁴ Krimulda.

aizvainot un piedraudēja, ka, ja viņš neklusēsot, viņi viņu nošausot tāpat kā cūkas. Viņi tikko bija to pateikuši, kad otrs, tēmējot uz cūkām, nejauši izšāva sava biedra sejā. Sprādziens izsita viņam no mutes visus zobus. Pārbijušies viņi krita pie mūsu priesteri kājām (pametuši nogalinātās cūkas) un lūdza piedošanu. Tomēr taisnīgais Dievs ar šo sodu vēl neapmierinājās, jo pagājušā oktobrī tas pats karavīrs pie nocietinājumiem netālu no Burtniekiem tika nejauši nogalināts, citam tīrot šauteni.

Kāda sieviete dzemdībās atradās nāves briesmās. Divas dienas un divas nakts viņa cieta tik smagas mokas, ka vairs nebija cerību ne uz mātes, ne bērna dzīvību. Kad mūsu priesteris viņu bija uzklausījis grēksūdzē, stiprinājis ar Svēto Viatiku, aizlūdzis par viņu, uzlicis rokas un nolasījis eksorcismus pret burvestībām, viņš mudināja sievieti dot solījumu Vissvētākajai Ubneres Jaunavai. Priesteris vēl nebija aizgājis, kad sieviete veiksmīgi dzemdēja veselu bērnu, kurš šajās grūtajās dzemdībās bija guvis vienīgi nelielu ievainojumu pierē. Bērns tūlīt tika atnests kristīšanai.

1620. gads

Šajā gadā cienījamais P. Erhmans Tolgsdorfs noslēdza savu dzīvi ar vislabāko piemiņu. Gandrīz trīsdesmit gadus viņš nenogurstoši strādāja Livonijā, veltot visus spēkus šīs zemes tautu garīgajai izaugsmei. Viņš ne tikai bija viens no pašiem pirmajiem kolēģijas dibinātājiem un daudzus gadus dzīvoja Rīgā, bet arī jau jaunībā bija kļuvis par priesteri šajā pilsētā. Visbeidzot viņš, būdams Romas pāvesta audzēknis un mūsu ordeņa loceklis, aizgāja mūžībā, atstājot aiz sevis nemirstīgu svētuma piemiņu. Lai arī luterāņu nemieri centās apslāpēt pirmo katoļu ticības dzirksti, ko viņš bija iededzis, tomēr — kā var droši sacīt — Svētās Marijas Magdalēnas baznīca, kas tur atradās, uzturēja un vēl vairāk stiprināja šo ticības liesmu. Tāpat arī Stefans Batorijs, Polijas karalis, dibinādams klosteri un uzticēdams to Jēzus Biedrībai, kā arī nododams tai Rīgas priekšpilsētu, pats neapzināti sekmēja visus tos darbus, kurus vēlāk ar patiesu jezuītu dedzību veica ordeņa locekļi. Šis priesteris ar savu neatlaidīgo misijas darbu kļuva par spilgtu piemēru citiem. Lai gan viņa nāve mūsu kopienai bija liels zaudējums, viņa darbi turpināja nest augļus un vairoja Dieva godu. Mūsu tēvu darbā tika uzceltas sešas baznīcas, un ar lielu rūpību tika attīstīts Dievmātes kults.

Tā kā uz Vendenes Vissvētākās Jaunavas Marijas baznīcu plūda neskaitāms ļaužu pulks un mūsu tēvi redzēja, ka visa latviešu tauta ar īpašu iekšēju dedzību godā Dievmāti, viņi dažādās vietās uzcēla arī vairākas citas baznīcas, lai tajās katros Dievmātes svētkos varētu pulcēties ticīgie.

Grūti izteikt vārdos, cik priecīgi un pateicīgi ļaudis uzņēma šo ieceri, jo viņi cerēja, ka šajos jaunos dievnamos no Dievmātes saņems ne mazākas žēlastības nekā tās, kuras bija guvuši viņas Vendenes svētnīcā. Turklāt šī jaunā celtniecība nebija bez materiāla labuma. Pateicoties daudzu ziedotajam baznīcas inventāram, mūsu dzīvojamā māja tika iekārtota daudz ērtāk nekā iepriekš, un par 2000 florīniem tika iegādāts auglīgs īpašums.

1621. gads

No šīm rezidencēm, kurās mūsu Vendenes kopienā dzīvoja trīs priesteri un tikpat brāļu—koadjūtoru, bet Rīgas kolēģijas muižā — vēl trīs priesteri ar tikpat brāļiem, vienīgi mūsu priesteri izbēga no ienaidnieku rokām, turpretī trīs priesteri kopā ar diviem brāļiem tika sagūstīti. Tomēr arī šis smagais pārbaudījums tika pieņemts ar mieru, jo, nonākot gandrīz pilnībā ienaidnieka rokās, par mūsu ļaudīm nevarēja sacīt neko citu kā vien to, ka viņi nebija atstājuši novārtā nevienu savu pienākumu — ne mājās, ne jo īpaši ārpus tām, turpinot misijas, palīdzot tuvākajiem un uzturot ticībā un kristīgajos tikumos tās katoļu kopienas, kuras ienaidnieks vēl nebija pakļāvis vai samaitājis.